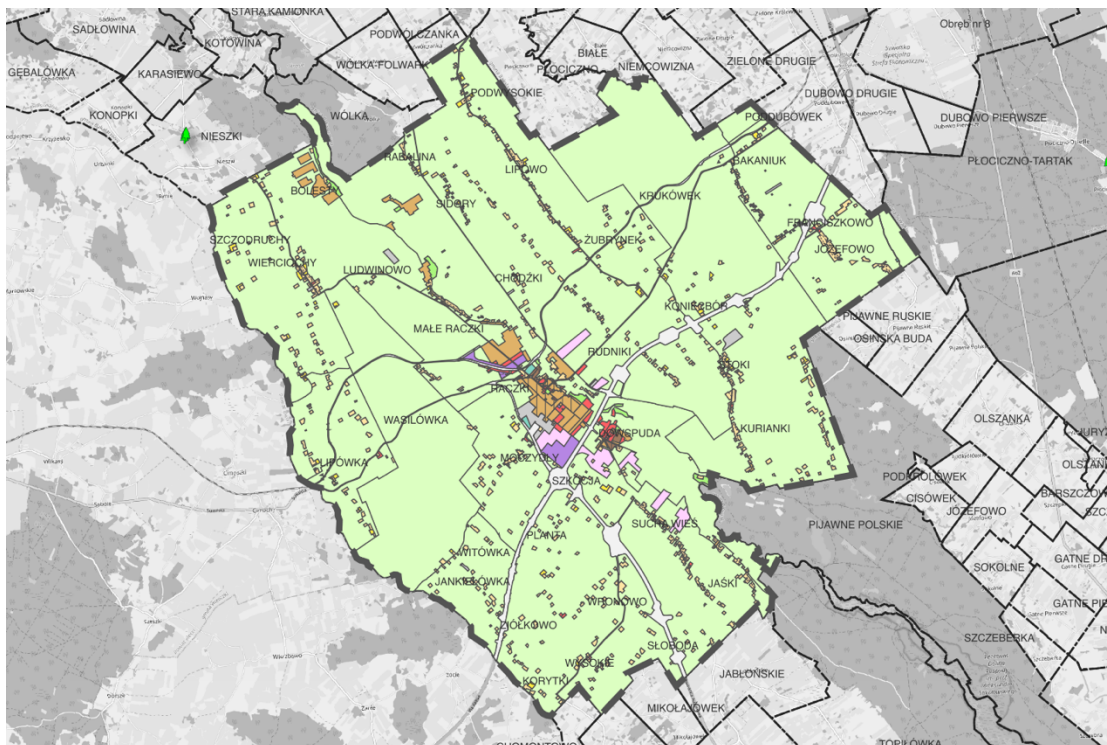

A wide-angle photograph of a serene lake scene. The water is exceptionally still, acting as a perfect mirror for the sky above. The sky is a vibrant blue, filled with soft, white cumulus clouds. On the right side of the frame, a forest of tall, slender trees stands on a slight incline. Some trees have lost their leaves, showing bare branches, while others still hold onto golden-brown autumn foliage. In the immediate foreground on the right, there's a small, rustic wooden structure, possibly a dock or a part of a cabin, partially obscured by dry grass and fallen leaves. The far shore of the lake is also lined with a dense forest of trees in various shades of green and yellow. The overall atmosphere is peaceful and picturesque, capturing a beautiful moment in nature during the fall season.

MAJ 2026

26-05-28

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Wykonawca:

Główny projektant i kierujący zespołem

Środowisko przyrodnicze: mgr inż. arch. Katarzyna Jabłońska

Katarzyna Jabłońska

Środowisko przyrodnicze: mgr Alicja Jaworowska - Jurewicz

A. Jaworowska-Jurewicz

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	5
1.1. Podstawa prawna i zakres opracowania	5
1.2. Przedmiot i cel prognozy oddziaływania na środowisko.....	7
2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	7
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	8
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	8
5. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	9
5.1. Obszar objęty opracowaniem, lokalizacja i aktualne zagospodarowanie ..	9
5.1.1. Dane ogólne	9
5.1.2. Lokalizacja	10
5.1.3. Aktualnie obowiązujące ustalenia planistyczne	13
5.2. Charakterystyka projektowanych zamierzeń planistycznych, zawartość i główne cele projektowanego dokumentu	14
5.3. Powiązania opracowywanego dokumentu z innymi dokumentami i opracowaniami.....	17
5.3.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego	17
5.3.2. Strategia rozwoju województwa podlaskiego do 2030 r.	18
5.3.3. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028	19
5.3.4. Program Ochrony Powietrza dla Strefy Podlaskiej	20
5.3.5. Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku	22
5.3.6. Raport o Stanie Województwa Podlaskiego za 2024 rok.....	23
5.3.7. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna	24
5.3.8. Pakiet klimatyczno – energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską)	26
5.3.9. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.....	27
5.3.10. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.....	28
5.3.11. Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy	28
5.3.12. Wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego	31
6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany jego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	31
6.1. Walory zasobowo-użytkowe środowiska przyrodniczego	31
6.1.1. Warunki klimatyczne i aerosanitarne.....	31

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

6.1.2.	Ukształtowanie terenu	34
6.1.3.	Warunki geologiczne.....	36
6.1.4.	Warunki hydrograficzne	37
6.1.5.	Warunki hydrogeologiczne.....	40
6.1.6.	Warunki glebowo-rolnicze.....	43
6.1.7.	Warunki przyrodniczo-krajobrazowe	50
6.1.8.	Biosfera	51
6.2.	<i>Procesy przyrodnicze i powiązania przyrodnicze planu z otoczeniem</i>	52
6.2.1.	Procesy przyrodnicze	52
6.2.2.	Powiązania przyrodnicze planu z otoczeniem.....	54
6.3.	<i>Diagnoza stanu antropizacji środowiska przyrodniczego</i>	55
6.4.	<i>Obszary objęte ochroną prawną</i>	55
6.5.	<i>Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji przedsięwzięcia</i>	56
7.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	57
8.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie Przyrody	57
8.1.	<i>Obszar Chronionego Krajobrazu: „Dolina Rospudy”</i>	58
8.2.	<i>Obszary NATURA 2000</i>	60
8.3.	<i>Pomniki przyrody</i>	65
8.4.	<i>Ochrona gatunkowa.....</i>	66
8.5.	<i>Obszary podlegające ochronie prawnej wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska</i>	66
8.6.	<i>Obszary podlegające ochronie prawnej wynikające z ustawy Prawo Wodne</i>	67
8.7.	<i>Cmentarze.....</i>	68
9.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu oraz zagrożenia przyrodnicze	69
9.1.	<i>Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym</i>	69
9.2.	<i>Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym.....</i>	70
9.3.	<i>Regionalna sieć ekologiczna wskazana w PZPWP</i>	73
10.	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, z uwzględnieniem zależności między poszczególnymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy	74

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

10.1. <i>Różnorodność biologiczna</i>	75
10.1. <i>Ludzie</i>	76
10.2. <i>Zwierzęta</i>	77
10.3. <i>Rośliny</i>	77
10.4. <i>Wody powierzchniowe i wody podziemne</i>	78
10.4.1. <i>Wody powierzchniowe</i>	78
10.4.2. <i>Wody podziemne</i>	78
10.5. <i>Powietrze i klimat akustyczny</i>	79
10.6. <i>Powierzchnia ziemi</i>	80
10.7. <i>Krajobraz</i>	80
10.8. <i>Zasoby naturalne</i>	81
10.9. <i>Zabytki</i>	81
10.10. <i>Dobra materialne</i>	85
11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	86
12. Potencjale zagrożenia środowiska przyrodniczego wynikające z realizacji projektu Planu ogólnego	88
13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	89
14. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	89
OŚWIADCZENIA	93

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Spis tabel

TABELA 1. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie gminy Raczeki.....	13
TABELA 2. Zestawienie stref wraz z podstawowymi informacjami o profilach funkcjonalnych i przyjętych wskaźnikach.....	15
TABELA 3. Udokumentowane złoża kopalin występujące na terenie gminy Raczeki - Typ kopaliny: Kruszywa naturalne [dane PIG].....	47
TABELA 4. Obszary podlegające ochronie prawnej w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w Gminie	55
TABELA 5. Pomniki przyrody na terenie gminy	66
TABELA 6. Potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego	88

Spis rysunków

Rysunek 5-1 Położenie gminy.....	9
Rysunek 5-2 Położenie gminy na tle regionów fizycznogeograficznych	10
Rysunek 5-3 Aktualne zagospodarowanie	12
Rysunek 6-1 Rzeźba terenu gminy Raczeki	35
Rysunek 6-2 Powierzchniowe utwory geologiczne na terenie gminy Raczeki.....	37
Rysunek 6-3 Obszary zagrożenia powodziowego.....	39
Rysunek 6-4 Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)	41
Rysunek 6-5 Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)	42
Rysunek 6-6 Gleby	44
Rysunek 6-7 Lasy.....	46
Rysunek 6-8 Złoża kopalin.....	50
Rysunek 8-1 Obszary chronionego krajobrazu.....	58
Rysunek 8-2 Obszary Natura 2000 i pomniki przyrody	61
Rysunek 9-1 Obszary regionalnej sieci ekologicznej [PZPWP].....	74

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES OPRACOWANIA

Prognozę oddziaływania na środowisko do projektu Planu ogólnego gminy Raczki opracowano zgodnie z art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). Zakres prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ww. przepisu.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Podstawę opracowania planu ogólnego stanowią:

1. Uchwała Nr II/12/24 Rady Gminy Raczki z dnia 9 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego Gminy Raczki.
2. Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.).

Przedmiotem ustaleń planu ogólnego jest określenie stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych i obszarów uzupełnienia zabudowy zgodnie z potrzebami. Plan ogólny jest dokumentem obligatoryjnym dla gminy. Zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) rada gminy uchwała plan ogólny dla obszaru całej gminy z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu. W planie ogólnym określone zostały obowiązkowo strefy planistyczne i gminne standardy urbanistyczne, szczegółowo opisane w punkcie 5.2.

Podstawę prawną wykonania prognozy na szczeblu krajowym stanowią ponadto:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- Rozporządzenie nr 8/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Niemna,
- Rozporządzeniem nr 5/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły.

na poziomie międzynarodowym są to:

- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L.2000.327.1) tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (SEA Directive) z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE z 2001 r., L 197/30), określająca wymagania przeprowadzenia oceny w odniesieniu do planów mogących mieć znaczące oddziaływanie na środowisko,
- Pakiet klimatyczno-energetyczny do 2030r. (przyjęty przez Komisję Europejską)
- Dyrektywa 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. (Dz. Urz. WE z 2003 r., L 41/26) w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska, dostosowana do postanowień Konwencji z Arhus, gwarantująca dostęp do informacji o środowisku będących w posiadaniu organów władzy publicznej, każdemu, kto zwróci się z wnioskiem o ich udostępnianie,
- Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. WE z 2003 r., L 156/17).

Prognoza ma powiązania z niżej wymienionymi dokumentami i opracowaniami tj. z:

- Projektem Planu Ogólnego Gminy Raczki,
- Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym do Planu ogólnego gminy Raczki
- Strategią Rozwoju Gminy Raczki na lata 2023-2032 roku, stanowiącą załącznik do uchwały Nr XXXIV/237/22 Rady Gminy Raczki z dnia 28.10.2022 r.
- Program ochrony środowiska dla gminy Raczki na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.
- Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego
- Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r.
- Planem Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego
- Programem ochrony powietrza dla Strefy Podlaskiej
- Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku
- Raport o Stanie Województwa Podlaskiego za 2024 rok

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

1.2. PRZEDMIOT I CEL PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Celem prognozy jest wykazanie w jaki sposób i w jakim zakresie Plan ogólny gminy Raczki wpłynie na środowisko i zdrowie ludzi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy.

Do pozostałych celów realizacji prognozy zalicza się:

- a) wyeliminowanie jeszcze na etapie sporządzania projektu planu ogólnego gminy ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju analizowanego obszaru i jego otoczenia,
- b) określenie aktualnego stanu środowiska oraz identyfikacja zagrożeń, płaszczyzn problematycznych i potencjalnych konfliktów przyrodniczo-społeczno-ekonomicznych,
- c) wskazanie zmian w środowisku mogących zajść w trakcie realizacji i po wdrożeniu projektu aktu planowania przestrzennego,
- d) ocenę na ile ustalenie planu pozwoli na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogaci lub odtworzy obniżone, czy też zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia, a także na ile stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Celem prognozy jest określenie wpływu na środowisko (rozumie się przez to również oddziaływanie na zdrowie ludzi):

- skutków wynikających z ustalenia stref planistycznych i ustalonych wskaźników planistycznych,
- skutków realizacji projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska.

Zakres i stopień szczegółowości „prognozy” został uzgodniony przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku Wydział Spraw Terenowych I w Suwałkach pismem WSTI.411.1.25.2024.JW z dnia 26.11.2024 r.,
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach - Uzgodnienie NZ.0522.27.2024 z dnia 22.11.2024 r.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W opracowaniu prognozy posłużono się opisową analizą prawdopodobnych rodzajów skutków oddziaływania na środowisko, jakie mogą wystąpić w realizacji ustaleń aktu planowania przestrzennego. W procedurze rozpatrywania oddziaływania uwzględniono wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego. Ocenę

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

przeprowadzono kompleksowo dla jednego wariantu ustaleń planistycznych zaproponowanych przez projektanta urbanistę.

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem planu ogólnego gminy
- zaznajomiono się z danymi ekofizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny ustaleń w projekcie planu i w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych,
- przeprowadzono stosowną wizję kluczowych fragmentów obszaru objętego prognozą,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko zastosowano również metody porównawcze (porównanie poszczególnych przypadków) i metody waloryzacyjne (określenie wartości, w tym przyrodniczej, obszaru).

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Ustawowo określony jest obowiązek prowadzenia oceny aktualności planu ogólnego, w tym celu dokonuje się m.in. analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (raz w czasie jednej kadencji – art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Powiązanie tego monitoringu zagospodarowania przestrzennego na szczeblu lokalnym (a więc również monitoringu stanu realizacji planu ogólnego i planów miejscowych) z odpowiednimi elementami państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) pozwoliłoby także na ewentualną ocenę wpływu realizacji planu ogólnego na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest opracowana na potrzeby planu ogólnego gminy. Przedmiotem planu ogólnego jest określenie stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych i obszarów uzupełnienia zabudowy zgodnie z potrzebami i możliwościami wynikającymi z analizy m.in. publicznych danych statystycznych. Dokument jest opracowywany po raz pierwszy w zakresie i kształcie wynikającym z przepisów nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2023 r.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Dla planowanych przedsięwzięć wynikających z realizacji ustaleń planu ogólnego gminy z uwagi na miejscowy zasięg wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji przedsięwzięcia albo projektu, zgodnie z art. 104 ustawy „o

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

5. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNymi DOKUMENTAMI

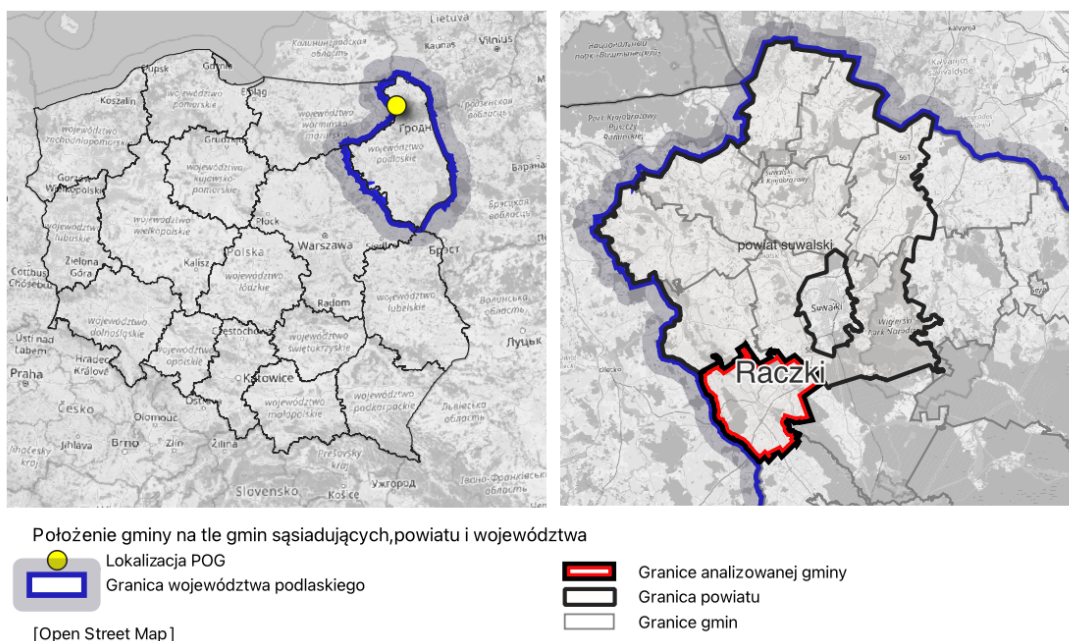
5.1. OBSZAR OBJĘTY OPRACOWANIEM, LOKALIZACJA I AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE

5.1.1. DANE OGÓLNE

Projekt planu ogólnego sporządzono dla gminy Raczki w jej granicach administracyjnych. Na obszarze gminy nie występują tereny zamknięte, w tym tereny zamknięte inne niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu.

Wybrane dane statystyczne [dane GUS]:

- obszar gminy: 14 223 ha
- ludność: 5614 osób (na koniec 2024 r.)
- ludność na 1 km²: 39,47 osób.

Rysunek 5-1 Położenie gminy
opracowanie własne

Lokalizacja GMINY: województwo podlaskie, powiat suwalski. Rodzaj jednostki terytorialnej: Gmina wiejska, jednostka terytorialna: Raczki (2). Gmina Raczki położona

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

jest w południowej części powiatu suwalskiego i w północnej części województwa podlaskiego, przy granicy z województwem warmińsko-mazurskim. Od północy graniczy z gminą Bakałarzewo i gminą Suwałki, od zachodu z gminą Wieliczki i gminą Kalinowo, od południa z gminą Augustów, od wschodu z gminą Nowinka.

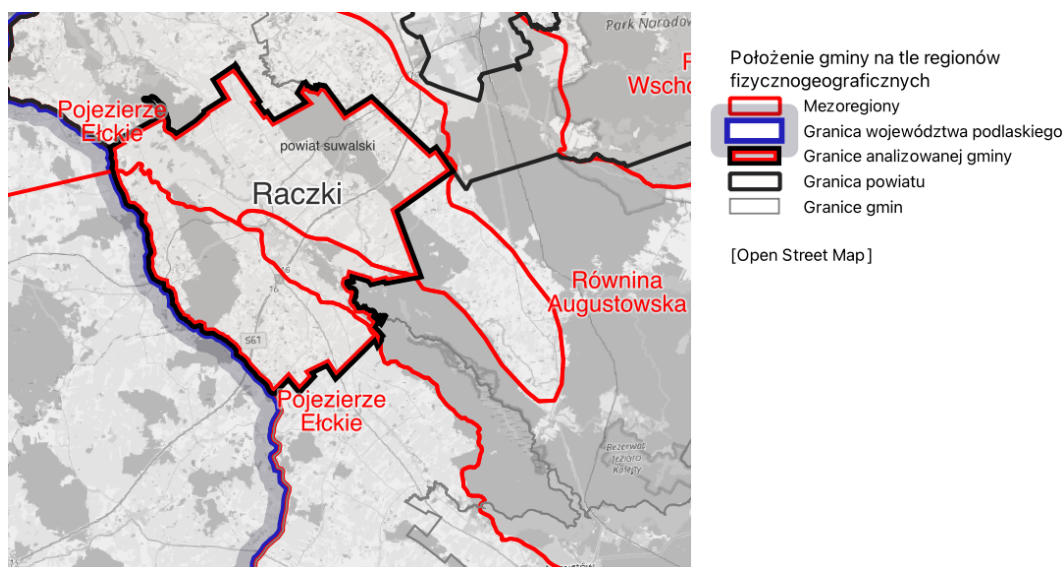
Krótką charakterystyka systemu osadniczego:

Strukturę administracyjną tworzą wieś (niegdyś miejscowość) gminna Raczki oraz 33 sołectwa w ramach 34 obrębów geodezyjnych: Bakaniuk, Bolesty, Chodźki, Dowspuda, Franciszkowo, Jankielówka, Jaški, Józefowo, Koniecbór, Korytki, Krukówek, Kurianki, Lipowo, Lipówka, Ludwinowo, Małe Raczki, Moczydły, Planta, Podwysokie, Rabalina, Raczki, Rudniki, Sidory, Słoboda, Stoki, Sucha Wieś, Szczodruchy, Szkocja, Wasilówka, Wierciochy, Witówka, Wronowo, Wysokie, Ziółkowo, Żubrynek

W obszarze gminy rozwinęły się obszary zabudowy wielofunkcyjnej, gdzie występują następujące podstawowe przeznaczenia terenów: drogi publiczne i towarzyszące ścieżki rowerowe, drogi wewnętrzne, tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej, tereny zabudowy produkcyjnej, tereny obiektów infrastruktury technicznej.

5.1.2. LOKALIZACJA

Gmina Raczki wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski, położona jest w obrębie w dwóch makroregionach: Pojezierza Litewskiego i Pojezierza Mazurskiego. Makroregion Litewski dzieli się na dwa mezoregiony.

Rysunek 5-2 Położenie gminy na tle regionów fizycznogeograficznych
opracowanie własne z wykorzystaniem danych źródłowych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Mezoregion Pojezierza Zachodniosuwalskiego uformowany w strefie postoju lądolodu ostatniego zlodowacenia. Występują tu wały morenowe sięgające wysokości do 240 m n.p.m. poprzecinane rynnami lodowcowymi o południkowej orientacji, najdłuższą jest rynna Rospudy. Mezoregion Równiny Augustowskiej jest fragmentem sandru, którego powierzchnia jest nachylona w kierunku SE. Wysokości bezwzględne wynoszą od 160 m n.p.m. na północy do ok. 130 m. Mezoregion Pojezierza Ełckiego makroregionu Pojezierza Mazurskiego, dominuje krajobraz pagórkowaty z obniżeniami den dolinnych akumulacyjnych.

Ukształtowanie powierzchni gminy Raczki jest związane z działalnością najmłodszego lądolodu zlodowacenia bałtyckiego a w szczególności na tych terenach – stadiału pomorskiego oraz fazy Wigier tego zlodowacenia.

Okres postoju lądolodu fazy Wigier został podkreślony strefą marginalną, przykrytą i otoczoną utworami sandrowymi stadiału pomorskiego. Na przedpolu moren czołowych fazy Wigier występują szeroko rozprzestrzenione osady sandrowe.

Z drugim nasunięciem lądolodu bałtyckiego zwanym stadiąłem pomorskim związane jest ostateczne ukształtowanie powierzchni części gminy. Moreny czołowe lądolodu stadiału pomorskiego, przeważnie wyciśnięte i spiętrzone wyznaczają ważniejsze etapy postojów silnie rozczłonkowanej na liczne loby, jęzory i mikrojęzory krawędzi lądolodu, który w swoim ruchu postępowym wykorzystywał przede wszystkim obniżenia. Lądolód był zróżnicowany w okresie transgresji na dwa potoki lodowe o kierunkach posuwania się z NW na SE.

Wody tającego aktywnego lądolodu spływały na południe, wykorzystując między innymi otwarte obniżenie rynny Rospudy i akumulując miejscami piaski oraz żwiry sandrowe.

Najwyżej położone tereny to ciągi wzgórz moren czołowych, sięgających rzędne ok. 200 m n.p.m. w północnej i południowo-zachodniej części gminy, występujące w obrębie wysoczyzny morenowej falistej tworzącej dużą mozaikowość krajobrazu gminy.

Po obu stronach rzeki Rospuda rozciąga się prawie płaski sandr stanowiący wypełnienie subglacialnej rynny. W południowej części rzeka płynie na wysokości 133,3 m n.p.m., jest to najniższy punkt na mapie gminy, przy granicy z gminą Nowinka. Obecna rzeka Rospuda płynie w głęboko wciętej dolinie w części północno-zachodniej i bardziej równinnej w części południowo-wschodniej. Zbocza strome tej doliny często przekraczają 15 %.

Na ocenę techniczną warunków zabudowy wpływają następujące czynniki: rzeźba terenu (spadki), parametry wytrzymałościowe gruntów podłoża oraz głębokość występowania wody gruntowej. Każdy z czynników na terenie gminy odgrywa dużą rolę.

Młoda rzeźba glacialna terenu charakteryzuje się obecnością licznych stoków o dużym nachyleniu. Powoduje to utrudnienie w posadowieniu budynków. Dodatkowym czynnikiem z dużego nachylenia terenu jest możliwość uruchomienia ruchów masowych na zboczu. W większości na terenie gminy mamy do czynienia z rzeźbą akumulacyjną. Oznacza to, że zbocza w naturalny sposób zostały ukształtowane pod takimi kątami, które gwarantują ich stateczność. Jednakże obciążenia zbocza poprzez

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

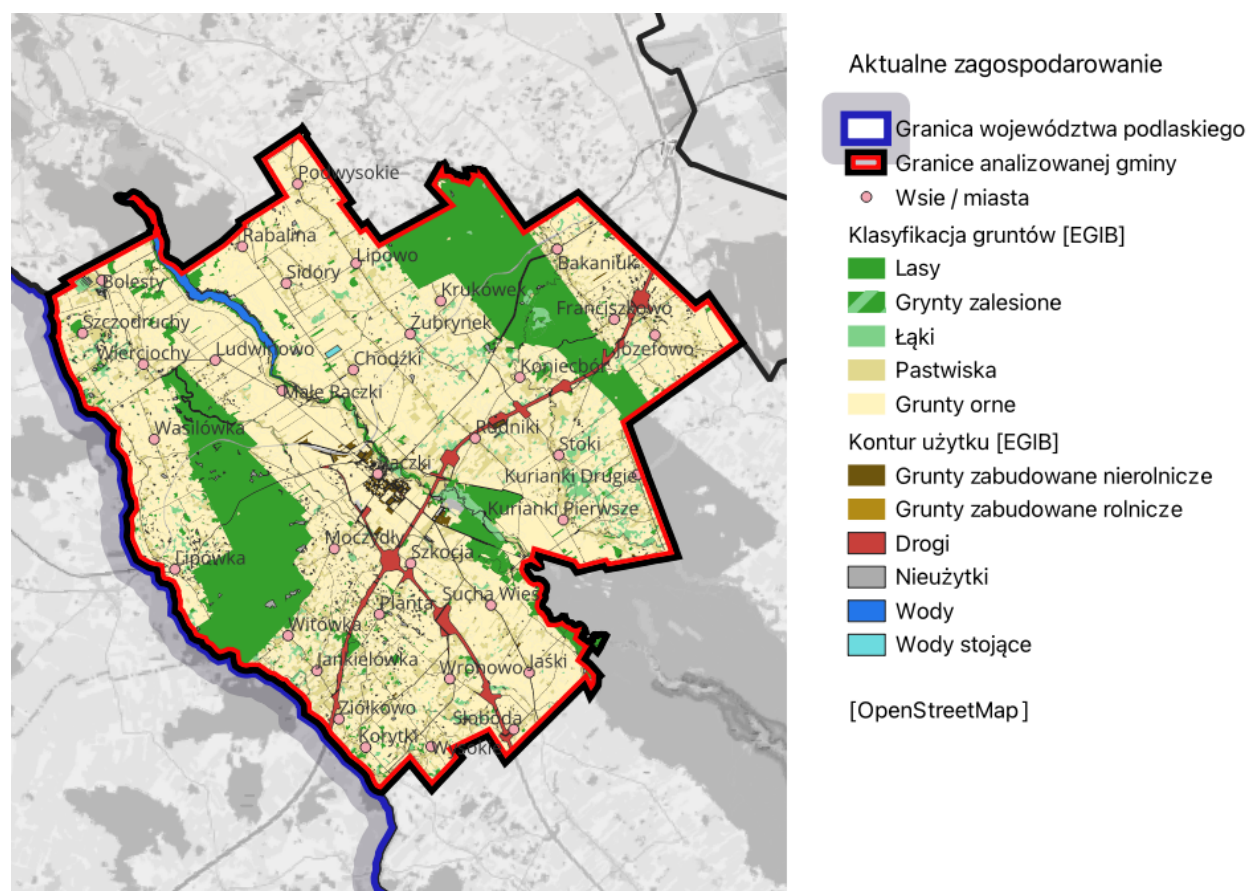
zabudowę może naruszyć tę równowagę. Lokalizowanie zabudowy w sąsiedztwie eksponowanych zboczy powinno być zbadane pod względem stateczności.

Na terenie gminy dominują grunty mineralne przydatne pod zabudowę. Na wysoczyznach są to gliny piaszczyste, piaski gliniaste, piaski różnych frakcji i pospółki. Grunty sypkie najczęściej średniozagęszczone są dobrym podłożem budowlanym. Grunty spoiste mogą występować w różnych stanach. Wytrzymałość ich, z reguły jest wystarczająca do lokalizacji zabudowy wiejskiej. Najślabsze grunty o konsystencji plastycznej i miękkoplastycznej mogą występować w lokalnych, wilgotnych obniżeniach. Budowę należy poprzedzić badaniami.

Obszary sandrów zabudowane z gruntów sypkich to w większości dobre tereny budowlane. Jedynym ograniczeniem jest woda gruntowa, która występuje płytko w obniżeniach.

Na terenie gminy występują również grunty zastoiskowe reprezentowane przez pyły, pyły piaszczyste, gliny pylaste i ły. Grunty są słabo skonsolidowane, lub nie skonsolidowane i przy wielkiej wilgotności nie są dobrym podłożem budowlanym.

Najślabsze grunty nie nadające się do bezpośredniego lokalizowania zabudowy to grunty organiczne, lub mineralno – organiczne obniżeń wytopiskowych, mis końcowych i jeziornych oraz tarasów zalewowych. Obszary te nie powinny być zabudowane.

Rysunek 5-3 Aktualne zagospodarowanie
opracowanie własne z wykorzystaniem danych BDOT10k

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

5.1.3. AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCE USTALENIA PLANISTYCZNE

Na terenie gminy Raczki obecnie obowiązuje 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pokrywają one **430,15 ha** co stanowi **3,02 %** terenu gminy.

TABELA 1. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie gminy Raczki

Lp	Nazwa	Uchwała	Ogłoszenie	Pow.
1	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Raczki	Nr XXII/143/01 Rady Gminy Raczki z dnia 19.01.2001 r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 4 poz. 64 z 16.01.2001	18,19 ha
2	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi: Rudniki, Sidory, Bolesty, Wierciochy, Ludwinowo, Małe Raczki	Nr VI/19/11 Rady Gminy Raczki z dnia 27.01.2011 r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 59 poz. 706 z 01.03.2011	234,22 ha
3	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Raczki obejmującego tereny położone w obrębach miejscowości Raczki i Dowspuda	Nr VI/40/15 Rady Gminy Raczki z dnia 28.07.2015 r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego poz. 2693 z 25.08.2015	94,2 ha
4	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Raczki "Nad Doliną Rospudy"	Nr XXI/179/17 Rady Gminy Raczki z dnia 31.05.2017 r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego poz. 2327 z 07.06.2017	14,88 ha (15,58 ha)
5	w sprawie „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi DOWSPUDA”	Nr XV/123/201 Rady Gminy Raczki z dnia 22.09.2020 r.	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego poz. 4123 z 06.10.2020	68,01 ha

Obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej obejmują łącznie 160,5086 ha, co pozwala oszacować luki w zabudowie w ilości 774 odrębnych działek budowlanych umożliwiających usytuowanie budynku mieszkalnego jednorodzinnego / wielorodzinnego - chłonność luk w zabudowie w obszarach objętych mpzp oszacowano w ilości 2253 osoby.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

**5.2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANYCH ZAMIERZEŃ
PLANISTYCZNYCH, ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE
PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU**

Plan ogólny jest dokumentem planistycznym o zasięgu całej gminy, który ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny stanowi akt prawa miejscowego. Ustalenia Planu są wiążące (w zakresie określonym w ustawach) zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy. Dzięki temu rozwiązaniu gminy będą posiadały większy wpływ na rozwój zabudowy i jej charakter.

Zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) w planie ogólnym gminy Raczki określono strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne, zależne od polityki przestrzennej gminy, ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego przy uwzględnieniu między innymi: form ochrony przyrody, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, lokalizacji infrastruktury i obiektów oddziałujących na potencjalną zabudowę oraz opracowania ekofizjograficznego.

Plan ogólny Gminy Raczki zawiera następujące strefy wynikające z art. 13c ust. 2 upzp:

- 1) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną
- 2) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- 3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
- 4) SU – strefa usługowa,
- 5) SP – strefa gospodarcza,
- 6) SR – strefa produkcji rolniczej,
- 7) SI – strefa infrastrukturalna,
- 8) SN – strefa zieleni rekreacyjnej,
- 9) SC - strefa cmentarzy,
- 10) SG – strefa górnicza,
- 11) SO – strefa otwarta,
- 12) SK – strefa komunikacyjna.

Dla każdej strefy, oprócz SK (strefa komunikacyjna), SO (strefa otwarta) i SG (strefa górnicza) określa się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Dla wymienionych stref oprócz stref SK, SO i SG określono wartości maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Profile podstawowe mogą być uzupełnione o profile dodatkowe.

Różnice w minimalnych wielkościach powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej powierzchni zabudowy czy maksymalnej wysokości zabudowy wynikają z zapisów w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

TABELA 2. Zestawienie stref wraz z podstawowymi informacjami o
profilach funkcjonalnych i przyjętych wskaźnikach

Symbol [ilość stref]	Profil dodatkowy ustalony dla stref	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy [m]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
SW [12]	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,4- 3,0	40-70	5-15	30
SJ [77]	teren zabudowy lotniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6-0,9	45-60	11-14	30-35
SZ [665]	teren rolnictwa z zakazem zabudowy teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6-1,2	40-70	11-18	30-40
SU [59]	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,1-2,0	10-60	3-20	30-50
SP [5]	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1-2	60	12-15	20
SR [61]	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6-0,9	50-60	12-22	30
SI [16]	teren usług, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20
SN [16]	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej	-	-	-	50-70
SC [4]	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu	-	-	-	30

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Symbol [ilość stref]	Profil dodatkowy ustalony dla stref	Maksymalna naziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy [m]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
	detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				
SG [7]	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	-
SO [62]	teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-	-	-	-
SK [13]	teren drogi zbiorczej, teren zieleni urządzonej, teren wód	-	-	-	-

Oprócz stref planistycznych na terenie gminy Raczki wyznaczono **215** obszarów uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy (o łącznej powierzchni ok. 142,77 ha), z czego wyznaczone – wyjściowe 150 OUZ (ok. 149,42 ha) powiększono łącznie o ok. 39,98 ha oraz zrezygnowano z ich wyznaczenia w granicach obowiązujących mpzp.

Dostosowano kształt obszarów OUZ w do warunków lokalnych - ograniczono OUZ uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy:

- nie obejmują one terenów istniejących pasów dróg publicznych wojewódzkich, krajowych i dróg powiatowych położonych w strefach SK,
- nie obejmują one terenów w obszarach zagrożenia powodzią,
- nie wyznaczono ich poszerzenia w strefie 700 m od wiatraków oraz w strefach ochronnych od wód w granicach obszaru chronionego krajobrazu, na terenach chronionych siedlisk Natura 2000.

Uwarunkowaniem wyznaczenia poszerzenia obszarów uzupełnienia zabudowy były możliwości wynikające z lokalizacji w bezpośrednim sąsiedztwie OUZ wyznaczonych zgodnie z metodologią, obecne użytkowanie w konfrontacji z uwarunkowaniami wynikającymi z obowiązujących przepisów prawa, z uwzględnieniem ich zmian. Ustalono powiększenie zasięgu OUZ uwzględnia w szczególności plany inwestycyjne osób zainteresowanych w zakresie wniosków i uwag złożonych w procedurze opracowania POG.

O zasięgu wyznaczonych OUZ decydowały również analizy uwarunkowań, w tym wynikające z opracowania ekofizjograficznego.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

**5.3. POWIĄZANIA OPRACOWYWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI
DOKUMENTAMI I OPRACOWANIAM**

W opracowywanym dokumencie wykorzystano zasady i założenia określone w innych dokumentach lokalnych i regionalnych, w tym z:

- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego,
- Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r.,
- Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028,
- Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 220 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej,
- Pakietu klimatyczno-energetycznego (przyjętego przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r.),
- Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Programie Ochrony Powietrza dla strefy Podlaskiej,
- Opracowaniem ekofizjograficznym sporządzonym na potrzeby planu ogólnego gminy Raczki.

Dodatkowo dokonano analizy ilościowej i lokalizacji wydanych decyzji o warunkach zabudowy.

**5.3.1. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO**

Gmina Raczki, w strukturze osadniczej województwa zaliczona jest do wiejskich obszarów funkcjonalnych województwa – są to tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, leśne, nieużytków, wód i osadnictwa wiejskiego wraz z małymi miastami gminnymi. W PZPWP określono w tym obszarze realizację celów Cel IV i Cel V. Gmina Raczki zaliczona jest do gmin o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego (samochodem osobowym powyżej 120 minut). W PZPWP określono jako jeden z celów Cel IV. Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska województwa, w tym sieci ekologicznej, dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych oraz regionalne użytkowanie ich zasobów, który realizowany jest poprzez:

- integrację zarządzania siecią ekologiczną województwa,
- zwiększanie obszarów chronionych sieci ekologicznej transgranicznych przyrodniczych i krajobrazowych województwa,
- przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej,
- wzmocnienie potencjału edukacyjnego i turystycznego,
- racjonalne gospodarowanie wodami i lasami,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- ochronę powierzchni ziemi, obszarów występowania złóż kopalin, powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami oraz przed hałasem

- ochronę i racjonalne zagospodarowanie dziedzictwa kulturowego

Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych obejmuje kierunki działań zmierzające do osiągnięcia ww. celu, poprzez m.in.

- a) wdrożenie „Europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000”,
- b) ochrona elementów systemu przyrodniczego województwa,
- c) ochrona powierzchni ziemi,
- d) ochrona powietrza atmosferycznego
- e) ochrona wód śródlądowych – powierzchniowych i podziemnych,
- f) ochrona lasów i zadrzewień oraz wzbogacanie ich walorów,
- g) ochrona przed hałasem, wibracjami i elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym,
- h) ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska.

Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz jego zdolności obronnych i ochronnych (Cel V) jest realizowany poprzez m.in. określanie pasów technologicznych dla infrastruktury liniowych w dokumentach planistycznych gmin oraz określanie sposobu ich zagospodarowania

5.3.2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DO 2030 R.

Ochrona i dbanie o środowisko naturalne zostały ujęte w Strategii w analizie SWOT, gdzie wskazano, że do mocnych stron województwa należą m.in.

- korzystne warunki do rozwoju nowoczesnego rolnictwa, w tym zrównoważonego i ekologicznego,
- czyste, różnorodne oraz mało zmienione działalnością człowieka środowisko przyrodnicze.

Jako słabą stronę wyróżniono "Postrzeganie przez część społeczeństwa obszarów chronionych jako bariery rozwojowej (w szczególności obszarów NATURA 2000) oraz potrzeba podnoszenia świadomości i kwalifikacji administracji publicznej w zakresie gospodarowania na obszarach chronionych".

Za szanse w kontekście uwarunkowań zewnętrznych uznano m.in.:

- wizerunek województwa jako regionu czystego i ekologicznego,
- wzrost popytu zewnętrznego na produkty i usługi firm regionu,
- wzrost popytu na żywność ekologiczną, tradycyjną i regionalną oraz żywność wysokiej jakości,
- wzrost świadomości ekologicznej,
- wzrost zainteresowania nowymi formami turystyki (w tym w szczególności turystyką kwalifikowaną),
- cele Europy ukierunkowane na ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu (Zielona Europa).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Antropopresja na środowisko przyrodnicze została w tym kontekście ujęta jako zagrożenie.

**5.3.3. PLAN GOSPODARKI ODPADAMI WOJEWÓDZTWA
PODLASKIEGO NA LATA 2023 - 2028**

Gospodarka odpadami komunalnymi w województwie podlaskim przed wprowadzeniem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579 z późn. zm.) prowadzona była w strukturze 4 regionów gospodarki odpadami komunalnymi (Centralny, Południowy, Północny i Zachodni).

Nowelizacja ww. ustawy zniósła zasadę regionalizacji w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych. Jednocześnie zmieniono definicję instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych z tzw. RIPOK na instalacje komunalne, do których zaliczają się wyłącznie te zapewniające:

- mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielanie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku;
- składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Właściciele nieruchomości zamieszkałych wytwarzający odpady komunalne na terenie województwa podlaskiego są zobowiązani ponosić opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz danej gminy. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych zobowiązani są do ponoszenia opłat na rzecz gminy w sytuacji, gdy są objęci/przystąpili do gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Nieruchomości niezamieszkałe będące poza systemem gminnym zobligowane są do posiadania umowy komercyjnej - wówczas płacą za odpady przedsiębiorcy odbierającemu odpady, a nie gminie.

Odbieranie odpadów komunalnych prowadzą firmy wyłonione w ramach przetargów. Podmioty te mają obowiązek zapewnienia w pierwszej kolejności recyklingu odpadów oraz ich przygotowania do ponownego użycia. Odebrane niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i bioodpady w 2021 r. były przekazywane przez te firmy do zagospodarowania w instalacjach przetwarzania odpadów komunalnych zlokalizowanych w województwie podlaskim, a także poza jego granicami.

Systemowi zbierania odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości „u źródła” podlegają:

- odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła;
- odpady z papieru, w tym odpady: z tektury, opakowaniowe z papieru i opakowaniowe z tektury;
- odpady z metali, w tym odpady opakowaniowe z metali;
- odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- bioodpady z wyłączeniem odpadów pochodzenia zwierzęcego;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- odpady niesegregowane (zmieszane);
- w niektórych gminach również popioły.

Szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, określa właściwa miejscowo rada gminy w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego.

Na terenie Gminy Raczki (gmina wiejska) we wsi Dowspuda zlokalizowany jest punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

5.3.4. PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA STREFY PODLASKIEJ

„Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” – opracowywany jest dla strefy podlaskiej w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu w 2011 i 2012 r. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z dnia 10 sierpnia 2012 r., poz. 914) strefa podlaska obejmuje całe województwo podlaskie z wyłączeniem obszaru aglomeracji białostockiej.

Głównym celem sporządzenia i wdrożenia Programu Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w aglomeracji. Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Powietrza ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomów dopuszczalnych/docelowych i utrzymywania ich na takim poziomie.

3.3.7. Działania kierunkowe zmierzające do przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie zanieczyszczeń objętych Programem (są to działania mające wpływ na obniżenie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} będące przykładem dobrej praktyki w zagospodarowaniu przestrzennym, działalności gospodarczej oraz życiu codziennym społeczeństwa, które w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych powinny być wdrażane do codziennego życia):

1. W zakresie ograniczania emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno – bytowej i technologicznej):
 - rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą,
 - zmiana paliwa na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej,
 - zmniejszanie zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez ograniczanie strat ciepła – termomodernizacja budynków,
 - ograniczanie emisji z niskich rozproszonych źródeł technologicznych,
 - zmiana technologii i surowców stosowanych w rzemiośle, usługach i drobnej wytwórczości wpływająca na ograniczanie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5};
2. W zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej):
 - całościowe zintegrowane planowanie rozwoju systemu transportu w mieście,
 - zintegrowany system kierowania ruchem ulicznym,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- kierowanie ruchu tranzytowego z ominięciem miasta lub jego części centralnych,
 - tworzenie stref z zakazem ruchu samochodów,
 - rozwój i zwiększanie efektywności systemu transportu publicznego,
 - polityka cenowa opłat za przejazdy i zsynchronizowanie rozkładów jazdy transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z systemu transportu zbiorowego,
 - organizacja systemu bezpiecznych parkingów na obrzeżach miasta łącznie z systemem taniego transportu zbiorowego do centrum miasta (system Park & Ride),
 - tworzenie systemu ścieżek rowerowych,
 - tworzenie systemu płatnego parkowania w centrum miasta,
 - wprowadzanie nowych niskoemisyjnych paliw i technologii, szczególnie w systemie transportu publicznego i służb miejskich,
 - intensyfikacja okresowego czyszczenia ulic (szczególnie w okresach bezdeszczowych),
 - wprowadzenie ograniczeń prędkości na drogach o pyłacej nawierzchni,
 - stosowanie przy modernizacji dróg i parkingów materiałów i technologii gwarantujących ograniczenie emisji pyłu podczas eksploatacji;
 - uprzywilejowanie ruchu pieszego w centrum miasta,
3. W zakresie ograniczania emisji z istotnych źródeł punktowych – energetyczne spalanie paliw:
- ograniczenie wielkości emisji pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} poprzez optymalne sterowanie procesem spalania i podnoszenie sprawności procesu produkcji energii,
 - zmiana paliwa na inne, o mniejszej zawartości popiołu i siarki,
 - stosowanie technik gwarantujących zmniejszenie emisji substancji do powietrza,
 - stosowanie technik odpylania, odsiarczania i odazotowania spalin o dużej efektywności,
 - stosowanie oprócz spalania paliw odnawialnych źródeł energii,
 - zmniejszenie strat przesyłu energii,
4. W zakresie ograniczania emisji z istotnych źródeł punktowych – źródła technologiczne:
- stosowanie efektywnych technik odpylania, odsiarczania i odazotowania gazów odlotowych,
 - zmiana technologii produkcji, w tym likwidacja źródeł o znaczącej emisji pyłu,
 - zmiana profilu produkcji wpływająca na ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających,
5. W zakresie edukacji ekologicznej i reklamy:
- kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości,
 - prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów (śmieci) połączonych z ustanawianiem mandatów za spalanie odpadów (śmieci),

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- uświadamianie społeczeństwa o korzyściach płynących z użytkowania scentralizowanej sieci ciepłej, termomodernizacji i innych działań związanych z ograniczeniem emisji niskiej,
- promocja nowoczesnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła,
- wspieranie przedsięwzięć polegających na reklamie oraz innych rodzajach promocji towaru i usług propagujących model konsumpcji zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym w zakresie ochrony powietrza.

6. W zakresie planowania przestrzennego:

- uwzględnianie w aktach planowania przestrzennego sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5}, poprzez działania polegające na:
 - wprowadzaniu zieleni ochronnej i urządzonej oraz niekubaturowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych miast (place, skwery),
 - zachowaniu istniejących terenów zieleni i wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast,
 - ustalaniu sposobu zaopatrzenia w ciepło z zakazem używania paliw stałych w indywidualnych stałych źródłach ciepła w nowoplanowanej zabudowie,
 - preferowanie podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych centralnym systemem ciepłowniczym,
 - modernizowaniu układu komunikacyjnego celem przeniesienia ruchu poza ścisłe centrum miast,
 - reorganizacji układu komunikacyjnego oraz wprowadzeniu stref zamkniętych dla ruchu samochodowego w ścisłym centrum miast,
 - zapewnieniu obsługi transportem zbiorowym na etapie tworzenia planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy,
- w decyzjach środowiskowych dla budowy i przebudowy dróg:
- zalecenie stosowania wzdłuż ciągów komunikacyjnych pasów zieleni izolacyjnej (z roślin o dużych zdolnościach fitoromediacyjnych),
- zalecenie stosowania ekranów akustycznych pochłaniających typu "zielona ściana" zamiast najczęściej stosowanych ekranów odbijających.
- Planowanie rozbudowy miast w sposób zapobiegający zbytniemu „rozlewaniu się miasta”.

5.3.5. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DO 2030 ROKU

Program zawiera ocenę stanu środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska opartą m.in. na danych monitoringowych organów Inspekcji Ochrony Środowiska, danych GUS, danych o zasobach przyrodniczych i formach ochrony przyrody (RDOŚ), danych PGW Wody Polskie oraz danych UMWP.

Za rok bazowy przyjęto rok 2019 - w przypadku braku dostępnych danych, uwzględniono ostatnie aktualne dane. Natomiast do oceny jakości powietrza posłużono się danymi z 2020 r. które zostały udostępnione.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

W Programie dokonano diagnozy aktualnego stanu środowiska, infrastruktury ochrony środowiska, analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii województwa w zakresie ochrony środowiska w celu określenia mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci analizy SWOT.

Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenie hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenie poważnymi awariami.

W przypadku województwa podlaskiego rekomendowane kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach to:

- dostosowanie infrastruktury technicznej (systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, systemów energetycznych) w procesie projektowania i budowy do zmiennych warunków klimatycznych,
- zabezpieczenie zwierząt hodowlanych, szczególnie bydła, przed występowaniem stresu cieplnego i stosowne dostosowanie budynków inwentarskich,
- przygotowanie programów zabezpieczenia w wodę dobrej jakości w warunkach dłuższych okresów suszy i niedoborów wody zwłaszcza na terenach rolniczych.

Na podstawie klasyfikacji elementów biologicznych, hydromorfologicznych oraz fizykochemicznych wykonano ocenę stanu ekologicznego JCWP naturalnych.

Ocena stanu jednolitych części wód jezior na podstawie badań monitoringowych za lata 2014 -2019 obejmowała stan ekologiczny (dla naturalnych JCWP), potencjał ekologiczny (dla silnie zmienionych lub sztucznych JCWP), stan chemiczny oraz stan jednolitych części wód. JCWP uzyskuje dobry stan wód, gdy jej stan chemiczny jest dobry i jednocześnie stan/potencjał ekologiczny jest co najmniej dobry.

Na terenie województwa podlaskiego zlokalizowanych jest 6 punktów kontrolnych monitoringu jakości gleb - na terenie gm. Raczki (pow. suwalski) takie punkty nie występują.

5.3.6. RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZA 2024 ROK

Raport w warstwie merytorycznej oraz statystycznej zawiera najważniejsze informacje dotyczące obszarów społeczno-gospodarczych, istotnych dla rozwoju i funkcjonowania województwa, zgodnych z celami Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030. W raporcie wskazano, że Województwo podlaskie jest regionem o niskim poziomie przedsiębiorczości, świadczy o tym zarówno niski odsetek

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

prowadzonych działalności gospodarczych, jak i niski współczynnik przyjęć do pracy – odzwierciedlający zdolność podlaskiej gospodarki do tworzenia nowych miejsc pracy oraz m.in. niski odsetek nowo zarejestrowanych spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego w sektorze prywatnym. Gmina Raczki wpisuje się w tę tendencję.

**5.3.7. DYREKTYWA 2000/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I
RADY Z DNIA 23 PAŹDZIERNIKA 2000 R. USTANAWIAJĄCA RAMY
WSPÓLNOTOWEGO DZIAŁANIA W DZIEDZINIE POLITYKI
WODNEJ (DZ. U. UE L Z DNIA 22 GRUDNIA 2000 R.) TZW.
RAMOWA DYREKTYWA WODNA**

Ramowa Dyrektywa Wodna (2000), ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej w Europie, nakłada na wszystkie kraje członkowskie obowiązek osiągnięcia dobrego stanu wód. Określa również sposób dokonywania ocen stanu wód. Oprócz oceny wg zasad wprowadzonych przez RDW, wykonywane są oceny jakości wód powierzchniowych z uwzględnieniem ich przeznaczenia oraz sposobu wykorzystania, wynikające z innych dyrektyw Unii Europejskiej z obszaru wodnego. Pierwszy plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, uwzględniający RDW, został przyjęty w 2011 r. (M.P. z 2011 Nr 49 poz. 549). Aktualizacja Planu (nowy Plan) został przyjęty na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911).

Zgodnie z zapisami art. 6 Ramowej Dyrektywy Wodnej, Państwa Członkowskie zobligowane są do utworzenia rejestru wszystkich obszarów wymagających szczególnej ochrony, w celu zachowania dobrego stanu znajdujących się tam wód powierzchniowych i podziemnych oraz dla utrzymania siedlisk i gatunków bezpośrednio uzależnionych od wody. W Polsce zgodnie z transpozycją zapisów RDW do ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. rejestr obszarów chronionych został utworzony w 2003 r., a jego uaktualnienie miało miejsce w latach późniejszych. Obecnie prowadzone są prace nad aktualizacją rejestru na potrzeby kolejnego cyklu planistycznego. Ze względu na położenie w dorzeczu Wisły należy wziąć pod uwagę wytyczne wynikające z wymagań charakterystyki obszarów dorzeczy.

Rejestr wykazów obszarów chronionych, zgodnie z art. 113, ust. 4 sporządzany dla każdego obszaru dorzecza, obejmuje wykazy:

- 1) obszary przeznaczone do poboru wody w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia - wyznaczane są jako obszary jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych, z których ujmowana jest woda odpowiednio powierzchniowa lub podziemna, wykorzystywana w celach komunalnych, bądź do produkcji środków spożywczych lub farmaceutycznych. Średnia wielkość poboru dla takich części wód powinna wynosić średnio powyżej 10 m³ na dobę lub służyć więcej niż 50 osobom. Powinny być uwzględniane również części wód przeznaczone do takich celów w przyszłości. Wyznaczone obszary powinny być chronione w celu zachowania odpowiedniej jakości i ilości zasobów wód oraz dla

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

zredukowania poziomu uzdatniania wymaganego przy produkcji wody do spożycia. Wykazy obszarów przeznaczonych do poboru wody w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia opracowywane są na podstawie zrealizowanych w poszczególnych regionach wodnych przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej wykazów wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

2) obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym - wykaz sporządzony w roku 2007 nie zawierał obszarów do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.

3) jednolite części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych - identyfikowane są jako części wód, na których istnieje rekreacyjne użytkowanie wód poprzez organizowanie kąpielisk. Przedmiotowe JCWP wyznaczane są zgodnie z zapisami Dyrektywy 76/160/EWG z dnia 8 grudnia 1975 r. dotyczącej wody w kąpieliskach (uchylona Dyrektywą 2006/7/WE z dnia 15 lutego 2006 r. dot. zarządzania jakością wody w kąpieliskach), transponowanej przez Ustawę Prawo wodne oraz przez Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach.

4) obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych - Państwa Członkowskie zobowiązane są na mocy zapisów Dyrektywy 91/271 EWG dot. oczyszczania ścieków komunalnych, wyznaczyć na swoim terytorium obszary wrażliwe na eutrofizację spowodowaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Polska wyznaczyła cały obszar Państwa jako obszar wrażliwy, wobec czego Dyrektywa 91/271/EWG wdrażana jest na całym terytorium kraju poprzez realizację zapisów następujących programów:

- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Program wyposażenia aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej,
- Program wyposażenia zakładów przemysłu rolno-spożywczego o wielkości 4000 RLM, odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód, w urządzenia zapewniające wymagane przez polskie prawo standardy ochrony wód.

5) obszary narażone na zanieczyszczenia związkami azotu, pochodzącymi ze źródeł rolniczych stanowią obszary, z których mają miejsce spływy do wód powierzchniowych i/lub podziemnych, zawierających lub mogących zawierać ponad 50 mg/l azotanów, jeżeli nie zostaną podjęte działania opisane w dyrektywie, oraz mają miejsce spływy do wód, które są eutroficzne lub mogą stać się eutroficzne, jeżeli nie zostaną podjęte działania.

Transpozycja dyrektywy azotanowej do prawa krajowego nastąpiła poprzez:

- Ustawę Prawo wodne;
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- Ustawę z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu, zastąpioną ustawą z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania, zastąpione rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 479)
- 6) obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie zostały wyznaczone w Polsce poprzez analizę wzajemnego położenia obszarów chronionych tj. obszarów Natura 2000 (w tym obszarów wyznaczonych na mocy Dyrektywy 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (ze zm.) oraz na mocy Dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (ze zm.), parków narodowych i krajobrazowych wraz z otulinami, rezerwatów przyrody wraz z otulinami oraz zidentyfikowanych obszarów występowania ekosystemów uzależnionych od odpowiedniego stanu zasobów wodnych, tj. mokradł na glebach mineralnych, torfowisk i in. Miejsca pokrycia się tych stref zostały wyznaczone jako obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Dla wskazanych terenów przeanalizowano rodzaj i nasilenie występujących presji oraz stopień zagrożenia degradacją pod kątem zidentyfikowanych czynników antropogenicznych. Oszacowanie aktualnego stanu, tendencji zmian oraz potencjalnych trendów przekształceń zbiorowisk roślinnych stało się podstawą do wskazania głównych działań naprawczych mogących powstrzymać jak również naprawić szkody w ekosystemach od wód zależnych.

5.3.8. PAKIET KLIMATYCZNO – ENERGETYCZNY (PRZYJĘTY PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ)

W 2018 r. państwa członkowskie UE, Komisja i Parlament zrewidowały decyzje określające cele polityki klimatycznej w zakresie poprawy efektywności energetycznej oraz wzrostu udziału odnawialnych źródeł energii w końcowym jej zużyciu.

Cele dla EU zawarte w „Fit for 55” (Gotowi na 55):

- 1) Redukcja emisji gazów cieplarnianych w UE o co najmniej 55% do 2030 roku (względem 1990 r.), prowadząc do neutralności klimatycznej w 2050 r.,
- 2) Energia Odnawialna (RED III): Podniesienie wiążącego celu udziału OZE w miksie energetycznym UE do co najmniej 42,5% do 2030 roku,
- 3) Efektywność energetyczna: Nałożenie rygorystycznych wymogów redukcji zużycia energii końcowej w całej UE o 11,7% do 2030 roku.

Samo jądro pakietu Fit for 55 (cel -55% do 2030 r.) opiera się na wytycznych Rady Europejskiej z grudnia 2020 r., które stały się fundamentem dla późniejszych propozycji legislacyjnych Komisji Europejskiej. Dlatego też informacje przedstawione powyżej mają charakter orientacyjny, a ostateczny kształt regulacji jest rezultatem

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

toczących się wewnątrz Unii Europejskiej rozmów między państwami członkowskimi, z udziałem Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego.

**5.3.9. STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I
OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

Główne zagrożenia i korzyści wynikające ze zmian klimatu:

Wyniki prognoz pokazują, że do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwójaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość, oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale także na zboczach dolin rzecznych i na klifach wzdłuż brzegu morskiego. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych i wód przybrzeża, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

Cel główny SPA to zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Cele szczegółowe:

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska
- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
- Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu
- Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu
- Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

5.3.10. KRAJOWY PROGRAM OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

Zgodnie z postanowieniami dyrektywy 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia jej wymogów przez aglomerację są:

- Wydajność oczyszczalni ścieków w aglomeracjach odpowiadająca przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze.
- Standardy oczyszczania ścieków w oczyszczalniach uzależnione są od wielkości aglomeracji. Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z każdej oczyszczalni jest zgodna z wymaganiami Prawa wodnego i rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. W każdej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone usuwanie biogenów.
- Wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące blisko 100% poziom obsługi. Oznacza to wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie:
 - 95% dla aglomeracji o RLM < 100 000,
 - 98% dla aglomeracji o RLM ≥ 100 000.

5.3.11. OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE SPORZĄDZONE NA POTRZEBY PLANU OGÓLNEGO GMINY

Główne uwarunkowania środowiskowe wynikające z opracowania ekofizjograficznego sporządzonego na potrzeby planu ogólnego gminy:

1. Obszar opracowania jest silnie zróżnicowany fizjograficznie, zwłaszcza morfometrycznie. Umiarkowany jest udział powierzchniowy terenów o istotnej wartości ekologicznej.
2. Projektowane zagospodarowanie powinno być zgodne z atrakcyjnością terenu i wykorzystaniem istniejących walorów naturalnych terenu.
3. Formy ochrony przyrody i krajobrazu:
 - 3.1. Położenie terenu gminy prawie w połowie na terenach prawnie chronionych na których obowiązują zakazy i działania ochronne.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- 3.2. Położenie terenu gminy w niedużej części na obszarze powodziowym wzdłuż rzeki Rospudy i większej części na terenach podmokłych.
- 4.1. Wystąpią zmiany krajobrazu w wyniku realizacji zamierzeń przewidzianych planem ogólnym na przestrzeni lat.

Wstępna waloryzacja terenu gminy

Rozwój przestrzenny gminy powinien zostać oparty o istniejące zasoby środowiska, które zachowały cenne wartości. Dalsze funkcjonowanie tych terenów w niepogorszonej formie – przede wszystkim dolin cieków wraz z biocenozami towarzyszącymi oraz terenów leśnych jest gwarantem zachowania równowagi ekologicznej w regionie.

Tereny preferowane do rozwoju funkcji przyrodniczej, z możliwością realizacji funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych to doliny cieków, tereny nad jez. Bolesty wraz z terenami podmokłymi, zadrzewieniami o charakterze łągowo-olsowym oraz łąkami w ich dalszym otoczeniu, a także terenami leśnymi stanowią ostoje bioróżnorodności na terenie gminy oraz miejsce retencji wód, dlatego powinny zostać zachowane i chronione przed zabudową. Tereny te stanowią główny korytarz ekologiczny w gminie, w obrębie którego dochodzi do migracji gatunków roślin, zwierząt i grzybów, co w efekcie prowadzi do swobodnej wymiany genów oraz wzrostu bioróżnorodności ekosystemów w regionie.

Jako elementy bezwzględnie do zachowania można także wskazać zadrzewienia parkowe (par pałacowy w Dowspudzie), zieleń urządzoną, zieleń śródpolną oraz ogrody, które tworzą lokalne ostoje bioróżnorodności.

Tereny systemu przyrodniczego gminy mają znaczny potencjał do wykorzystania ich w kierunku rekreacyjno-wypoczynkowym. Opierając się na dostępnych zasobach środowiska jako preferowane formy rekreacji należy wskazać spacer i wycieczki rowerowe, jazdę konną oraz wędkarstwo. Funkcja rekreacyjna może być również realizowana w oparciu o istniejące obiekty zabytkowe, a także otwarte tereny rolne. Poprawa dostępności do obszarów naturalnych jak doliny rzeczne czy tereny leśne może zwiększyć świadomość ekologiczną społeczności lokalnej i zachęcić do dbałości o te cenne tereny. Co więcej, zrównoważone zarządzanie terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi, poprzez nadanie zasad zagospodarowania terenu, gwarantuje ich rozwój zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, co może przyczynić się do zachowania różnorodności biologicznej i ochrony ekosystemów na tych obszarach.

Tereny preferowane do rozwoju funkcji rolniczej to grunty rolne o najwyższym potencjale produkcyjnym, powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu, przy zastosowaniu działań mających na celu ochronę przed erozją. Wskazane jest zachowanie istniejącej zieleni śródpolnej, która stanowi schronienie dla wielu gatunków zwierząt. Przeznaczenie terenów rolnych pod zabudowę w pierwszej kolejności powinno obejmować tereny sąsiadujące z istniejącymi zabudowaniami w formie uzupełnienia zabudowy.

Tereny preferowane do lokalizacji funkcji produkcyjnej lub magazynowo-składowej czy OZE (odnawialne źródła energii), należałoby wykorzystać już tereny o podobnym charakterze, w ramach rozbudowy istniejącego kompleksu zabudowy produkcyjno-magazynowej. Tereny te wyposażone są w niezbędną infrastrukturę

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

techniczną i komunikacyjną. Na pozostałym obszarze gminy działalność gospodarcza powinna być ograniczona do drobnych zakładów, warsztatów, pełniących bardziej funkcję usługową niż produkcyjną.

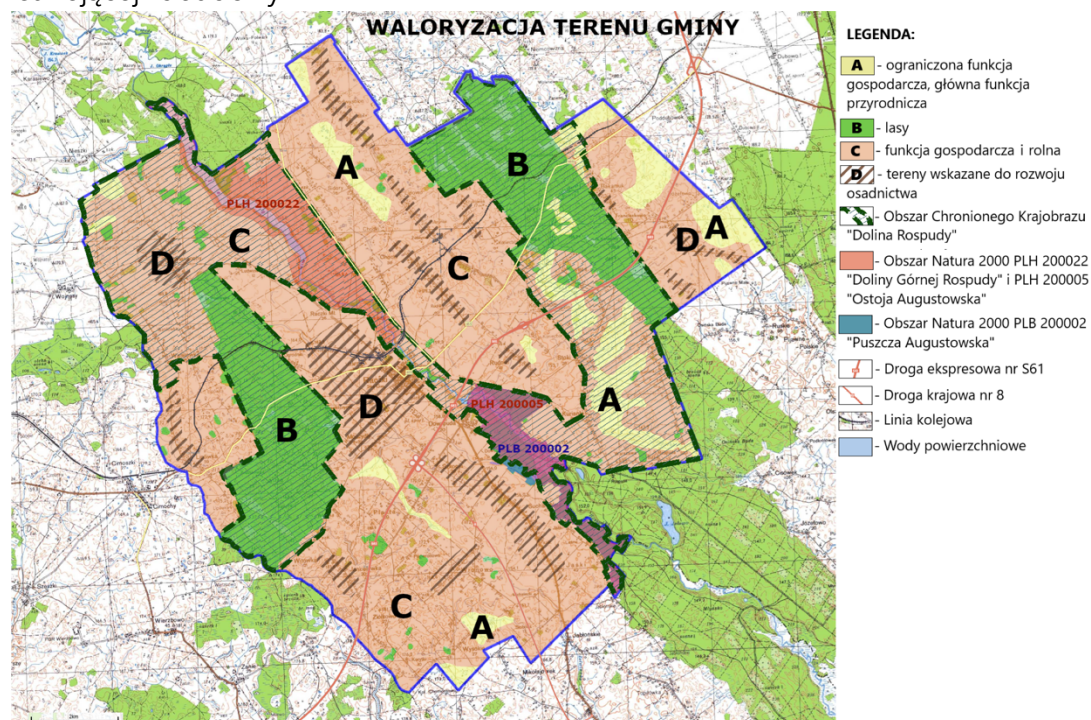
Analiza poszczególnych elementów środowiska abiotycznego i biotycznego pozwala na wyróżnienie obszarów, które ze względu na posiadane cechy, właściwości, wzajemne powiązania tworzą obszary z predyspozycjami do pełnienia odpowiednich funkcji w gminie. Na terenie gminy wydzielono obszary:

A - predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych oraz ograniczenia funkcji gospodarczych, wskazana ochrona łąk i pastwisk przed zmianą użytkowania, teren nie wskazany do zabudowy ze względu na występowanie terenów podmokłych z drobnymi ciekami, rowami oraz występowanie głównie gleb organicznych, warunki budowlane złe lub bardzo złe w dolinach rzek;

B – predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych, rekreacyjnych, ochronnych oraz ograniczenia funkcji gospodarczych, działania zgodne z Planem Urządzenia Lasu wskazana ochrona łąk i pastwisk przed zmianą użytkowania, teren nie wskazany do zabudowy.

C - predysponowany do rozwoju gospodarczego, głównie gospodarki rolnej w uzupełnieniu z funkcją przyrodniczą w obniżeniach terenowych, podmokłościach w dolinach rzek i pomniejszych cieków, ochrona zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, rozwój przemysłu, tereny do lokalizacji OZE (odnawialnych źródeł energii) w zależności od uwarunkowań przyrodniczych i osadniczych, ochrona gruntów gleb wysokich klas;

D – tereny wskazane do rozwoju osadnictwa w dużej mierze jako uzupełnienie istniejącej zabudowy.

Opracowywany projekt planu ogólnego nie narusza ustaleń powyższych dokumentów.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

**5.3.12. WYDANE DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY ORAZ
DECYZJE O LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO**

Gmina w nieznaczej części pokryta jest obowiązującymi planami miejscowymi. Ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje we wsi gminnej w znacznej mierze miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego natomiast poza obszarami objętymi planem miejscowym wydawane są decyzje administracyjne o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego.

**6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY JEGO
STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO
DOKUMENTU**

**6.1. WALORY ZASOBOWO-UŻYTKOWE ŚRODOWISKA
PRZYRODNICZEGO**

6.1.1. WARUNKI KLIMATYCZNE I AEROSANITARNE

Warunki klimatyczne posiadają wyraźnie zaznaczone cechy kontynentalizmu. Zima jest dość długa (ok. 112 dni) i mroźna przy stosunkowo ciepłym lecie (średnia temp. lipca 17,6 0C). Roczna amplituda temperatur wynosi 23,8 – 20,1 0C, a średnia roczna temperatura wynosi 7,7 0C. Okres wegetacyjny jest krótki i trwa 153 – 161 dni. Opady atmosferyczne mieszczą się w przedziale 557,2 – 634,4 mm, a pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 72-81 dni w roku. W stosunku do lat 1951-80 obserwuje się ocieplenie regionu, szczególnie widoczny jest wzrost temperatur miesięcy letnich, zmniejszenie się liczby dni bardzo mroźnych i przymrozkowych. Dominują wiatry z kierunków południowo - zachodnich i zachodnich i osiągają średnią prędkość 3,2 m/s. Klimat lokalny kształtowany jest w wyniku oddziaływania czynników miejscowych, takich jak: szata roślinna, rzeźba terenu czy wody powierzchniowe. Charakterystyczne są nocne inwersje temperatury, zwiększające dobowe amplitudy termiczne i hamujące pionową wymianę powietrza w obniżeniach. Powoduje to utrzymywanie się zastoisk chłodnego powietrza, sprzyja wzrostowi wilgotności, powstawaniu przygruntowych przymrozków i mgieł.

Warunki topoklimatyczne na obszarach położonych w obrębie rynny polodowcowej, podmokłych obniżeniach charakteryzują się występowaniem inwersji termicznej oraz częstszymi zamgleniami. Są to także obszary o słabych właściwościach przewietrzających sprzyjające stagnacji mas powietrza.

Na terenach rynnowych występują często kompleksy leśne i obszary łąkowe, lokalnie podmokłe, co dodatkowo sprzyja powstawaniu mgieł i podwyższa wilgotność powietrza.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Łagodząco na minima i maksima temperatury wpływa sąsiedztwo dużych zbiorników wodnych – zmniejsza amplitudy temperatury i podwyższa średnie temperatury roku. Ocieplający wpływ zbiorników wodnych widoczny jest zwłaszcza jesienią i zimą, gdy powstaje pokrywa lodowa.

Sąsiedztwo lasów zapewnia redukcję prędkości wiatru, zacienieni, złagodzenie kontrastów termicznych, dobrą higienę powietrza.

Należy liczyć się z wpływem termicznych właściwości terenów zabudowanych i utwardzonych, które łatwo i silnie nagrzewają się i łatwo wypromieniowują ciepło.

Silnym modyfikacjom ulegają przede wszystkim kierunki wiatrów w przyziemnej warstwie atmosfery oraz warunki termiczno-wilgotnościowe w zależności od występowania obniżen terenu (predyspozycje do inwersji termicznych i stagnacji chłodnego powietrza) oraz zboczy o zróżnicowanym nachyleniu i ekspozycji, a w konsekwencji nasłonecznieniu (najcieplejsze zbocza o ekspozycji południowej, najchłodniejsze o ekspozycji północnej, pozostałe pośrednie).

W Strategicznym Planie Adaptacji Dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych Na Zmiany Klimatu Do Roku 2020 (Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013 r.), przedstawiono zmiany różnych warunków klimatycznych dla regionu suwalskiego do którego wchodzi również gmina Raczki.

W całym badanym okresie średnia roczna temperatura powietrza wykazuje stopniowy wzrost przy czym w latach 2020-2030 wzrost jest niewielki, będzie większy w okresach zimowych. Długość okresu wegetacyjnego wydłuży się o ok. 5 dni.

Zmniejszy się ilość stopniodni, a to pływa na spadek zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło oraz obniży emisję dwutlenku węgla.

Opady nie wykazują wyraźnych zmian. Należy jednak liczyć się ze wzrastającą częstością występowania opadów ulewnych. Tak duża niestabilność intensywnych opadów może przyczynić się do wywołania podtopień, jak i lokalnych gwałtownych powodzi. Pokrywa śnieżna w perspektywnych latach (2010-2030) wykazuje tendencję malejącą.

Pokrywa śnieżna występuje od początku listopada do końca kwietnia i ma charakter nietrwały, wywołany śródzimowymi odwilżami, trwa 137 dni. Całkowity zanik pokrywy śnieżnej przypada dopiero na koniec kwietnia.

Głównymi źródłami **zanieczyszczeń atmosfery** na terenie gminy s:

- paleniska domowe, źródła ciepła i emisja technologiczna z obiektów gospodarczych na obszarze opracowania i w jego otoczeniu
- emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych z dróg (droga ekspresowa S61)
- emisja zanieczyszczeń z ciągników i maszyn rolniczych
- emisja niezorganizowana pyłów z terenów pozbawionych roślinności (np. drogi gruntowe).

Wobec zanieczyszczeń, głównie z drogi ekspresowej – hałas stwierdza się iż stan aerosanitarny obszaru gminy w sąsiedztwie drogi ekspresowej dla terenów zabudowy mieszkalnej jest niezadawalający, pozostała część gminy posiada dobre właściwe warunki aerosanitarnie.

W 2016 r. przeprowadzono pomiary średniego poziomu dźwięku wyniki badań wskazywały na przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w badanych punktach, zarówno w porze dziennej, jak i nocnej - Raczki, ul 1-go Maja: w porze dnia

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

o 4,9 dB, w porze nocy o 2,8 dB). Na rycinach poniżej (ryc. 13, 14, 15) przedstawiono wyniki badań hałasu przeprowadzone w marcu 2022 r. przez GDDKiA (Generalna Dyrekcja dróg Krajowych i Autostrad) w Białymstoku. Gdzie również zanotowano przekroczenie hałasu w Raczkach o 1 – 5 dB i 5,1 – 10 dB, w Koniecborze Pod Lasem i Franciszkowie o 1 – 5 dB. GDDKiA zobligowana jest do pomiarów hałasu co 5 lat oraz stosowania skutecznych rozwiązań ochronnych przed hałasem.

Oceny jakości powietrza województwa podlaskiego wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Zgodnie z ustawą Poś w województwie podlaskim strefy stanowią aglomeracja białostocka i strefa podlaska. Gmina Raczki znajduje się w strefie podlaskiej. Na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podlaskim (ze względu na ochronę zdrowia ludzi), w strefie podlaskiej:

- nie zanotowano przekroczeń dopuszczalnych obowiązujących dla dwutlenku siarki SO₂ (klasa A),
- nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla dwutlenku azotu NO₂ (klasa A),
- nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla tlenku węgla CO (klasa A),
- nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla benzenu C₆H₆ (klasa A),
- nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla ozonu O₃ wg poziomu docelowego (klasa A),
- stwierdzono przekroczenie poziomu ozonu O₃ wg poziomu długoterminowego na stacji pomiarowej w Borsukowiźnie – 3 dni w 2022 r. (klasa D2). Jako główne przyczyny przekraczania poziomu celu długoterminowego wskazuje się napływ zanieczyszczeń spoza granic województwa oraz występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie),
- nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla pyłu zawieszonego PM₁₀ (klasa A),
- nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} (klasa A1),
- nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla ołowiu Pb w pyłe zawieszonym PM₁₀ (klasa A),
- nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla kadmu Cd w pyłe zawieszonym PM₁₀ (klasa A),
- stwierdzono przekroczenie średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu (klasa C). Jako główną przyczynę przekroczeń podaje się oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków mieszkalnych.

Przez gminę przebiegają linie energetyczne – źródło promieniowania elektromagnetycznego:

- linia SN-15kV zasilana ze stacji 110/15 kV Augustów oraz stacji 110/15 kV Olecko;
- linia SN-20 kV ze stacji 110/20 kV Strefa Suwałki oraz stacji 110/20 kV Filipów.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Linie średnich napięć doprowadzone są do stacji transformatorowych (SN/nn) 20/0,4 kV i 15 kV, z których liniami napowietrznymi niskiego napięcia zasilani są odbiorcy. W istniejącym rozwiązaniu sieci – warunki atmosferyczne mają istotny wpływ na pewność zasilania.

Przez Gminę Raczki przebiega odcinek telekomunikacyjnej sieci szkieletowej województwa podlaskiego, z węzłem dystrybucyjnym w Raczkach, stanowiący „Sieć Szerokopasmową Polski Wschodniej”.

Na terenie Gminy Raczki oraz pozostałych gmin powiatu suwalskiego planowany jest rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Zasięg stref o ograniczonym inwestowaniu wymaga rozpoznania pomiarowego a zasady ich wykonania określa stosowne Rozporządzenie.

Na terenie gminy Raczki głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego oprócz linii elektroenergetycznych są stacje telefonii komórkowej w Raczkach (Plus, T-Mobile z Orange), Dowspudzie (T-Mobile, Orange), Wasilówce (Plus), Chodźkach (Play), Józefowie (T-Mobile, Orange) oraz na terenie gmin sąsiednich. Pole elektromagnetyczne, które jest emitowane przez nadajniki telefonii komórkowej nie wchodzi w interakcję z ciałem człowieka. Fala jest zbyt długa, niesie za mało energii, tym samym nie wpływa na zdrowie człowieka.

Stan zanieczyszczenia wody: na terenie gminy działa 1 oczyszczalnia ścieków z których korzysta 2752 mieszkańców. Gminna oczyszczalnia ścieków w Dowspudzie od 2003 r., po modernizacji, gminna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana w Dowspudzie, jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z podwyższonym usuwaniem biogenów. Jej głównym elementem jest blok oczyszczania biologicznego, w skład którego wchodzi komora osadu czynnego oraz osadnik wtórny. Usuwanie związków fosforu wspomagane jest preparatem PIX. Przepustowość średnia oczyszczalni wynosi – 230 m³/d, maksymalna – 300 m³/d. Przy oczyszczalni zlokalizowano punkt zlewny nieczystości płynnych, dowożonych taborem asenizacyjnym. Do odwadniania osadów nadmiernych zastosowano prasę hydrauliczną. Odbiornikiem ścieków jest rzeka Rospuda. Na terenie gminy wg. danych GUS z 2023 r., działają 532 przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz 303 zbiorniki bezodpływowe.

Potencjalne zagrożenie dla wód mogą stanowić ścieki sanitarne gromadzone w zbiornikach bezodpływowych oraz spływy nawozów oraz środków ochrony roślin z okolicznych pól, łąk.

Do podstawowych przekształceń litosfery należą:

- przekształcenia związane z infrastrukturą komunikacyjną,
- tereny przekształceń geomechanicznych, związanych z zainwestowaniem terenu,
- wyrobiska poeksploatacyjne w różnym stopniu zrekultywowane.

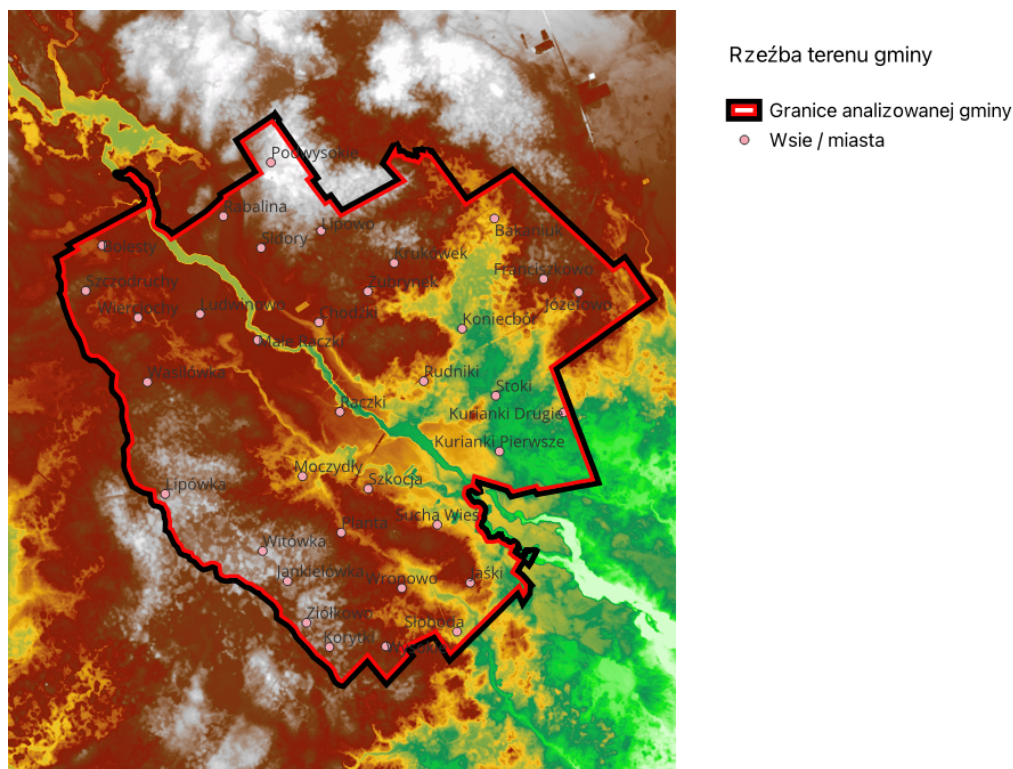
6.1.2. UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Ukształtowanie powierzchni gminy Raczki jest związane z działalnością najmłodszego lądolodu zlodowacenia bałtyckiego a w szczególności na tych terenach – stadiu pomorskiego oraz fazy Wigier tego zlodowacenia.

Z drugim nasunięciem lądolodu bałtyckiego zwanym stadią pomorską związane jest ostateczne ukształtowanie powierzchni części gminy. Moreny czołowe lądolodu stadiu pomorskiego, przeważnie wyciśnięte i spiętrzone wyznaczają ważniejsze etapy postojów silnie rozczłonkowanej na liczne loby, jezory i mikrojezory krawędzi lądolodu, który w swoim ruchu postępowym wykorzystywał przede wszystkim obniżenia. Lądolód był zróżnicowany w okresie transgresji na dwa potoki lodowe o kierunkach posuwania się z NW na SE.

Najwyżej położone tereny to ciągi wzgórz moren czołowych, sięgających rzędne ok. 200 m n.p.m. w północnej i południowo-zachodniej części gminy, występujące w obrębie wysoczyzny morenowej falistej tworzącej dużą mozaikowość krajobrazu gminy.

Po obu stronach rzeki Rospuda rozciąga się prawie płaski sandr stanowiący wypełnienie subglacialnej rynny. W południowej części rzeka płynie na wysokości 133,3 m n.p.m., jest to najniższy punkt na mapie gminy, przy granicy z gminą Nowinka. Obecna rzeka Rospuda płynie w głęboko wciętej dolinie w części północno-zachodniej i bardziej równinnej w części południowo-wschodniej. Zbocza strome tej doliny często przekraczają 15 %.

Rysunek 6-1 Rzeźba terenu gminy Raczki

opracowanie własne z wykorzystaniem danych publikowanych na geoportal.gov.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

6.1.3. WARUNKI GEOLOGICZNE

Obszar gminy leży w zasięgu wyniesienia mazursko suwalskiego, prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Podłoże krystaliczne jest na głębokości do 600 m. Tworzą go głównie gnejsy, migmatyty i amfibolity. Na podłożu krystalicznym leżą bezpośrednio utwory mezozoiczne. Są to mułowce, piaskowce, iłowce, wapienie i margle jury o miąższości do 200 m oraz piaski glaukonitowe (kreda dolna) i margle, kreda piaszczysta (kreda górna) których miąższość przekracza 150 m. Osady te są przykryte utworami trzeciorzędu i czwartorzędu.

Najmłodsze utwory pokrywy osadowej to utwory czwartorzędowe utworzone podczas okresu plejstoceniowego i holoceniowego. Są to gliny zwałowe z głazami, piaski ze żwirami oraz torfy. Strefa moren czołowych zbudowana jest z glin zwałowych, żwirów i piasków.

Sandr Rospudy jest widoczny na odsłonięciu w stromej krawędzi doliny w raczkach przed mostem drogowym na drodze Olecko-Raczki-Suwałki.

Przekrój pionowy odsłonięcia przedstawia się następująco:

- 0 -1,50 m – piasek różnoziarnisty ze żwirem, miejscami zagliniony;
- 1,50 – 3,0 m – piasek drobnoziarnisty, pylasty, warstwowany poziomo z cienkimi przewarstwieniami i wkładkami piasku różnoziarnistego i żwiru drobnego;
- 3,0 – 5,0 m – żwir drobny z domieszką pisku różnoziarnistego i grubego żwiru, warstwowany poziomo i skośnie.

Zaglinienie stropowych partii osadów sandrowych pochodzi z wytopienia brył lodu i zamrożonego materiału morenowego niesionego przez wody lodowcowe.

Najmłodszymi utworami, które występują na omawianym obszarze, są osady wieku holoceniowego. Osady te wykształcone są głównie jako torfy, namuły gytie, mułki, ily i piaski Holoceniowe doliny Rospudy, Szczemberki, Głębokiej budują utwory torfowe, mady, utwory murszowo-mineralne oraz piaski i żwiry rzeczne.

Na ocenę techniczną warunków zabudowy wpływają następujące czynniki: rzeźba terenu (spadki), parametry wytrzymałościowe gruntów podłoża oraz głębokość występowania wody gruntowej. Każdy z czynników na terenie gminy odgrywa dużą rolę. Młoda rzeźba glacialna terenu charakteryzuje się obecnością licznych stoków o dużym nachyleniu. Powoduje to utrudnienie w posadowieniu budynków. Dodatkowym czynnikiem z dużego nachylenia terenu jest możliwość uruchomienia ruchów masowych na zboczu. W większości na terenie gminy mamy do czynienia z rzeźbą akumulacyjną. Oznacza to, że zbocza w naturalny sposób zostały ukształtowane pod takimi kątami, które gwarantują ich stateczność. Jednakże obciążenia zbocza poprzez zabudowę może naruszyć tę równowagę. Lokalizowanie zabudowy w sąsiedztwie eksponowanych zboczy powinno być zbadane pod względem stateczności. Na terenie gminy dominują grunty mineralne przydatne pod zabudowę. Na wysoczyznach są to gliny piaszczyste, piaski gliniaste, piaski różnych frakcji i pospółki. Grunty sypkie najczęściej średniozagęszczone są dobrym podłożem budowlanym. Grunty spoiste mogą występować w różnych stanach. Wytrzymałość ich, z reguły jest wystarczająca do lokalizacji zabudowy wiejskiej. Najsłabsze grunty o

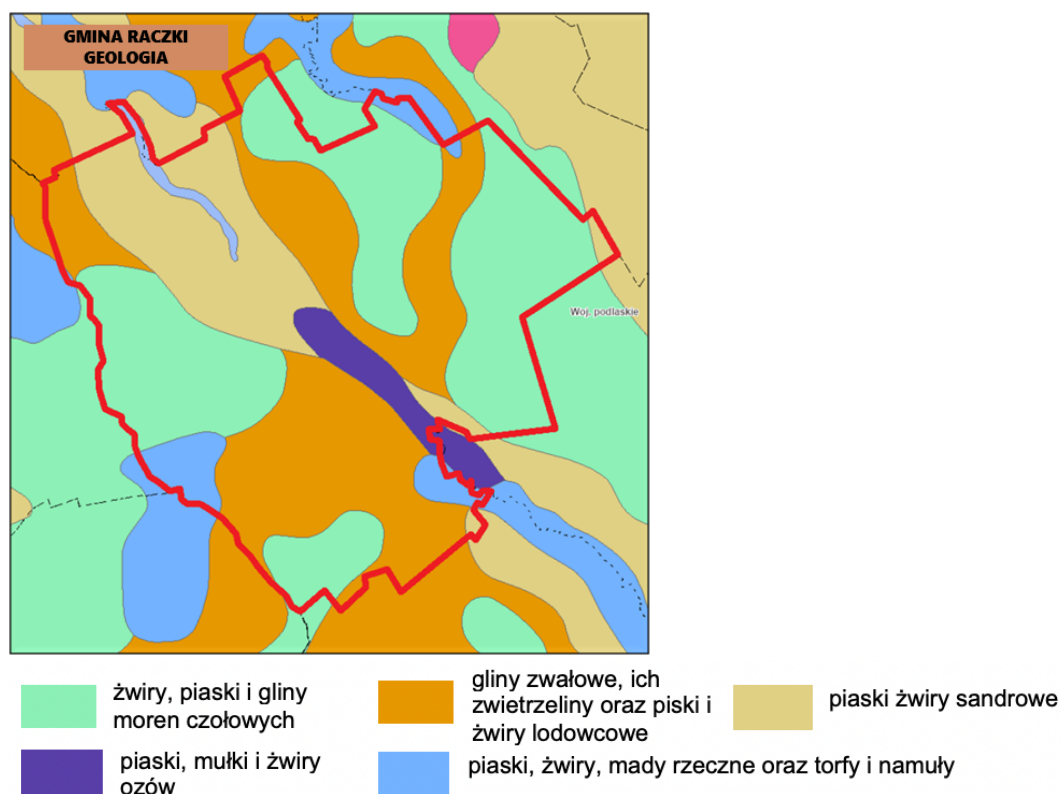
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

konsystencji plastycznej i miękkoplastycznej mogą występować w lokalnych, wilgotnych obniżeniach. Budowę należy poprzedzić badaniami.

Obszary sandrów zabudowane z gruntów sypkich to w większości dobre tereny budowlane. Jedynym ograniczeniem jest woda gruntowa, która występuje płytko w obniżeniach.

Na terenie gminy występują również grunty zastoiskowe reprezentowane przez pyły, pyły piaszczyste, gliny pylaste i ily. Grunty są słabo skonsolidowane lub nie skonsolidowane i przy wielkiej wilgotności nie są dobrym podłożem budowlanym.

Najślabsze grunty nie nadające się do bezpośredniego lokalizowania zabudowy to grunty organiczne lub mineralno – organiczne obniżeń wytopiskowych, mis końcowych i jeziornych oraz tarasów zalewowych. Obszary te nie powinny być zabudowane.

Rysunek 6-2 Powierzchniowe utwory geologiczne na terenie gminy Raczek z wykorzystaniem danych publikowanych na <http://www.bdl.lasy.gov.pl/porta1/mapy>

6.1.4. WARUNKI HYDROGRAFICZNE

Wody powierzchniowe – zbiorniki wodne i ciek

Obszar gminy położony jest w dorzeczu Wisły, regionie wodnym Narwi.

Obszar opracowania położony jest głównie w zlewni rzeki Rospudy (Netta), która jest górnym odcinkiem rzeki Netty będącej dopływem Biebrzy. Całkowita długość rzeki wynosi 102,5 km. Rzeka płynie z północnego zachodu, przepływając przez Jezioro Bolesty i kieruje się na południowy wschód. Silnie meandrując płynie w rynnach, które

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

krawędzie osiągają wysokości względne dochodzące do 25 m i są mocno zerodowane. Na niektórych odcinkach ma charakter rzeki podgórskiej.

Rzeka płynie przez typowe formy rzeźby młodoglacjalne i płaskie powierzchnie sandrowe. Rynna, w której płynie Rospuda, została wyżłobiona przez potok płynący pod lodowcem. Rzeka przepływa przez obszar torfowiskowy.

Różnica wysokości pomiędzy jej górnym i dolnym biegiem (na terenie gminy Raczek) wynosi około 16 m. Rzeka charakteryzuje się ustrojem wodnym umiarkowanym z wezbraniem wiosennym i zimowym oraz zasilaniem gruntowo-deszczowo-śnieżnym. Rzeka Głęboka jest dopływem Netty przepływa przez Szczodruchy, Wierciochy, Wasilówkę, Małe Raczek i Raczek oraz Moczydły, Szkocję i Suchą Wieś. Rzeka Szczeberka płynąca po wschodniej części gminy z Dopływem spod Chociek przepływa przez Krukówek, Bakaniuk, Franciszkowo, Koniecbór Stoki i Kurianki poza gminą wpada do rzeki Blizny. Rzeka Zelwianka przepływa w południowo-zachodniej części gminy przez Jankielówkę i Wronowo, wpada poza granicami gminy do jez. Necko. Rzeka Czerwonka (Kanał Rynie) przepływa przez niewielki fragment gminy w Szczodrach wpada do jez. Bolesty. Niewielkie rzeki w południowo-zachodniej części gminy to Dopływ spod Lipówki i Czarnówka wpadające do Czarnej Oleckiej poza granicami gminy. Ważnym elementem wód powierzchniowych jest rynnowe jez. Bolesty położone na wysokości 150,4 m z brzegami porośniętymi lasami, w obrębie geodezyjnym Bolesty. Z powierzchnią 138,8 (128,9) ha o maksymalnej długości 5800 m i szerokości 450 m, średnia głębokość jeziora wynosi 7 m a max 16,2 m. długość linii brzegowej wynosi 12150 m. Jezioro zasobne jest w ryby między innymi występuje tu miętus, kleń, leszcz, szczupak, płoć, sum i węgorz.

Obszary zabagnione: Na terenie gminy występują dość liczne zagłębienia i obniżenia. Największe z obniżeń równiny torfowe występują w dolinie Rospudy. Są to formy utworzone przez roślinność, tworząc płaskie powierzchnie o dnie zabagnionym, wypełnione torfem.

Zjawiska wodne

Zjawiska wodne w obszarze gminy to różnorodne procesy i formy występujące w wodzie, obejmujące zarówno te atmosferyczne (deszcz, mgła, śnieg), jak i związane z wodami powierzchniowymi (fale, prądy, pływy, powódzie, susze, itp.). Zjawiska hydrologiczne (rzeki) często mające wpływ na pogodę i środowisko.

Zjawiska atmosferyczne i wodne to m.in. opady (deszcz, śnieg, grad, szron, mgła), burze i wiry (burze, błyskawice, trąby powietrzne, wiry atmosferyczne nad wodą), zjawiska optyczne (tęcza).

Zjawiska hydrologiczne to m.in. ruchy wody (niskie stany wody - susze hydrologiczne, wysokie stany – powódzie).

Dodatkowo występują procesy erozyjne/akumulacyjne - wpływające na kształtowanie koryt rzek.

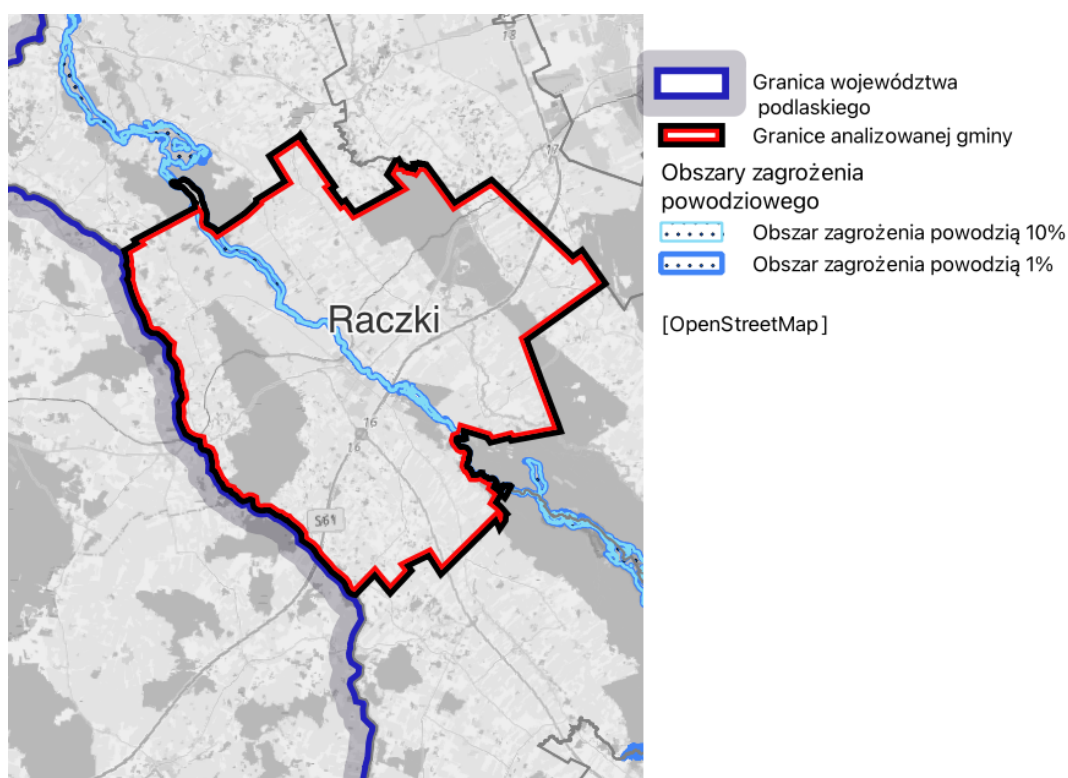
Ryzyko wystąpienia powodzi

Wraz z postępującymi zmianami klimatu obserwowany jest wzrost ekstremalnych zjawisk pogodowych co przejawia się m.in. zwiększeniem poziomu zagrożenia

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

powodziami i podtopieniami czy deszczami nawałnymi. Przewiduje się, że zjawiska te na przestrzeni lat będą się nasilać i obejmować coraz większe obszary, w tym również teren gminy Raczki.

Na terenie gminy w dolinie rzeki Rospudy znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Są to obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat), nazywane obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. W granicach gminy występują również tereny, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat). Ochronę przed powodzią realizuje się w szczególności przez kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Rysunek 6-3 Obszary zagrożenia powodziowego

Opracowanie własne z wykorzystaniem otwartych danych publikowanych na dane.gov.pl

Prowadzenie polityki w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego musi uwzględniać poziom zagrożenia powodziowego, wynikający z map zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego oraz z dokumentów strategicznych w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, a także ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów położonych w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wynikające z przepisów odrębnych. W myśl art. 77 ust. 3 ustawy Prawo wodne, na terenach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się gromadzenia ścieków,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizacji nowych cmentarzy. Ustawa nie podaje innych szczegółowych zakazów i nakazów w zakresie możliwości zagospodarowania i zabudowy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obliuguje natomiast do uwzględniania ich w dokumentach planistycznych oraz uzgadniania tych dokumentów z Wodami Polskimi.

6.1.5. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE

Wody podziemne

Z uwagi na dużą zmienność składu litologicznego warstw gruntu, zróżnicowaną rzeźbę trudno jest określić obszary o jednakowej głębokości zalegania I-go poziomu wody gruntowej. Obszary wysoczyznowe gliniaste będą miały wody I-go poziomu na głębokości 2-5 m p.p.t.. Wody te występują w postaci fragmentów poziomu, nie tworząc poziomu ciągłego. Wody te wykazują duże wahania temperatury. W obniżeniach z gruntami holoceniowymi woda zalega praktycznie od powierzchni terenu. W piaskach i żwirach moreny czołowej głębokość wód I-go poziomu zależy od ukształtowania terenu, zwykle wody najpłytsze pojawiają się na głębokości 10-20 m. W sąsiedztwie jeziora stwierdza się powiązanie tego poziomu z poziomem wód jeziora.

Amplitudy roczne tych wód z zasady nie przekraczają 50 cm, najwyższe stany występują w kwietniu a minimalne przypadają na koniec lata i jesieni. Wydajności ich nie są wielkie. Wody te nie posiadają w stropie warstwy nieprzepuszczalnej, mogą być zanieczyszczone bakteriologicznie.

Głębsze wody czwartorzędowe występują w warstwach piasków śródglinowych. Piaski te występują na różnych głębokościach, z reguły pod ciśnieniem i o różnych wydajnościach. Tworzą one główną ujmowaną warstwę wodonośną. To znaczne zróżnicowanie warunków hydrogeologicznych związane jest z występowaniem lokalnych anomalii miąższości, zmienności uziarnienia jak również warunków odpływu podziemnego.

Na przeważającej części obszaru gminy spotykamy się z występowaniem stropu użytkowych poziomów wodonośnych na głębokości 30-50 m p.p.t., płycej 20-30 m zalega warstwa wodonośna w najniższej położonej części gminy, od Dowspudy na pół-wschód. Zachodnia część gminy sąsiadująca z gminą Wieliczki, ma najgłębiej zalegającą warstwę wodonośną tj. 50-80 m p.p.t.

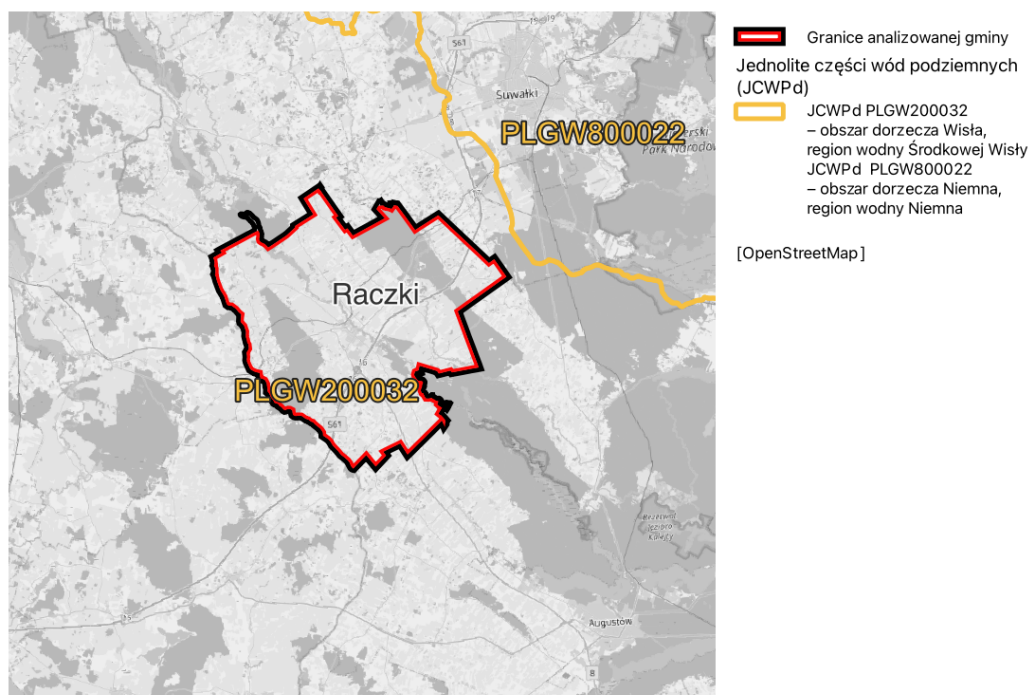
Generalnie gminę charakteryzuje stosunkowo głębokie zaleganie wód wgłębnych. Jest to charakterystyczne dla obszarów położonych wzdłuż rzek głęboko wciętych w podłoże. Powoduje to obniżenie zwierciadła wód i trudności w zaopatrzeniu.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć znaczne zaburzenia w występowaniu wód podziemnych, obniżeniem pierwszego poziomu wód, spowodowane małym lub brakiem opadów.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Jednolite części wód podziemnych

Gmina położona jest na terenie JCWPd GW200032 w dorzeczu Wisły region wodny Narwi, w stanie dobrym. Niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, brak zidentyfikowanej presji powodującej zagrożenie dla stanu JCWPd. Przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Rysunek 6-4 Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Opracowanie własne z wykorzystaniem otwartych danych publikowanych na dane.gov.pl

Wody powierzchniowe

Obszar gminy położony jest w dorzeczu Wisły, regionie wodnym Narwi.

Obszar opracowania położony jest głównie w zlewni rzeki Rospudy (Netta), która jest górnym odcinkiem rzeki Netty będącej dopływem Biebrzy. Całkowita długość rzeki wynosi 102,5 km. Rzeka płynie z północnego zachodu, przepływając przez Jezioro Bolesty i kieruje się na południowy wschód. Silnie meandrując płynie w rynnę, której krawędzie osiągają wysokości względne dochodzące do 25 m i są mocno zerodowane. Na niektórych odcinkach ma charakter rzeki podgórskiej.

Rzeka płynie przez typowe formy rzeźby młodoglacjalne i płaskie powierzchnie sandrowe. Rynna, w której płynie Rospuda, została wyżłobiona przez potok płynący pod lodowcem. Rzeka przepływa przez obszar torfowiskowy.

Różnica wysokości pomiędzy jej górnym i dolnym biegiem (na terenie gminy Raczki) wynosi około 16 m. Rzeka charakteryzuje się ustrojem wodnym umiarkowanym z wezbraniem wiosennym i zimowym oraz zasilaniem gruntowo-deszczowo-śnieżnym. Rzeka Głęboka jest dopływem Netty przepływa przez Szczodruchy, Wierciochy, Wasilówkę, Małe Raczki i Raczki oraz Moczydły, Szkocję i Suchą Wieś. Rzeka

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Szczeberka płynąca po wschodniej części gminy z Dopływem spod Chociek przepływa przez Krukówek, Bakaniuk, Franciszkowo, Koniecbór Stoki i Kurianki poza gminą wpada do rzeki Blizny. Rzeką Zelwianka przepływa w południowo-zachodniej części gminy przez Jankielówkę i Wronowo, wpada poza granicami gminy do jez. Necko. Rzeką Czerwonka (Kanał Rynie) przepływa przez niewielki fragment gminy w Szczodrach wpada do jez. Bolesty. Niewielkie rzeki w południowo-zachodniej części gminy to Dopływ spod Lipówki i Czarnówka wpadające do Czarnej Oleckiej poza granicami gminy. Ważnym elementem wód powierzchniowych jest rynnowe jez. Bolesty położone na wysokości 150,4 m z brzegami porośniętymi lasami, w obrębie geodezyjnym Bolesty. Z powierzchnią 138,8 (128,9) ha o maksymalnej długości 5800 m i szerokości 450 m, średnia głębokość jeziora wynosi 7m a max 16,2 m. długość linii brzegowej wynosi 12150 m. Jezioro zasobne jest w ryby między innymi występuje tu miętus, kleń, leszcz, szczupak, płoć, sum i węgorz.

Rysunek 6-5 Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)

Opracowanie własne z wykorzystaniem otwartych danych publikowanych na dane.gov.pl

Jednolite części wód powierzchniowych

Na terenie gminy znajduje się 5 JCWP w tym 1 jeziorne.

- **RW2000112622799** Netta od jez. Bolesty do jez. Necko z Blizną od Szczeberki od wypływu z jez. Bolesty do wpływu z jez. Necko ze Szczeberką w złym stanie ekologicznym, stan chemiczny dobry w stanie ogólnym złym, niezagrożona, osiągnięcie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód.

- **RW20009262247** Blizna, słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego (wskaźniki determinujące stan chemiczny bromowane difenylotery, rtęć, heptachlor), stan ogólny zły.

Główne źródła presji chemicznej to rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- **RW2000092626169** Czarna Olecka brak danych dotyczących stanu JCWP, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego.

- **RW20000926227929** Zelwianka w dobrym stanie ekologicznym, brak pozostałych danych, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego.

- **LW30017** Bolesty w umiarkowanym stanie ekologicznym, stan chemiczny poniżej dobrego (wskaźniki determinujące stan chemiczny to benzo(a)piren, bromowane difenylotetry), ogólny stan zły.

JCWP nieprzeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Nieprzeznaczone również do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliska.

Całe zlewnie JCWP stanowią obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

6.1.6. WARUNKI GLEBOWO-ROLNICZE

Warunki glebowe

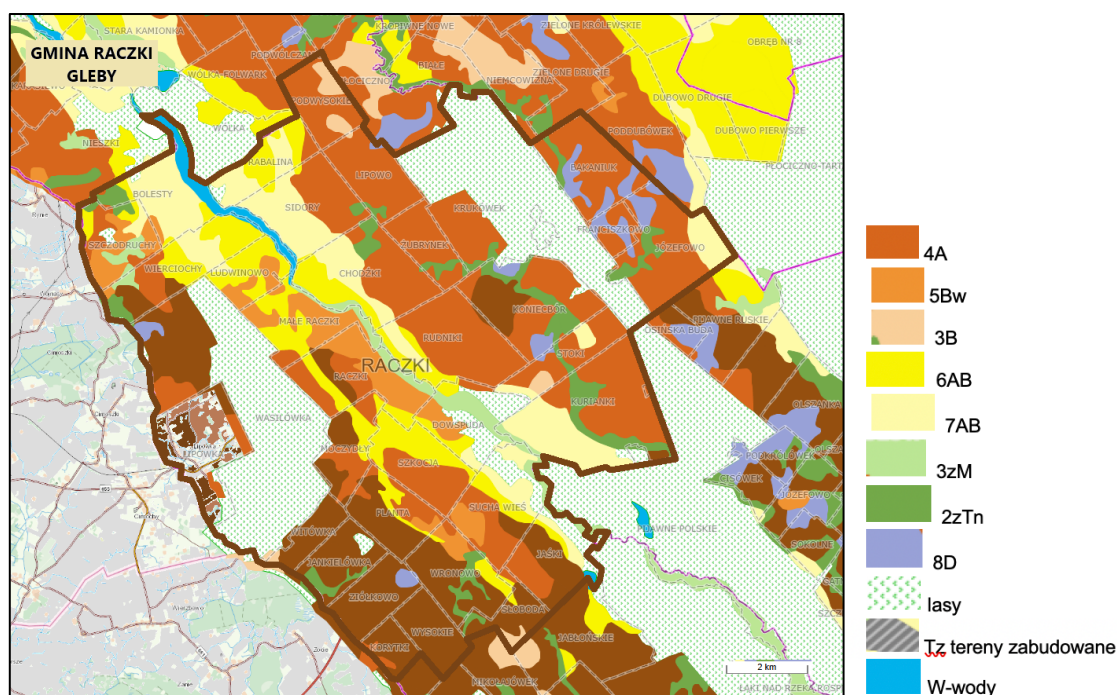
Większość gleb została wytworzona z glin, piasków i żwirów. Na obszarze w obrębie sandru Rospudy, występują mady rzeczne, powstałe w wyniku wylewu wód rzeki Rospudy powodujące ciągłe nagromadzenie materiału (mułu rzeczno) na powierzchni gleby oraz gleby torfowe zaliczane do użytków zielonych słabych i bardzo słabych klasy V i VI oraz użytki zielone średnie klasy III i IV.

Gleby torfowe mają duże znaczenie hydrologiczne w swojej objętości mogą gromadzić około 75-90% wody, są specyficznymi naturalnymi zbiornikami retencyjnymi. Torfy wykazują duże właściwości filtracyjne. Redukcja biogenów w wodach spływających z otaczających pól i przepływających przez torfowiska do rzeki może sięgać od 60 do 100%. Torfy hamują przepływ azotu i unieruchamiają fosfor. Torfowiska nazywane są „nerkami krajobrazu” lub małymi oczyszczalniami ścieków.

Poza dolina rzeczno, rzeki Rospudy występują gleby brunatne właściwe i gleby brunatne kwaśne lub gleby rdzawe zaliczane do kompleksu żytniego dobrego klasa IVa i IVb, kompleksu żytniego słabego klasa IVb i V oraz kompleksu żytniego bardzo słabego klasy V i VI. Liczne są również gleby bielcowe i pseudobielcowe. Gleby tworzą kompleksy żytne bardzo dobry i żytne dobry a w dolinach żytne słaby i żytne bardzo słaby. Użytki zielone najczęściej należą do średnich oraz słabych i bardzo słabych. Lasy również występują na piaskach stanowiących gleby V czy VI klasy. W niewielkiej części gleby nie są użytkowane rolniczo stanowią grunty odłogowane, na których zachodzą procesy sukcesji wtórnej.

26-05-28

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Rysunek 6-6 Gleby

Źródło: <https://portale.podlaskie.eu/wodgik>

Kompleksy gleb ornych	Kompleksy trwałych użytków zielonych	Typy gleb
3 – pszenno wadliwy	2 – średnie	A – bielcowe i pseudobielcowe
4 – żytni bardzo dobry	3 – słabe i bardzo słabe	B – brunatne właściwe
5 – żytni dobry		AB – pseudobielcowe i brunatne
6 – żytni słaby		D – czarne ziemie właściwe
7 – żytni bardzo słaby		M – murszowo-mineralne i murszowate
8 – kompleks zbożowo-pastewny mocny		T – torfowe i murszowo-torfowe

Potencjał agroekologiczny

Najlepszym wyznacznikiem potencjału agroekologicznego środowiska przyrodniczego są kompleksy rolniczej przydatności gleb, stanowiące „zbiorcze typy siedliskowe rolniczej przestrzeni produkcyjnej”. Obejmują one tereny o podobnych właściwościach rolniczych, najbardziej odpowiednie dla rozwoju i planowania poszczególnych roślin uprawnych. Kompleksy wyznacza się z uwzględnieniem charakteru i właściwości gleb (typ, rodzaj, gatunek, właściwości fizyczne i chemiczne, stopień kultury) oraz lokalnych warunków klimatycznych, geomorfologicznych i wilgotnościowych. Na obszarze gminy występuje mozaika kompleksów i klas, które zostały omówione w punkcie dotyczącym warunków glebowych.

Na terenie gminy przeważają użytki rolne i ogółem wynoszą ok. 74,4% , lasy i tereny zadrzewione ok. 21% oraz grunty zabudowane i zurbanizowane 0,76 % drogi zajmują 3,96% powierzchni gruntów, najmniej jest użytków kopalnych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Wśród gruntów rolnych najwięcej zajmują grunty orne wraz zabudowaniami, mniejszy jest udział pastwisk bo 13,37% i łąk 3,60%. Szady zajmują tylko 0,37%. Grunty zadrzewione i zakrzewione to 0,74% użytków rolnych a grunty pod stawami i rowami zajmują 0,72%, nieużytki zajmują 2,51% powierzchni gruntów rolnych.

Potencjał leśny

Wyróżniającą cechą obszaru gminy jest nieduży udział lasów (ok. 19,5 %). Lasy występują głównie na terenach wschodniej i zachodniej części gminy z drobnymi kompleksami głównie lasów prywatnych po całej gminie.

Ponad 83,37% zajmują lasy państwowe należące do Nadleśnictwa Szczebra oraz czterech Leśnictw. Leśnictwo Jaśki obejmuje południową część gminy, Leśnictwo Szkółki zajmuje środkową część gminy, Leśnictwo Masalszczyzna znajduje się w zachodniej części oraz Leśnictwo Koniecbór obejmuje wschodnią część gminy. Powierzchnie leśne gminy stanowią zachodni fragment Puszczy Augustowskiej i położony jest w północno-wschodniej części gminy. Drugi dość duży kompleks leśny położony jest w południowo-zachodniej części gminy.

Na obszarach leśnych występuje duże zróżnicowanie typów siedliskowych, dominuje bór świeży i las mieszany świeży bór mieszany świeży. W drzewostanach największy udział stanowi sosna w różnych klasach wiekowych. Jako gatunek uzupełniający występuje świerk, brzoza, olcha, dąb. Zarządzenie nr 29 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 maja 1993r. określiło zasięg lasów ochronnych stanowiących własność Skarbu Państwa pełniących funkcje wodochronne, lasów badawczych, będących ostoją zwierząt i ptaków.

Lasy pełnią istotną rolę środowiskotwórczą, zapewniają korzystne funkcjonowanie przyrody, są walorem turystycznym gminy i pełnią funkcję gospodarczą.

Lasy występują przeważnie na glebach najniższej bonitacji (piaski i żwiry) oraz torfach i rozrzucone są nierównomiernie na obszarze gminy tworząc różnej wielkości kompleksy.

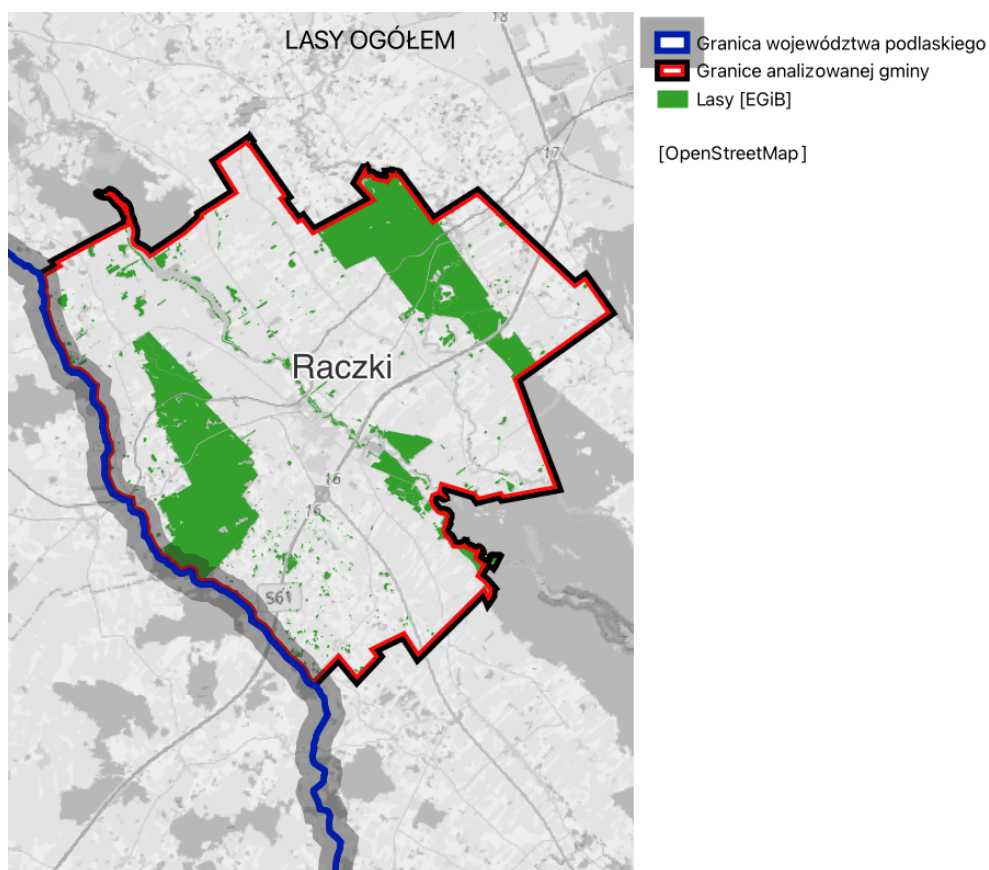
Warunki glebowe, zróżnicowana rzeźba terenu oraz różnorodne warunki wodne spowodowały wykształcenie następujących typów siedliskowych:

- las świeży - ok. 37%;
- las mieszany - ok. 40%;
- ols - 14%;
- bór mieszany świeży - 19%.

Układ siedlisk jest różnorodny. Siedliska borowe występują w większym kompleksie tylko w części środkowej, w dolinie rzeki Rospudy oraz małymi fragmentami wśród siedlisk lasowych i olsowych. Liczne lokalne zagłębienia są miejscami gromadzenia się wody co spowodowało wykształcenie się w tych miejscach olsów.

Lasy prywatne występują w znacznym rozproszeniu, większe zespoły we wsiach Jaśki, Sucha Wieś, Wierciochy, Koniecbór, Rabalina, Bolesty. Lasy te przedstawiają bardzo różnorodne siedliska.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Rysunek 6-7 Lasy

Atrakcyjność i przydatność rekreacyjna

Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju funkcji rekreacyjnej mogą być interpretowane jako (Przewoźniak 1999):

- istnienie walorów środowiska przyrodniczego stwarzających podstawę wykształcenia i rozwoju rekreacji; inaczej uwarunkowanie to można określić jako stopień atrakcyjności rekreacyjnej środowiska przyrodniczego;
- przydatności środowiska przyrodniczego dla rozwoju różnych form rekreacji;
- ograniczenia rekreacyjnego wykorzystania środowiska przyrodniczego wynikające z jego naturalnej chłonności rekreacyjnej i stopnia antropogenicznego przekształcenia;
- wymogi w zakresie zagospodarowania środowiska przyrodniczego w celu przystosowania go dla funkcji rekreacyjnej, w aspekcie dostępności i ochrony walorów przyrodniczych. Ponadto pośrednie, przyrodnicze uwarunkowania rekreacji wynikają z istnienia przestrzennych form ochrony środowiska przyrodniczego oraz z pełnienia lub możliwości pełnienia przez środowisko równoległe z funkcją rekreacyjną innych, przyrodniczo uwarunkowanych funkcji społeczno-gospodarczych.

Potencjał rekreacyjny środowiska przyrodniczego obszaru gminy jest znaczny. Podstawowe, przyrodniczo-krajobrazowe walory rekreacyjne obszaru opracowania to:

- dolina rzeki Rospudy jako rozległe wnętrze krajobrazowe o dużych walorach przyrodniczych, sama rzeka wykorzystywana jest od dziesięcioleci jako szlak wodny do spływów kajakowych;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- jezioro Bolesty wraz z otaczającymi lasami;
- rzeka Szczeberka i pomniejsze rzeki wraz z głęboko wciętymi dolinami rzecznyymi.

Znaczenie rekreacyjne obszaru opracowania powiększa położenie na Obszarach Chronionych. Atrakcyjność podnoszą również walory kulturowe związane z obiektami dziedzictwa materialnego.

Na obszarze gminy występują warunki wspomnianych wcześniej, dla rozwoju różnych typów turystyki kwalifikowanej, w tym turystyki pieszej, rowerowej, konnej, samochodowej itp.

Zasoby surowców mineralnych

Do najważniejszych surowców mineralnych regionu w tym gminy Raczki należą surowce kruszywa mineralnego. Złoża te powstały w wyniku akumulacyjnej działalności ostatniego lądolodu i zawarte są przede wszystkim w morenach czołowych i sandrach. Moreny czołowe zawierają kruszywo mineralne w postaci piasków ze żwirami i żwirów. Nie jest to materiał jednolity pod względem uziarnienia i często występują w nim duże domieszki frakcji ilastej, pyłowej, wkładek glin zwałowych. Materiał ten wymaga uszlachetnienia i przystosowania jako surowca okruszowego w budownictwie i drogownictwie. Zdecydowanie największą wartość gospodarczą mają złoża kruszywa naturalnego zawarte w sandrach Rospudy.

Ponadto w gminie kilkadziesiąt lat temu dokonano wstępnego rozpoznania surowców ilastych w rejonie Jaśki-Jabłońskie (ił plastyczny). W gminie występują także torfy, które mogą być wykorzystywane w rolnictwie w rejonie Kurianek, Raczek, Wierciochów.

TABELA 3. Udokumentowane złoża kopalin występujące na terenie gminy
Raczki - Typ kopaliny: Kruszywa naturalne [dane PIG]

I.p.	kod	ID	Nazwa złoża	Stan zagosp.	Opis położenia
1	KN	3972	Szkocja	[Z]	Szkocja
2	KN	4016	Ludwinowo	[R]	Ludwinowo
3	KN	5169	Kurianki I	[R]	Kurianki I
4	KN	10171	Szkocja II	[M]	Szkocja, cz. dz. 8, 10; Dowspuda, dz. 60
5	KN	10827	Dowspuda	[M]	Dowspuda, cz. dz. 70
6	KN	11080	Szkocja III	[Z]	Szkocja, cz. dz. 9 i 11/1
7	KN	12425	Dowspuda 2	[Z]	Dowspuda, cz. dz. 69/1
8	KN	14459	Dowspuda III	[M]	Dowspuda, dz. 60, 62/1
9	KN	14479	Szkocja IV	[Z]	Szkocja
10	KN	14597	Chodźki	[M]	Chodźki dz. 63,/,66/1,69/1,72/1,75/1
11	KN	15133	Sucha Wieś	[E]	Sucha Wieś dz. 246/2,249/2,252,255,258/2,261/2
12	KN	15216	Dowspuda IV	[M]	Dowspuda dz. 59
13	KN	15486	Szkocja V	[M]	Szkocja, cz. dz. 37, 38
14	KN	15494	Rudniki	[Z]	Rudniki dz. 132-133
15	KN	15634	Dowspuda V	[T]	Dowspuda 59-62
16	KN	15662	Szkocja VI	[Z]	Szkocja dz. 42,43

26-05-28

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

17	KN	15667	Rudniki II	[Z]	Rudniki, cz. dz. 68, 70, 71
18	KN	16178	Dowspuda VI	[E]	Dowspuda
19	KN	16416	Rudniki III	[Z]	Rudniki dz. 132,133
20	KN	16784	Szkocja VII	[M]	Szkocja część dz. nr 40/2
21	KN	16785	Szkocja VIII	[M]	Szkocja dz. nr 40
22	KN	16927	Szkocja IX	[Z]	Szkocja dz. nr 41/2
23	KN	19390	Sucha Wieś I	[E]	Sucha Wieś, cz. dz. 232
24	KN	19558	Raczki	[Z]	Raczki, dz. 923; Szkocja, cz. dz. 40/1
25	KN	20805	Szkocja X	[R]	Szkocja dz. nr 4/4
26	KN	21197	Raczki II	[R]	Raczki, dz. 924
27	KN	21805	Dowspuda VII	[R]	Dowspuda, dz. 66
28	KN	22028	Rudniki IV	[R]	Rudniki, dz. 45, 46

Źródło: midas-app.pgi.gov.pl

M – złoża skreślone z bilansu zasobów

R – złoża rozpoznane szczegółowo

Z – eksploatacja złóż zaniechana

Na obszarze gminy Raczki występują tereny górnicze

Nadzór nad terenami sprawuje Okręgowy Urząd Górniczy – Lublin.

Rodzaj kopaliny: KRUSZYWA NATURALNE.

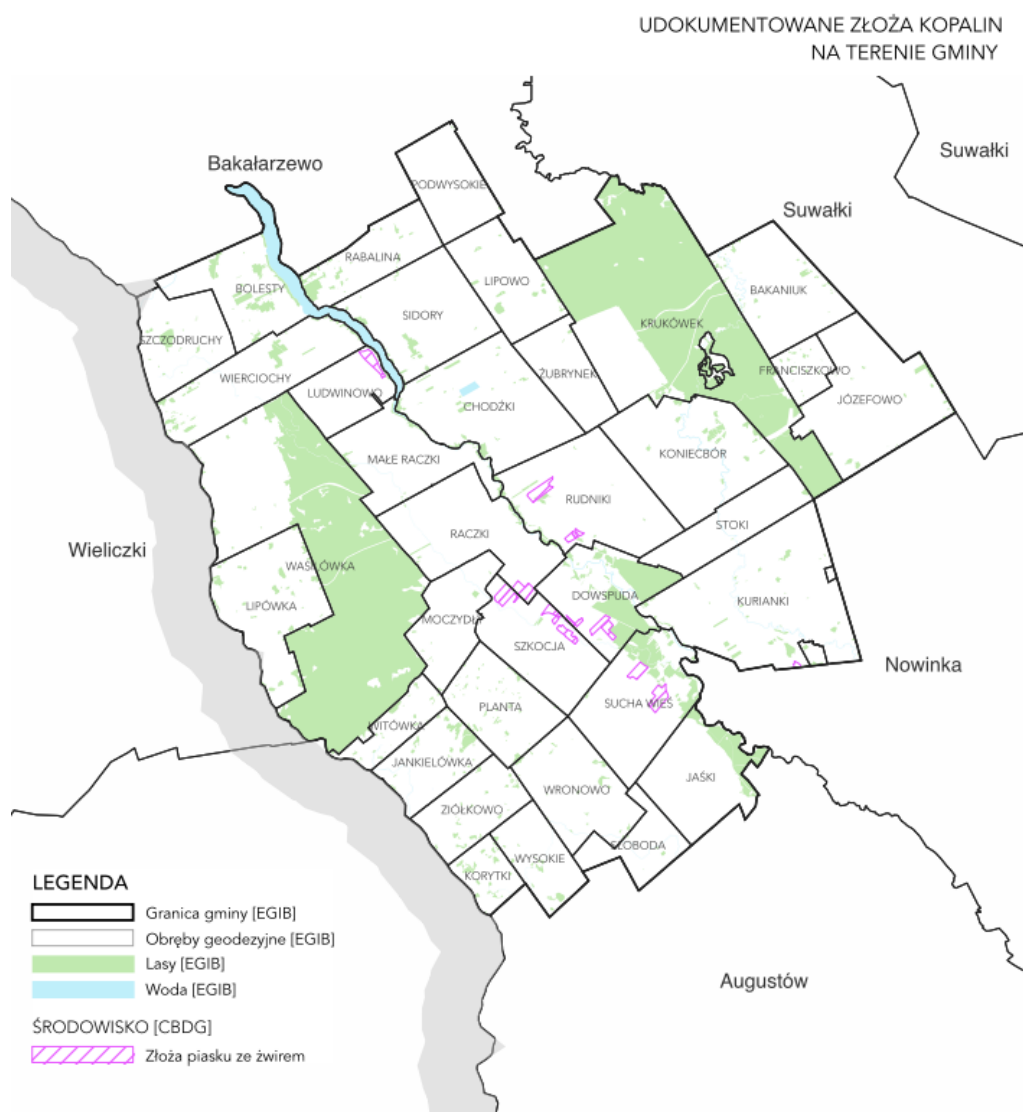
Tereny górnicze występujące na terenie gminy Raczki [dane PIG]

LP	Nr w rejestrze	Status	Data wyznaczenia	Położenie	Złoża	Teren górniczy
1	10-10/2/126	zniesiony [2018-01-17]	2005-08-12	Szkocja, dz. 8, 10; Dowspuda, dz. 60	Szkocja II KN 10171	Szkocja II [10-10/2/126]
2	10-10/2/163	zniesiony [2010-01-14]	2007-03-13	Dowspuda, dz. 70	Dowspuda KN 10827	Dowspuda [10-10/2/163]
3	10-10/3/193	zniesiony [2022-12-12]	2008-05-16	Szkocja, dz. 9, 11/1	Szkocja III KN 11080	Szkocja III [10-10/3/193]
4	10-10/3/241	zniesiony [2015-05-12]	2009-08-07	Dowspuda, dz. 69/2	Dowspuda 2 KN 12425	Dowspuda 2 [10-10/3/241]
5	10-10/4/322	zniesiony [2018-01-17]	2010-11-08	Dowspuda, dz. 60 i 62/1	Dowspuda III KN 14459	Dowspuda III [10-10/4/322]
6	10-10/4/323/a	aktualny	2010-11-16	Szkocja, dz. 7	Szkocja IV KN 14479	Szkocja IV - Pole A [10-10/4/323/a]
7	10-10/4/323/b	aktualny	2010-11-16	Szkocja, dz. 6	Szkocja IV KN 14479	Szkocja IV - Pole B [10-10/4/323/b]
8	10-10/4/345	zniesiony [2013-09-30]	2011-04-27	Chodźki, dz. 63/1, 66/1, 69/1, 72/1, 75/1	Chodźki KN 14597	Chodźki [10-10/4/345]

26-05-28
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

LP	Nr w rejestrze	Status	Data wyznaczenia	Położenie	Złoża	Teren górniczy
9	10-10/4/375	aktualny	2011-10-11	Sucha Wieś, dz. 246/2, 249/2, 252, 255, 258/2 i 261/2	Sucha Wieś KN 15133	Sucha Wieś [10-10/4/375]
10	10-10/4/322a	zniesiony [2018-01-17]	2011-12-15	Dowspuda, dz. 60, 62/1	Dowspuda III KN 14459	Dowspuda III-b [10-10/4/322a]
11	10-10/5/406	aktualny	2012-04-19	Dowspuda, cz. dz. 59, 60, 61, 62/1	Dowspuda V KN 15634	Dowspuda V [10-10/5/406]
12	10-10/5/416	zniesiony [2016-09-08]	2012-07-23	Rudniki, dz. 132, 133	Rudniki KN 15494	Rudniki [10-10/5/416]
13	10-10/5/420/a	zniesiony [2021-04-20]	2012-09-25	Szkocja, dz. 37	Szkocja V KN 15486	Szkocja V - pole A [10-10/5/420/a]
14	10-10/5/420/b	zniesiony [2021-04-20]	2012-09-25	Szkocja, dz. 38	Szkocja V KN 15486	Szkocja V - pole B [10-10/5/420/b]
15	10-10/5/421	zniesiony [2013-11-07]	2012-09-25	Dowspuda, dz. 59	Dowspuda IV KN 15216	Dowspuda IV [10-10/5/421]
16	10-10/5/446	zniesiony [2018-08-08]	2013-06-03	Rudniki, dz. 68, 70, 71	Rudniki II KN 15667	Rudniki II [10-10/5/446]
17	10-10/5/448/a,b	zniesiony [2016-09-08]	2013-06-27	Rudniki, dz. 132/3, 133/3	Rudniki III KN 16416	Rudniki III [10-10/5/448/a,b]
18	10-10/5/454	zniesiony [2017-10-30]	2013-07-10	Szkocja, dz. 42/2, 43/2	Szkocja VI KN 15662	Szkocja VI [10-10/5/454]
19	10-10/5/458	zniesiony [2017-09-07]	2013-08-20	Szkocja, dz. 40	Szkocja VIII KN 16785	Szkocja VIII [10-10/5/458]
20	10-10/5/457	zniesiony [2014-04-14]	2013-08-20	Szkocja, dz. 40	Szkocja VII KN 16784	Szkocja VII [10-10/5/457]
21	10-10/5/493	zniesiony [2020-08-12]	2014-03-27	Szkocja, dz. 41/2	Szkocja IX KN 16927	Szkocja IX [10-10/5/493]
22	10-10/6/588	zniesiony [2024-01-30]	2016-08-12	Dowspuda, dz. 69/2	Dowspuda 2 KN 12425	Dowspuda 2/1 [10-10/6/588]
23	10-10/7/650	aktualny	2018-09-04	Dowspuda, dz. 72/2	Dowspuda VI KN 16178	Dowspuda VI [10-10/7/650]
24	10-10/7/704	aktualny	2019-07-22	Sucha Wieś, dz. 232	Sucha Wieś I KN 19390	Sucha Wieś I [10-10/7/704]
25	10-10/7/713	zniesiony [2024-02-01]	2019-12-02	Raczki, dz. 923	Raczki KN 19558	Raczki [10-10/7/713]
26	10-10/8/889	aktualny	2024-07-09	Szkocja, dz. 4/4	Szkocja X KN 20805	Szkocja X [10-10/8/889]

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Rysunek 6-8 Złoża kopalin

6.1.7. WARUNKI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Środowisko przyrodnicze gminy Raczki reprezentowane jest przede wszystkim przez krajobraz polodowcowy (młodo-glacialny), zdominowany przez formy terenu takie jak równiny sandrowe, doliny rzeczne oraz moreny. Region ten charakteryzuje się dwoma głównymi typami krajobrazu o charakterze rolniczo-leśnym:

- Krajobraz pagórkowaty (morenowy): Występuje w północnej i wschodniej części gminy. Cechuje go rzeźba silnie urozmaicona wzgórzami, pagórkami i licznymi obniżeniami bezodpływowymi.
- Krajobraz równinny (sandrowy): Dominuje w południowo-zachodniej części gminy. Tworzą go płaskie równiny sandrowe porośnięte rozległymi kompleksami leśnymi, często z obecnością torfowisk.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Uzupełnieniem tych typów jest krajobraz dolin rzecznych (najcenniejszym przykładem jest malownicza dolina rzeki Rospudy), które tworzą korytarze ekologiczne o charakterystycznych terenach podmokłych i łąkach. Ze względu na unikalny charakter środowiska, część gminy objęta jest ochroną prawną, w tym w ramach obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Rospudy.

Można stwierdzić, że oddziaływanie na krajobraz odnosi się głównie do potencjalnych zmian walorów estetycznych i sposobu postrzegania przestrzeni przez jej obserwatora, wynikających z realizacji przedsięwzięć.

6.1.8. BIOSFERA

Biosfera składa się z powierzchniowej warstwy skorupy ziemskiej (litosfery), wody (hydrosfery) i dolnych warstw atmosfery (troposfery) zamieszkałej przez żywe organizmy roślinne i zwierzęce.

Fauna i flora

Na obszarze gminy Raczki występują gatunki, które są charakterystyczne dla Polski północno-wschodniej, fauna tego terenu jest tożsama z obszarami Natura 2000. Spośród większych ssaków spotyka się sarnę, jelenia, łosia, dziką, lisę, borsukę, jenotę oraz zając szaraka. Występuje tu również bóbr, piżmak i wydra. Z drobnych ssaków spotkać można ryjówki, nietoperze, jeże, kuny i wiewiórki.

Świat zwierzęcy reprezentowany jest przez liczne gatunki ptaków, występują tu m.in.: kruki, orzechówki, dzięcioły czarne, jerzyki, bociany białe, myszołowy, krogulce i jastrzębie. Z płazów spotykamy żabę trawną, żabę jeziorkową oraz ropuchę szarą. Również w przypadku zwierząt, większość dostępnych danych ogranicza się odcinka doliny wykształconego wzdłuż dolnego biegu rzeki, między uroczyskiem Święte Miejsce a ujściem do jeziora Rospuda Augustowska. Fauna bezkręgowców obfituje tam w gatunki rzadkie, zagrożone i objęte ochroną prawną. Trzy taksony objęte są ochroną na podstawie Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: małż skójką gruboskorupowa (*Unio crassus*) oraz ważki zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*) i trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*). Towarzyszą im ściśle chronione ważki: łątka zielona (*Coenagrion armatum*), iglica mała (*Nehalania speciosa*), zalotka białoczelna (*Leucorrhinia albifrons*), zalotka spłaszczona (*Leucorrhinia caudalis*), żagnica zielona (*Aeshna viridis*) i miedziopierś północna (*Somatochlora arctica*). Do gatunków objętych ścisłą ochroną należy również motyl dostojka akwilonaris (*Boloria aquilonaris*), występujący wyłącznie na torfowiskach, ponieważ rośliną żywicielską jego larw jest żurawina błotna. Trzy inne, ściśle chronione motyle – osadnik wielkooki (*Lopinga achine*), modraszek optilete (*Plebeius optilete*) i strzępotek hero (*Coenonympha hero*) są klasyfikowane jako zagrożone wymarciem w Polsce. W wodach rzeki Rospudy, oprócz skójki gruboskorupowej, odnotowano także chronione i umieszczone w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt: małża szczeżuję wielką (*Anodonta cygnea*) i pijawkę lekarską (*Hirudo medicinalis*). Również wśród kręgowców zmiennoocieplnych stwierdzono gatunki o wysokim statusie ochronnym. Ryby reprezentowane są przez różankę (*Rhodeus sericeus*) i piskorza (*Misgurnus fossilis*), zaś

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

płazy – przez traszkę grzebieniastą (*Triturus cristatus*) i żabę jeziorkową (*Rana lessonae*). W Dolinie Rospudy i przylegających do niej lasach gniazdują liczne chronione gatunki ptaków, objęte Załącznikiem I Dyrektywy Ptasiej: jarząbek (*Bonasia bonasia*), głuszek (*Tetrao urogallus*), kropiatka (*Porzana porzana*), derkacz (*Crex crex*), żuraw (*Grus grus*), bielik (*Haliaeetus albicilla*), orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), trzmielojad (*Pernis apivorus*), włośchatka (*Aegolius funereus*), sóweczka (*Glaucidium passerinum*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), dzięcioł białogrzioty (*Dendrocopos leucotos*), gąsiorek (*Lanius collurio*), jarzębatka (*Sylvia nisoria*), muchołówka mała (*Ficedula parva*) i zimorodek (*Alcedo atthis*). Dla dużych ssaków, takich jak np. wilki (*Canis lupus*) i jelenie (*Cervus elaphus*),

Dolina Rospudy stanowi korytarz migracyjny – tędy przemieszczają się zwierzęta z Puszczy Augustowskiej i Biebrzańskiego Parku Narodowego na zachód. Ponadto żyją tu m.in. bobry (*Castor fiber*), wydry (*Lutra lutra*), oraz co najmniej trzy gatunki nietoperzy: nocek rudy (*Myotis daubentonii*), karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*) i umieszczony w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*).

6.2. PROCESY PRZYRODNICZE I POWIĄZANIA PRZYRODNICZE PLANU Z OTOCZENIEM

6.2.1. PROCESY PRZYRODNICZE

W ukształtowanym w przeszłości środowisku przyrodniczym trwają nieustanne procesy fizyczne, chemiczne i biotyczne. Klimat, którego elementami są wiatr, temperatura i opady wpływają na procesy fizyczne i chemiczne w atmosferze i litosferze, uzależnione również od ukształtowania terenu. Od procesów abiotycznych uzależnione są procesy biotyczne (rozwój szaty roślinnej i świata zwierząt). Szata roślinna i jej rytm rozwoju jest równocześnie czynnikiem warunkującym stan i intensywność procesów abiotycznych (wiatrów, opadów i temperatur). Od tego czy pokrywa roślinności skutecznie chroni powłokę litosfery, uzależniona jest również intensywność erozji.

W warunkach środowiska przyrodniczego Polski do podstawowych zagrożeń przyrodniczych należą zagrożenie powodziowe, ruchy masowe (zagrożenie morfodynamiczne) i ekstremalne stany pogodowe

Zagrożenie powodzią

Na obszarze gminy Raczki występują tereny szczególnego zagrożenia powodzią w tym:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $q=1\%$;
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $q=10\%$.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Ogólnie obszary z prawdopodobieństwem powodzi występują wzdłuż koryta rzeki Marychy. Lokalizację terenów wskazano na Rysunku 6-3.

Zagrożenie ruchami masowymi uzależnione jest od wielu czynników, jak:

- *morfogeneza terenu;*
- *morfometria terenu (kąty nachylenia terenu i wysokości względne);*
- *przypowierzchniowa budowa geologiczna;*
- *inne przejawy morfodynamiki;*
- *pokrycie terenu roślinnością;*
- *zabezpieczenia techniczne stoków.*

W przypadku terenów o naturalnych predyspozycjach do powstawania ruchów masowych, ingerencja antropogeniczna może doprowadzić do zachwiania stabilności stoku i uruchomienia procesów morfodynamicznych.

Zgodnie z literaturą, słabe ruchy masowe mogą pojawić się już przy kącie nachylenia 2-7°, przy 7-15° może wystąpić silne spełzywanie oraz osuwanie. Przy kącie nachylenia terenu 15-35° możliwe jest silne osuwanie gruntu. Za osuwiskotwórcze uznaje się generalnie nachylenie terenu 15-35°. Powyżej 35° występuje zjawisko odpadania i obrywania mas skalnych i zwietrzliny.

Do obszarów zagrożonych występowaniem ruchów masowych na obszarze opracowania należą zbocza wysokich wzniesień i zbocza wysoczyzny. Potencjalne zagrożenie wystąpienia ruchów masowych mogą spotęgować niewłaściwe lokalizacje obiektów, brak roślinności na zboczach i wprowadzanie sztucznych podcięć zboczy (skarp). Na terenie gminy nie ma zarejestrowanych osuwisk.

Powszechnym zagrożeniem w warunkach środowiska przyrodniczego Polski są ekstremalne stany pogodowe, jak bardzo silne wiatry, długotrwałe, intensywne opady deszczu lub śniegu. Zapobieganie ekstremalnym stanom pogodowym jest niemożliwe a likwidacja skutków jest kwestią organizacyjną.

Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi, tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy, ustala się na podstawie terenowego kartowania geologicznego lub map osuwisk i terenów zagrożonych w skali 1 : 10 000, kart rejestracyjnych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz kart rejestracyjnych terenów, na których występują ruchy masowe ziemi, przekazanych przez podmiot pełniący państwową służbę geologiczną na podstawie art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze. W celu ustalenia terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, można dodatkowo przeprowadzić w szczególności: wizje w terenie, wywiad z miejscową ludnością, analizę dostępnych materiałów kartograficznych, geologicznych, fotogrametrycznych i teledetekcyjnych. Po ustaleniu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, sporządza się kartę rejestracyjną terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

albo kartę rejestracyjną terenu, na którym występują ruchy masowe ziemi. Kart rejestracyjne wprowadzane są do rejestru i na bieżąco aktualizowane.

Na podstawie art. 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach.

Dane dotyczące terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy w tym rejestr osuwisk na terenie powiatu suwalskiego, udostępniane są przez Starostwo Powiatowe w Suwałkach.

„Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w skali 1: 50 000” jest opracowaniem opartym wyłącznie na analizie map geologicznych w skali 1:50 000 oraz materiałów archiwalnych w różnych skalach (np. 1:100 000, 1:200 000). Zasięgi wyznaczonych obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych nie były weryfikowane w terenie.

W związku z powyższym, dane te nie powinny być wykorzystywane jako referencyjne przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Danych tych nie można traktować jako rejestru osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi - powinny być jednak wykorzystywane jako materiał pomocniczy.

6.2.2. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE PLANU Z OTOCZENIEM

Powiązania przyrodnicze obszaru planu z otoczeniem realizowane są przez:

- obieg wody;
- cyrkulację atmosferyczną;
- powiązania ekologiczne (migracje roślin i zwierząt).

Woda jest głównym nośnikiem materii, a tym samym migracji pierwiastków chemicznych w środowisku. Występuje dzięki niej jednokierunkowy proces sprzężenia geochemicznego powierzchni autonomicznych (wierzchowinowych), tranzytowych (stokowych) i podporządkowanych (zagłębień terenu, den dolin). Z jednostek autonomicznych następuje ubytek materii, w jednostkach tranzytowych przeważa jej przepływ oraz zaznacza się w różnym stopniu akumulacja lub ubytek (denudacja), w jednostkach podporządkowanych dominuje akumulacja materii.

Jakość środowiska wodnego zależna od sposobu zagospodarowania zlewni przesądza w wielu przypadkach o różnorodności biologicznej terenu.

Powiązania przyrodnicze realizowane są również przez cyrkulację atmosferyczną. Istota powiązań atmosferycznych polega na transformacji właściwości powietrza pod względem fizycznym (temperatura, wilgotność) i chemicznym (skład powietrza, wiatr jako nośnik pierwiastków chemicznych) w zależności od przepływu nad określonymi obszarami. Wobec przewagi wiatrów z sektora zachodniego w rejonie obszaru opracowania są to głównie powiązania zachód - wschód.

Powiązania ekologiczne (migracje roślin i zwierząt) stymuluje przede wszystkim osnowa ekologiczna obszaru. Osnowę ekologiczną tworzy system terenów przyrodniczo aktywnych, płatów i korytarzy ekologicznych przenikających dany obszar,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

w tym przypadku rolniczy, umożliwiających przyrodnicze powiązania funkcjonalne w płaszczyźnie horyzontalnej. Istnienie osnowy ekologicznej warunkuje utrzymanie względnej równowagi ekologicznej środowiska przyrodniczego, wzbogaca jego strukturę materialno-funkcjonalną i urozmaica krajobraz w sensie fizjonomycznym. Podstawowym elementem osnowy ekologicznej obszaru opracowania są podmokłości i sąsiadujące drobne zbiorniki wodne czy jeziora.

6.3. DIAGNOZA STANU ANTROPIZACJI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Oddziaływanie człowieka na środowisko przyrodnicze powoduje różnorodne przekształcenia jego materialnej i funkcjonalnej struktury. Ingerencja ta prowadzi do antropizacji środowiska przyrodniczego w wyniku jego modyfikacji lub całkowitego przekształcenia. Na obszarze opracowania i w jego otoczeniu nie znajdują się podmioty gospodarcze szczególnie uciążliwe dla środowiska. Głównymi przejawami antropizacji środowiska przyrodniczego przedmiotowego obszaru i jego otoczenia są:

- obszary rolnicze w dużej mierze zantropogenizowane,
- tereny zabudowane, głównie zabudowy mieszkaniowej,
- sieć dróg głównie drogi ekspresowej S61 (komunikacja samochodowa jako źródło emisji zanieczyszczeń atmosfery i hałas),
- napowietrzne linie elektroenergetyczne będące źródłem promieniowania elektromagnetycznego;
- gminna oczyszczalnia ścieków w Dowspudzie ze stawem przejściowym, odbiornikiem ścieków jest rzeka Rospuda.

Z wielu procesów przyrodniczych duże znaczenie w odniesieniu do zagospodarowania przestrzennego mają procesy geodynamiczne, hydrologiczne i ekologiczne.

Tereny opracowania charakteryzuje się w znacznej części dynamiczną rzeźbą terenu. Liczne wzniesienia utrwalone są roślinnością, która stabilizuje ewentualne procesy geodynamiczne.

Spośród pozostałych procesów przyrodniczych, na obszarze planu istotna jest sukcesja roślinności i migracja drobnej zwierzyny oraz przebywanie ptaków wędrownych.

Diagnoza stanu antropizacji środowiska przyrodniczego poszczególnych terenów w obszarze gminy jako ocena procesów i efektów działania człowieka na środowisko przyrodnicze jest bardzo ściśle uzależniona od istniejących uwarunkowań m.in. prawnych wynikających z położenia w obszarowych formach ochrony przyrody, ale też z innych uwarunkowań i potencjałów poszczególnych terenów.

6.4. OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

TABELA 4. Obszary podlegające ochronie prawnej w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w Gminie

26-05-28

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Formy ochrony przyrody [art. 6]	Występuje [tak / nie]	Powierz- chnia	Nazwa / ilość	Podstawa prawna
parki narodowe	nie			
otulina parku narodowego	nie			
rezerваты przyrody	nie			
parki krajobrazowe i ich otuliny	nie			
Obszary Chronionego Krajobrazu	tak	6192,686 ha	Dolina Rospudy	Uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego
obszary Natura 2000	tak	364,264 ha*	OSO PLB 200002 Puszcza Augustowska	Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska
		661,609 ha*	SOO PLH 200022 Dolina Górnej Rospudy	
		364,264 ha*	SOO PLH200005 Ostoja Augustowska	
pomniki przyrody	tak	-	2	Rozporządzenie Wojewody
stanowiska dokumentacyjne	nie			
użytki ekologiczne	nie			
zespoły przyrodniczo- krajobrazowe	nie			
ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	tak	-	bd	

*pomiar własny

6.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA

Brak realizacji przedsięwzięć ustalonych w planie ogólnym nie spowoduje zmian w środowisku, zachowana zostanie możliwość realizacji inwestycji na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. plan ze względu na wyniki bilansu zapotrzebowania na nową zabudowę nie wyznacza nowych terenów budowlanych z wyjątkiem możliwego wyznaczenia obszarów uzupełnienia zabudowy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Na terenie gminy nie przewiduje się działań o znaczącym oddziaływaniu na środowisko.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Podstawowym instrumentem służącym do lokalizowania inwestycji na terenie gminy obecnie są indywidualne decyzje administracyjne oraz w części miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powinny być zgodne z polityką przestrzenną zawartą w Strategii rozwoju gminy oraz w planie ogólnym (obowiązek opracowania dokumentu określono na do końca czerwca 2026 r.) a do tego czasu polityką przestrzenną zawartą w Studium.

W granicach gminy występują problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu. Gmina posiada możliwości do 100% zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzenia ścieków w sposób chroniący środowisko przyrodnicze (własne szczelne zbiorniki na ścieki oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków, w niewielkim zakresie sieci kanalizacji sanitarnej) oraz w dalszym ciągu rozwija możliwości ekologiczne rozwiązania dotyczące odprowadzania ścieków (wprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych z uwzględnieniem konieczności zaniechania lub stopniowego eliminowania emisji do wód powierzchniowych substancji priorytetowych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska). Zwodociągowanie gminy przyczynia się do zlikwidowania pojedynczych studni będących często źródłem zanieczyszczeń wód oraz wprowadza użytkowanie wód w sposób kontrolowany (oszczędny).

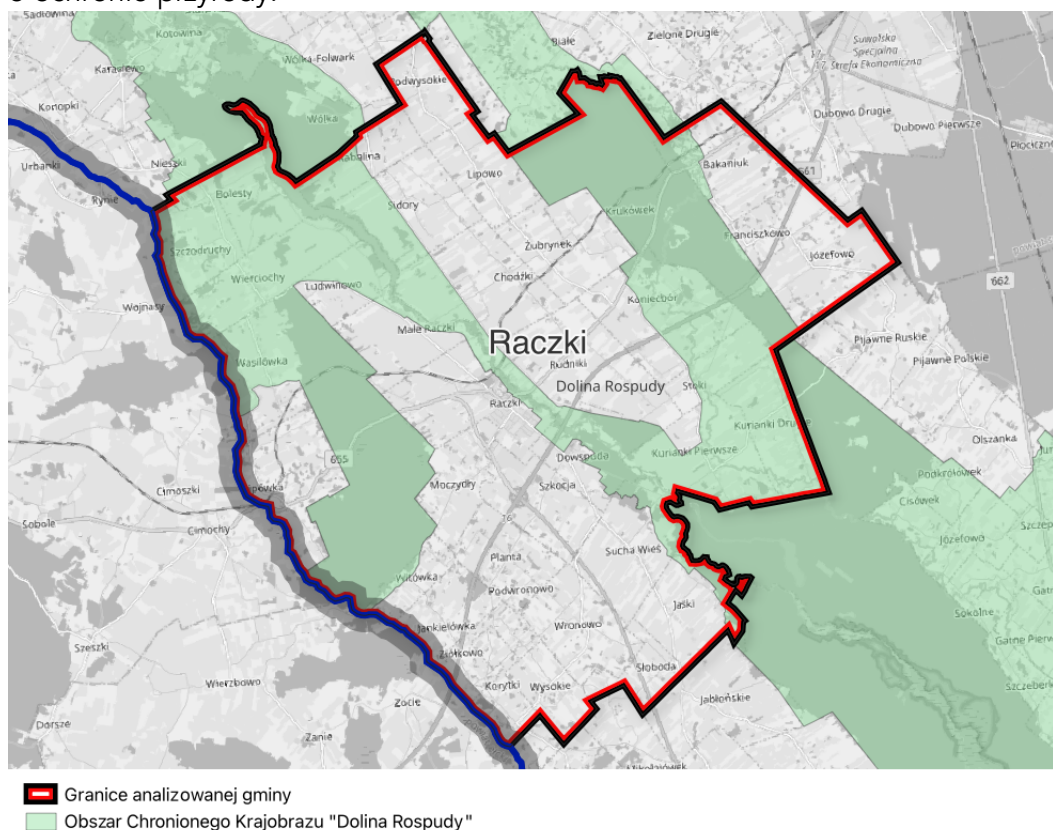
Teren gminy w części znajduje się na obszarach chronionych z czego wynikają pewne uwarunkowania zawarte w zakazach i nakazach obowiązujących na tych obszarach, które muszą być respektowane podczas realizacji przedsięwzięć lokalizowanych na obszarach chronionych.

Ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. Występujące w gminie obszary podlegające ochronie prawnej wynikają z ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

8.1. OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU: „DOLINA ROSPUDY”

Obszary ustanowione na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Rysunek 8-1 Obszary chronionego krajobrazu

Dla tych terenów obowiązują:

- Uchwała Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” ze zmianą przyjętą Uchwałą Nr L/471/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 25 czerwca 2018 r. i Uchwałą nr III/36/2024 z dnia 25 czerwca 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2015 r. poz. 2118, z 2018 r. poz. 2909 oraz z 2024 r. poz. 3260)

Nadzór nad Obszarem sprawuje Zarząd Województwa Podlaskiego.

Planowany sposób zagospodarowania terenów i obszarów w granicach obszarów chronionego krajobrazu musi pozostawać w zgodzie z ww. obowiązującymi przepisami. Aktualny stan prawny jest ogólnodostępny – treść dokumentu i jego zmian jest publikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego. Obecnie uchwały mają następujące brzmienie w formie ujednoliconej:

Na obszarze chronionego krajobrazu zakazuje się:

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,

– z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

1a. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy:

1) tworzących zadrzewienia śródpolne:

a) krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m²,

b) drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:

- 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,

- 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego, - 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew,

– których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych;

2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie roją szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów).

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i pkt 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:

1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r. których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;

2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;

3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651 z późn. zm.).

3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 nie dotyczy:

1) części Obszaru, dla których w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę;

2) obszarów i terenów przewidzianych pod zabudowę w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na których dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem możliwości wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków, z wyłączeniem obiektów małej architektury, na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073);

3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nieprzekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;

4) obiektów budowlanych na terenach ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych niezbędnych do ich funkcjonowania;

5) odbudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania istniejącej linii zabudowy na działce do brzegów wód, a także nie zwiększania istniejącej powierzchni budynku:

a) o nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,

b) o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;

6) terenów wokół sztucznych zbiorników wodnych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 7 lit. b, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m;

7) obiektów małej architektury w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332 z późn. zm.), bez możliwości ich rozbudowy i zmiany użytkowania.

8.2. OBSZARY NATURA 2000

Na terenie Gminy Raczki sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

– Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) **Natura 2000 Puszcza Augustowska PLB 200002**. Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz. U. nr 25, poz. 133). Nadzór nad obszarem w granicach gminy Raczki: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku.

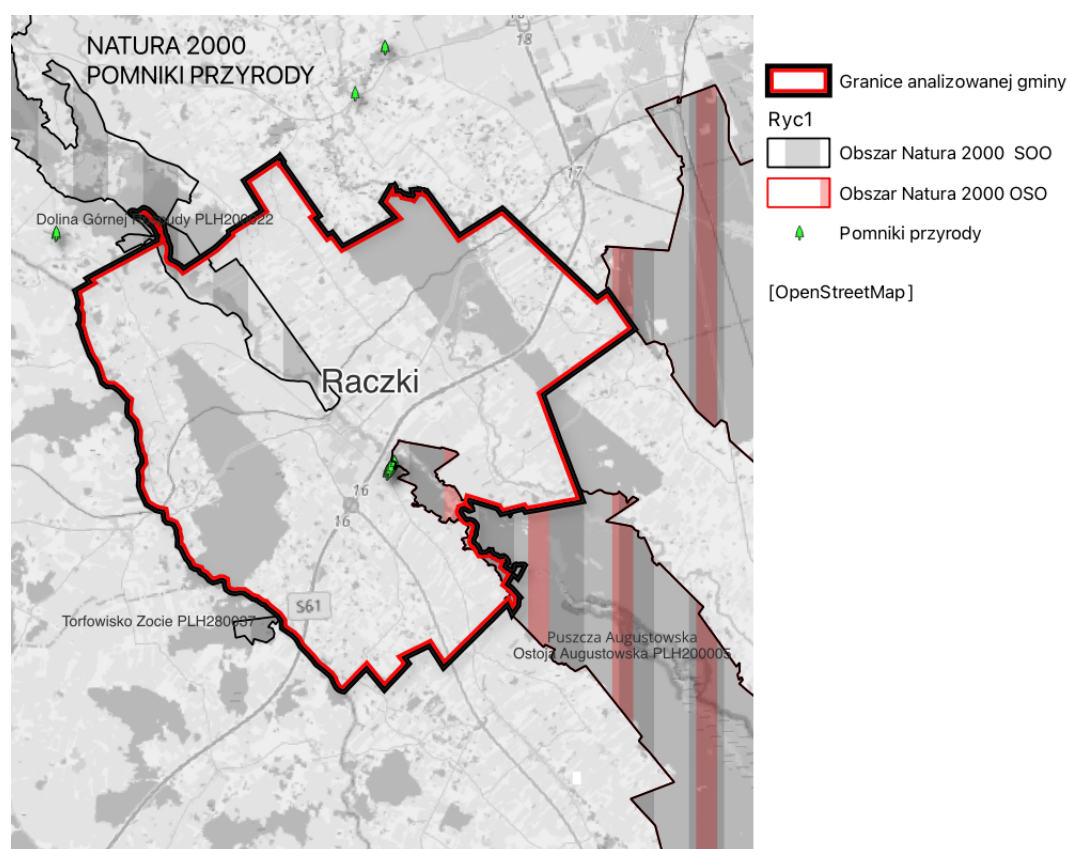
– Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) **Natura 2000 Dolina Górnej Rospudy PLH200022** - wyznaczony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. (2011/64/UE), przyjętą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. W swej obecnej formie został

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Górnej Rospudy (PLH200022) (Dz.U.2022.237). Obszar Natura 2000 Dolina Górnej Rospudy posiada obowiązujący Plan Zadań Ochronnych (PZO) ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku nr 24/2013 z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Rospudy PLH200022 (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 r., poz. 4472). Obecnie procedowany jest nowy PZO. Nadzór nad obszarem: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) **Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH 200005**. Obszar zatwierdzony na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 43 z 13.02.2009, str. 63), wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1397), z ustanowionym planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005. Nadzór nad obszarem: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Działania ochronne w ramach obszarów „Natura 2000” to stosowanie się do działań ochronnych wskazanych w planach zadań ochronnych do planów ochrony dla poszczególnych obszarów Natura 2000.

Rysunek 8-2 Obszary Natura 2000 i pomniki przyrody

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Obszar Natura 2000 **PLH200022** „Dolina Górnej Rospudy” obejmuje górny odcinek doliny rzeki Rospuda, o bardzo dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Dolina rzeki na całym odcinku ma charakter naturalny. W górnym biegu Rospuda płynie wąskim, krętym korytem z licznymi meandrami, a jej nurt w wielu miejscach przegradzają przewrócone drzewa. Rospuda swoim charakterem przypomina tu rzekę górska o wartkim, szybkim nurcie, kamienistym dnie oraz o wysokich i stromych zboczach doliny. Rzeką przepływa przez szereg jezior typu rynnowego. Brzegi tych jezior, tak jak i zbocza doliny rzeki, pokryte są głównie borami mieszanymi, łąkami i grądami, a także zbiorowiskami nieleśnymi: murawami, łąkami i pastwiskami. Młodościenny charakter rzeźby terenu i duża różnorodność siedliskowa, obecność licznych jezior rynnowych i innych typów zbiorników wodnych, a także różnego typu torfowisk wpływają na wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe całego obszaru.

Przedmiotami ochrony w obszarze PLH200022 są siedliska: 3140, 3150, 3160, 3260, 6210, 6510, 7110, 7120, 7140, 7230, 9170, 91D0, 91E0, ujęte w Załączniku I Dyrektywy siedliskowej oraz piskorz, różanka, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, bóbr i wydra, lipiennik Loesela, haczykowiec błyszczący, rzepik szczeciński i leniec bezpodkwiatkowy z Załącznika II. 3140 Twardowodne, oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charatea*. W granicach obszaru siedlisko reprezentowane jest przez jeden podtyp: zbiorowiska ramienic ze związku *Charion fragilis* w silnie zmineralizowanych, zasadowych wodach oligo- i mezotroficznych (podtyp 3140-1). Siedlisko 3140 na terenie ostoi Dolina Górnej Rospudy stanowią dwa jeziora – Rospuda i Siekierewo. Siedlisko w obszarze zajmuje powierzchnię ok. 355,5 ha. Oba jeziora są typu rynnowego, a w ich zasilaniu biorą udział wody podziemne. W jeziorze Rospuda rozwijają się podwodne łąki z *Chara tomentosa*, *Ch. aspera*, *Ch. contraria*, *Ch. delicatula* i *Ch. fragilis* natomiast w jeziorze Siekierewo – z *Chara aspera* i *Ch. rudis*. Większość z nich tworzy własne fitocenozy. Towarzyszą im stosunkowo nieliczne zespoły roślinności wodnej ze związku *Potamion* (np. *Potametum perfoliatum*, *P. mucronatum*, *Ranunculetum circinatum*), a strefę szuwarów tworzą luźne zwykle fitocenozy *Phragmitetum australis*, rzadziej *Equisetetum limosum* i *Scirpetum lacustris*. Obecność fitocenz *Ceratophylletum demersi* rogatka sztywnego w jeziorze Rospuda 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*. Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje naturalne jeziora i stałe niewielkie zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno pływającymi w toni wodnej makrofitami (*Potamion* i częściowo *Nymphaeion*), makrofitami zakorzenionymi w dnie oraz o liściach pływających (częściowo *Nymphaeion*), a także prymitywnymi agregacyjnymi skupieniami drobnych roślin pływających po powierzchni wody – pleustofitów, lemniszek (klasa *Lemnetaea*). Siedlisko na terenie ostoi Dolina Górnej Rospudy stanowi 10 jezior eutroficznych (Bolesty, Okrągłe, Sumowo, Karasiewek, Głębokie, Garbaś, Gatne, Długie, Kamienne, Wysokie) oraz jeden niewielki zbiornik śródpolny k. Sadłówny. Siedlisko w obszarze zajmuje powierzchnię ok. 507,28 ha.

W granicach obszaru siedlisko reprezentowane jest przez dwa podtypy: jeziora eutroficzne (podtyp 3150-1), reprezentowane przez naturalne, zróżnicowanej wielkości jeziora oraz eutroficzne starorzecza i drobne zbiorniki wodne (podtyp 3150-2), reprezentowane przez niewielkie, częściowo astatyczne zbiorniki wodne.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Rzeka Rospuda niemal na całej swej długości w granicach obszaru reprezentuje siedlisko przyrodnicze 3260, "nizinne i górskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników".

Dolina Górnej Rospudy cechuje się bardzo dużą różnorodnością siedlisk (14 typów siedlisk Natura 2000, reprezentowanych w niektórych przypadkach przez kilka podtypów), tak wodnych i mokradłowych, jak i leśnych, a także zajmowanych przez zbiorowiska trawiaste. Najwyższy walor przyrodniczy mają siedliska wodne, torfowiska nieleśne, w tym soligeniczne, lasy i bory bagienne oraz murawy kserotermiczne.

Dolina Górnej Rospudy jest ostoją 14 gatunków uwzględnionych na Czerwonej Liście Roślin i Grzybów Polski i/lub w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin, a także 33 gatunków objętych ochroną ścisłą w Polsce lub zagrożonych wyginięciem w regionie północno-wschodnim. Dla lipiennika i sierpowca, obszar jest jedynym terenem występowania w zachodniej części Suwalszczyzny.

SOO Ostoja Augustowska **PLH200005**, wyznaczony przez KE 13 lutego 2009 r. w Polsce wyznaczony 17 sierpnia 2021 r., Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk (Dz. U. 2021 r., poz. 1397). Obszar posiada Planem Zadań Ochronnych uchwalony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Poz.137 z dnia 10 stycznia 2014 r., zm. 2020.4651), w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005, który obowiązuje do 31 grudnia 2099 r. Powierzchnia 107068,7 ha, na terenie gminy zajmuje ok. 364, 4 ha. Obszar położony jest na terenach wsi Dowspuda, Sucha Wieś, Kurianki i Stoki. Ostoja znajduje się w północno - wschodniej Polsce i obejmuje swym zasięgiem prawie całą polską część Puszczy Augustowskiej. Puszcza ta stanowi jeden z największych i najlepiej zachowanych kompleksów leśnych Europy środkowo - wschodniej. Na terenie tym dominują bory sosnowe i sosnowo-świerkowe, częściowo o charakterze naturalnym. Mniejszą powierzchnię zajmują bory mieszane i lasy liściaste. Rozległe obszary, zwłaszcza w południowej części Puszczy, zajmują olsy. Występuje tu również wiele rzadkich zbiorowisk roślinnych o charakterze borealnym np. świerczyny na torfie, bagienne lasy brzozowo-sosnowe oraz bory bagienne. Na terenie ostoi występuje 21 typów siedlisk ważnych dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy, zajmują w sumie około 12% obszaru. Spośród tych siedlisk największą powierzchnię zajmują lasy bagienne, z których szczególne znaczenie mają bagienne lasy sosnowo-brzozowe. Teren ostoi jest najważniejszym obszarem występowania tego typu siedlisk w Polsce. Największe ich kompleksy występują nad Rospudą oraz wzdłuż Kanału Augustowskiego. Lasy te są ważnym siedliskiem rzadkich gatunków roślin m.in. storczyków - wyblina jednolistnego i żłobika koralowatego, oraz turzyc - turzycy życicowej i turzycy strunowej. Oprócz bagiennych lasów szczególną wartość dla UE przedstawiają różnego typu torfowiska. Szczególnie cenne są torfowiska doliny Rospudy oraz torfowiska położone nad jeziorami ciągu Kanału Augustowskiego. Na terenie ostoi znajduje się jedno z większych torfowisk wysokich w Polsce - Kuriańskie Bagno. Wykształciły się tu również rozległe torfowiska niskie mechowiskowe oraz cenne torfowiska nakredowe z udziałem kłoci wiechowatej. Na terenie ostoi znajduje się wiele jezior o zróżnicowanej trofii: od

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

jezior eutroficznym po dystroficzne. W Puszczy Augustowskiej występuje 7 gatunków roślin cennych dla przyrody Europy, z czego dla czterech - aldrowandy pęcherzykowatej, skalnicy torfowiskowej, lipiennika Loesela i sasanki otwartej na obszarze tym występuje znaczącą część krajowych zasobów. Populacje lipiennika i skalnicy nad Rospudą oraz populacje aldrowandy w ciągu jezior Kanału Augustowskiego są jednymi z najobfitszych populacji tych roślin w Polsce. W Puszczy Augustowskiej występuje 24 gatunki storczykowatych, w tym, na torfowiskach nad Rospudą - miodokwiat krzyżowy na jedynym naturalnym stanowisku w Polsce. Obszar ten wyróżnia także duży udział we florze gatunków borealnych, takich jak wełnianeczka alpejska, wielosił błękitny, brzoza niska i skalnica torfowiskowa. Z torfowiskami i jeziorami związane są liczne ptaki wodnoblótne. Puszcza Augustowska jest ważnym korytarzem migracyjnym dla wielu gatunków flory i fauny, łączącym lasy Europy środkowej i wschodniej. Jest to również ostoja wielu zagrożonych gatunków cennych.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 (OSO) „Puszcza Augustowska” **PLB 200002** - Ostoja ptasia o randze europejskiej E 24. Obszar obejmuje kompleks leśny Puszczy Augustowskiej, leżący na pograniczu Równiny Augustowskiej i Kotliny Biebrzańskiej. Obszar ten pokrywają urozmaicone drzewostany (ok. 90% powierzchni), które w wielu fragmentach zachowały naturalny charakter. Dominują bory, wśród których szczególną uwagę zwracają dobrze zachowane bory wilgotne i bory bagienne. Duże powierzchnie zajmują olsy, miejscami występują dobrze zachowane grądy. Główną rzeką jest Wołkuszanka, uchodząca przez Kanał Augustowski do Niemna. W południowo-zachodniej części obszar obejmuje dolinę Rospudy na terenie gminy położone są wsie Stoki, Dowspuda i Sucha Wieś.. Tereny odlesione zajmują użytki zielone. Występują następujące formy ochrony: Park Narodowy: Wigierski (15085,0 ha) Rezerwat Przyrody: Brzozowy Grąd (0,1 ha) Jezioro Kalejty (740,7 ha) Kozi Rynek (146,6 ha) Kukle (313,5 ha) Kuriańskie Bagno (1713,6 ha) Łempis (126,6 ha) Mały Borek (90,5 ha) Perkuć (209,8 ha) Stara Ruda (83,2 ha) Starożyn (298,4 ha) Obszar Chronionego Krajobrazu: Dolina Biebrzy I Dolina Rospudy, Pojezierze Sejneńskie, Puszcza i Jeziora Augustowskie. Jest to ostoja ptaków o randze europejskiej, w której odnotowano występowanie 40 gatunków ptaków wymienianych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. 18 spośród występujących tu gatunków ptaków znalazło się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Na obszarze ostoi, lęgi odbywa przynajmniej 1% krajowej populacji: bąka, błotniaka stawowego i łąkowego, bociana czarnego, głuszca, kraski, cietrzewia, dzięcioła biało-grzbiatego, dzięcioła trójpalczastego, dzięcioła zielonosiwego, gadożera, kani rudej i czarnej, trzmiełojada, orlika krzykliwego, puchacza, włochatki, żurawia i podgorzałki.

Przedmiotem ochrony Obszaru są ptaki wymienione w Załączniku II Dyrektywy.

Puszcza Augustowska jest jedną z najważniejszych w kraju ostoi ptaków drapieżnych oraz rzadkich ptaków leśnych, w tym przede wszystkim kuraków, sów i dzięciołów. Jest to jedna z kilku najważniejszych w kraju ostoi lęgowych jarząbka *Bonasa bonasia* (1200–2000 par lęgowych, ok. 4% ogólnokrajowej populacji lęgowej), głuszca *Tetrao urogallus* (30–40 samców, ponad 8% ogólnokrajowej populacji lęgowej), trzmiełojada *Pernis apivorus* (60–70 par lęgowych, ok. 2% ogólnokrajowej populacji lęgowej), kani czarnej *Milvus migrans* (6–10 par lęgowych, ponad 2% ogólnokrajowej populacji

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

lęgowej), sóweczki *Glaucidium passerinum* (20–60 par lęgowych, blisko 10% ogólnokrajowej populacji lęgowej), włośchatki *Aegolius funereus* (40–60 par lęgowych, ok. 3% ogólnokrajowej populacji lęgowej) i dudka *Upupa epops* (70–120 par lęgowych, ponad 0,7% ogólnokrajowej populacji lęgowej). Dzieciot białogrzbiety *Dendrocopos leucotos* (20–30 par lęgowych, ok. 5% ogólnokrajowej populacji lęgowej) i dzieciot trójpalczasty *Picoides tridactylus* (25–40 par lęgowych, ponad 5% ogólnokrajowej populacji lęgowej) mają tu jedno ze swoich głównych ostoi lęgowych w północnej części Polski. Liczebność znaczącą w skali kraju osiągają także tutejsze populacje lęgowe bociana czarnego *Ciconia nigra* (6–15 par lęgowych, ponad 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej), bielika *Haliaeetus albicilla* (10–13 par lęgowych, ponad 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej), orlika krzykliwego *Aquila pomarina* (30–40 par lęgowych, blisko 2% ogólnokrajowej populacji lęgowej), dubelta *Gallinago media* (3–5 odżywiających się samców, ponad 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej), derkacza *Crex crex* (350–500 odżywiających się samców, ponad 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej), żurawia *Grus grus* (120–160 par lęgowych, ok. 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej), puchacza *Bubo bubo* (4–7 par lęgowych, ponad 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej), zimorodka *Alcedo atthis* (ok. 40 par lęgowych, ok. 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej), siniaka *Columba oenas* (150–200 par lęgowych, ok. 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej), lelka *Caprimulgus europaeus* (150–200 par lęgowych, ponad 3% ogólnokrajowej populacji lęgowej), dzieciota zielonosiwego *Picus canus* (30–60 par lęgowych, ponad 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej), dzieciota czarnego *Dryocopus martius* (250–350 par lęgowych, blisko 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej) i lerki *Lullula arborea* (350–500 par lęgowych, blisko 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej). Znaczną liczebność osiągają także tutejsze populacje lęgowe bąka *Botaurus stellaris* (35–45 odżywiających się samców, ponad 1% ogólnokrajowej populacji lęgowej).

8.3. POMNIKI PRZYRODY

W obszarze gminy występują obiekty uznane za pomniki przyrody, w tym: grupa drzew i głąz narzutowy. Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz charakteryzujące się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie. Wprowadzenie wyżej wymienionych form ochrony nastąpiło w drodze rozporządzeń Wojewody.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

TABELA 5. Pomniki przyrody na terenie gminy

Lp.*	Obiekt [lokalizacja] / gatunek	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego
263 S	drzewostan mieszany z przewagą lipy drobnolistnej i grabu pospolitego (jesion, wiąz) o długości ok. 500 m [wieś Dowspuda, aleja prowadząca do Pałacu Paca]	1980	Zarządzenie Nr 12/80 Wojew. Suw. z 12.03.1980 r. (Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10)
92 S	Głaz narzutowy [Jaśki dz. 264 (na brzegu rzeki Rospudy)]	1971	Decyzja RŁop-410b/9/3/71 Wydz. Rol. i Leśnictwa Prezydium WRN w Białymstoku z 16.06.1971r. (Dz. Urz. WRN w Białymstoku z 1971 r. Nr 9, poz. 105)

*ustalono na podstawie danych przestrzennych

**Wg rejestry zamieszczonego na: <https://www.gov.pl/web/rdos-bialystok/rejestr-form-ochrony-przyrody> (stan na dzień 15.01.2025 r.)

Zestawienie opracowano na podstawie ww. rejestru i danych przestrzennych udostępnionych przez GDOŚ

8.4. OCHRONA GATUNKOWA

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Na terenie gminy Raczki występują okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów określone w drodze rozporządzenia.

.

8.5. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE PRAWNEJ WYNIKAJĄCE Z USTAWY PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

Występujące w gminie obszary podlegające ochronie prawnej wynikającej z wskazania przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska obejmują obiekty i obszary, dla których zasady uregulowane zostały w różnych przepisach prawa:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- Szczegółowe zasady ochrony obszarów i obiektów o wartościach przyrodniczych, krajobrazu, zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem oraz drzew, krzewów i zieleni - określają przepisy ustawy o ochronie przyrody; występujące w gminie obszary podlegające ochronie prawnej wynikającej z ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. wskazano w punktach 8.1 – 8.5.
- Szczegółowe zasady ochrony lasów - określają przepisy ustawy o lasach; występujące na terenie gminy lasy opisano w punkcie dotyczącym lasów)
- Szczegółowe zasady ochrony dziko występujących zwierząt - określają przepisy ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2168), ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. poz. 1079, z późn. zm.) 2 , ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 67, 148, 695 i 875), a także ustawy z dnia 6 września 2001 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. poz. 1441 oraz z 2002 r. poz. 1514) 3; Podobnie szczegółowe zasady ochrony zwierząt gospodarskich i domowych - określają przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638);
- Szczegółowe zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych - określają przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych; występujące na terenie gminy chronione grunty rolne i leśne opisano w punktach poświęconych lasom i gruntom rolnym chronionym)

Na terenie gminy oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku powstania poważnej awarii.

Na obszarze gminy nie przewiduje się lokalizacji nowych zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Na terenie gminy nie jest dopuszczona budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (w związku z art. 73 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska).

8.6. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE PRAWNEJ WYNIKAJĄCE Z USTAWY PRAWO WODNE

Wody, jako integralna część środowiska oraz siedlisko dla organizmów, podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność (art. 50 ustawy Prawo wodne). Na terenie gminy występują strefy ochronne ujęć wód. Strefę ochronną stanowi obszar ustanowiony na podstawie art. 135 ust. 1, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, wyznacza się ją na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrologicznej ujęcia. Strefa ochronna obejmuje: wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Dla ujęć wody trafiającej do sieci

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

gminnej ustalono strefy ochronne: strefy ochrony bezpośredniej (ogrodzone) o szerokości 8 m wokół ujęć wody.

Ujęcia wody zasilające sieć gminną na terenie gminy zlokalizowane są na:

- w msc. Raczki na działce nr geod. 528,
- we wsi Wiercioch na działce nr geod. 76,
- we wsi Podwysokie na działce nr geod. 90.

Ujęcia są własnością Gminy Raczki. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej. Ujęcia są własnością Gminy Raczki. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej.

Ujęcia gminne posiadają strefy ochrony bezpośredniej wynikające z przepisów prawa i podyktowane uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

8.7. CMENTARZE

Na terenie gminy funkcjonuje czynny cmentarz parafialny w Raczkach oraz cmentarze zabytkowe wyznaniowe w Moczydłach, Józefowie i w Dowspudzie oraz we Franciszkowie, wskazać należy, że brak jest danych odnośnie zamknięcia cmentarzy lub wydania decyzji o użyciu terenu cmentarnego na inny cel w stosunku do istniejących cmentarzy.

Ustala się strefy cmentarzy SC obejmujące tereny nekropolii na terenie gminy – cmentarzy wyznaniowych: teren czynnego cmentarza parafialnego w Raczkach wraz z bezpośrednim sąsiedztwem oraz tereny cmentarzy zabytkowych wyznaniowych oraz wojennego: w Moczydłach, Józefowie i w Dowspudzie. Teren zabytkowego cmentarza ewangelickiego we Franciszkowie wraz z otoczeniem oraz cmentarza rzymskokatolickiego w Bakaniuku (obecnie obręb geod. Krukówek) objęto strefą SO z dopuszczeniem jedynie zieleni urządzonej. Umożliwi to, w stosunku do czynnych cmentarzy, zabudowę i zagospodarowanie na cele cmentarne lub zieleni naturalnej lub usług kultu religijnego, oraz w razie potrzeby rozbudowę czynnych cmentarzy, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków, Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze oraz ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze: Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU
MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z
PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ
SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA
ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA
DOKUMENTU ORAZ ZAGROŻENIA PRZYRODNICZE

9.1. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU
MIĘDZYNARODOWYM I WSPÓLNOTOWYM

Przy sporządzaniu planu ogólnego miały zastosowanie cele ochrony środowiska określone w następujących aktach prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym:

Konwencja ramsarska – układ międzynarodowy dotyczący ochrony przyrody podpisany 2 lutego 1971 r., którego celem jest ochrona i utrzymanie w niezmienionym stanie obszarów określonych jako „wodno – błotne”. Szczególnie chodzi o populacje ptaków wodnych zamieszkujących te tereny lub okresowo w nich przebywające.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. (Dyrektywa Siedliskowa) oraz **Dyrektywa Rady 79/409/EWG** z dnia 2 kwietnia 1979 r. (w sprawie ochrony dzikich ptaków). Głównym celem Dyrektyw jest konieczność przyczynienia się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny, flory i ptaków na europejskim terytorium państw członkowskich. Niemniej jednak działania podejmowane zgodnie z dyrektywami powinny uwzględniać wymogi gospodarcze, społeczne i kulturalne oraz cechy regionalne i lokalne.

Strategia Lizbońska – przyjęta na szczycie Rady Europy w Lizbonie w marcu 2000, uzupełniona na szczycie Rady Europy w Goteborgu w czerwcu 2001 r. Głównym celem „strategii” jest stworzenie na obszarze Unii najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki na świecie, opartej na wiedzy zdolnej do tworzenia nowych miejsc pracy oraz zapewniającą spójność społeczną. Osiągnięcie tego celu nie musi odbywać się kosztem degradacji środowiska naturalnego i musi być zgodne ze zrównoważonym rozwojem.

Dyrektywa Rady Nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko – dyrektywę niniejszą stosuje się do oceny skutków środowiskowych tych przedsięwzięć publicznych i prywatnych, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, celem dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienia się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.

Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego – VI Program Działań na Rzecz Środowiska. Program ten stanowi podstawę dla wymiaru ochrony środowiska europejskiej strategii stałego rozwoju i przyczynia się do włączenia problemów ochrony środowiska do wszystkich polityk wspólnoty, między innymi poprzez określenie priorytetów ochrony środowiska dla strategii. W szczególności program ten ma na celu:

- podkreślenie znaczenia zmiany klimatu,
- ochronę, zachowanie, odbudowę i rozwijanie funkcjonowania systemów naturalnych, siedlisk przyrodniczych, dzikiej fauny i flory,
- przyczynianie się do wysokiego poziomu jakości życia i dobrobytu społecznego obywateli poprzez zapewnienie środowiska naturalnego, w którym poziom zanieczyszczenia nie powoduje szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego oraz poprzez zachęcanie do stałego rozwoju urbanizacyjnego,
- lepszą wydajność zasobów oraz zarządzanie zasobami i odpadami mając na celu zapewnienie, że spożycie odnawialnych i nieodnawialnych zasobów nie przekroczy zdolności środowiska naturalnego.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009r. (Dyrektywa OZE).

Dyrektywa OZE ustanawia wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych. W związku z tym państwa członkowskie powinny podejmować odpowiednie kroki, mając na celu stworzenie infrastruktury przemysłowej i dystrybucyjnej sieci elektroenergetycznej, inteligentnych sieci, obiektów magazynowania oraz systemu elektroenergetycznego, aby zagwarantować bezpieczne działanie systemu elektroenergetycznego podczas przystosowania go do dalszego rozwoju wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, w tym również połączeń wzajemnych między państwami członkowskimi oraz między państwami członkowskimi a państwami trzecimi.

9.2. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU KRAJOWYM

Na szczeblu krajowym zagadnienia dotyczące ochrony środowiska reguluje w głównej mierze Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, zwana dalej POŚ.

Zgodnie z art. 4 POŚ:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

1. Powszechne korzystanie ze środowiska przysługuje z mocy ustawy każdemu i obejmuje korzystanie ze środowiska, bez użycia instalacji, w celu zaspokojenia potrzeb osobistych oraz gospodarstwa domowego, w tym wypoczynku oraz uprawiania sportu, w zakresie:

- 1) wprowadzania do środowiska substancji lub energii;
- 2) innych niż wymienione w pkt 1 rodzajów powszechnego korzystania z wód w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne.

2. Korzystanie ze środowiska wykraczające poza ramy korzystania powszechnego może być, w drodze ustawy, obwarowane obowiązkiem uzyskania pozwolenia, ustalającego w szczególności zakres i warunki tego korzystania, wydanego przez właściwy organ ochrony środowiska.

3. Zwykłym korzystaniem ze środowiska jest takie korzystanie wykraczające poza ramy korzystania powszechnego, co do którego ustawa nie wprowadza obowiązku uzyskania pozwolenia, oraz zwykłe korzystanie z wody w rozumieniu przepisów ustawy - Prawo wodne.

Podstawami prowadzenia polityki ochrony środowiska, zgodnie z art. 14 POŚ są:

1. strategię rozwoju, programy i dokumenty programowe, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020).
2. wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska.

Wypełniając zasadę zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska należy stosować się do zaleceń i rozwiązań wskazanych w obowiązujących dokumentach prowadzenia polityki ochrony środowiska, niezbędnych do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu, określających warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiających uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska,

Jako najważniejsze wymogi ochrony środowiska w sytuacji gminy wskazuje się na następujące zasady:

- 1) *Przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie jego walorów krajobrazowych.*
- 2) *W planowaniu przestrzennym uwzględnia się w szczególności ograniczenia wynikające z:*
 - ustanowienia w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody parku narodowego oraz jego otuliny, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, pomników przyrody
 - strategicznych map hałasu
 - ustalenia w trybie przepisów ustawy - Prawo wodne warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.
- 3) *Linie komunikacyjne, napowietrzne i podziemne rurociągi, linie kablowe oraz inne obiekty liniowe przeprowadza się i wykonuje w sposób zapewniający ograniczenie ich oddziaływania na środowisko, w tym:*
 - ochronę walorów krajobrazowych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- możliwość przemieszczania się dziko żyjących zwierząt.
 - 4) *W trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji należy zapewnić oszczędne korzystanie z terenu*
 - 5) *Ochrona zasobów środowiska realizowana jest na podstawie ustawy POŚ oraz przepisów szczególnych*
 - 6) *Szczegółowe zasady ochrony wód określają przepisy ustawy - Prawo wodne*
 - 7) *Szczegółowe zasady gospodarowania złożem kopaliny i związanej z eksploatacją złoża ochrony środowiska określają przepisy ustawy - Prawo geologiczne i górnicze.*
 - 8) *Szczegółowe zasady:*
 - ochrony obszarów i obiektów o wartościach przyrodniczych, krajobrazu, zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem oraz drzew, krzewów i zieleni - określają przepisy **ustawy o ochronie przyrody**;
 - ochrony lasów - określają przepisy ustawy o lasach;
 - ochrony dziko występujących zwierząt - określają przepisy ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym, ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody, ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie, a także ustawy z dnia 6 września 2001 r. o rybołówstwie morskim;
 - ochrony zwierząt gospodarskich i domowych - określają przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt;
 - ochrony gruntów rolnych i leśnych - określają przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Polityka ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Jako najważniejsze wyzwanie na rzecz ochrony środowiska naturalnego polityki ekologicznej w skali kraju, dokument zawiera:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zrównoważonego rozwoju,
- przystosowanie do zmian klimatu,
- ochronę różnorodności biologicznej.

Najważniejsze z punktu widzenia niniejszego opracowania strategiczne cele Polityki ekologicznej to:

- zachowanie bogatej różnorodności polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym, gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną,
- w zakresie ochrony przed hałasem dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe,
- w zakresie ochrony przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywa do 2024 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Główne priorytety tego Programu to:

- I. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska
- II. Ochrona ekologiczna regionu
- III. Racjonalna gospodarka odpadami, przyjazna środowisku w celu ochrony wód i powierzchni ziemi
- IV. Budowa świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu głównymi celami ochrony środowiska ustalonymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym jest:

- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określonych w przepisach szczególnych,
- dotrzymanie standardów jakości środowiska w odniesieniu do pola elektromagnetycznego,
- ochrona terenów cennych przyrodniczo, w tym obszarów objętych ochroną prawną,
- ochrona terenów zabudowy mieszkaniowej,
- ochrona krajobrazu.

Powyższe cele zostały uwzględnione przy opracowywaniu planu ogólnego gminy Raczki.

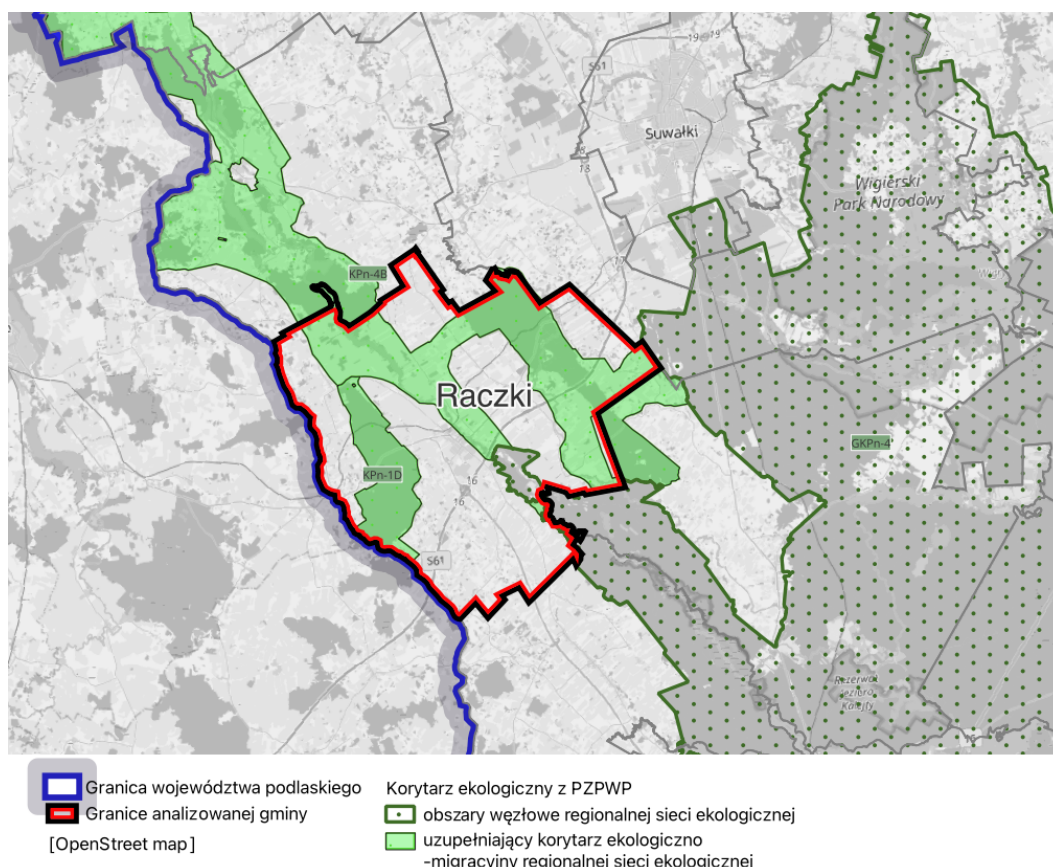
9.3. REGIONALNA SIEĆ EKOLOGICZNA WSKAZANA W PZPWP

Na terenie Gminy Raczki występują korytarze ekologiczne wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego stanowiącego załącznik do uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XXXVI/330/17 z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego zmienionej uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XXXIX/356/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2017 r. poz. 2777, poz. 3270):

- obszar węzłowy regionalnej sieci ekologicznej GKPN-4 Puszcza Augustowska
- uzupełniające korytarze ekologiczno-migracyjne regionalnej sieci ekologicznej: KPN-4B Puszcza Augustowska – Puszcza Borecka oraz KPN-1D Dolina Biebrzy – Puszcza Borecka

Korytarze obejmują m.in. obszary w granicach obszaru Natura 2000 SOO oraz fragment doliny rzeki Rospudy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Rysunek 9-1 Obszary regionalnej sieci ekologicznej [PZPWP]

10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM I NA TE ELEMENTY

Na etapie opracowywania planu ogólnego, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze Gminy. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w Gminie.

Funkcjonowanie ustaleń dla poszczególnych stref ustalonych w projekcie planu ogólnego może spowodować zmiany w środowisku przyrodniczym (rozumie się przez to oddziaływanie na zdrowie ludzi) w następujący sposób:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- *naruszenia obiegu materii w środowisku,*
- *ubytku rolnej przestrzeni produkcyjnej,*
- *degradacji środowiska przez:*
 - *pośrednie zanieczyszczenie gleb i wód,*
 - *zanieczyszczenie powietrza (w tym hałas),*
 - *zniekształcenia pierwotnego krajobrazu,*
 - *zwiększenie wpływu antropopresji.*

10.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Ochrona różnorodności oraz roślin polega na:

- zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej;
- tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez roślinność funkcji biologicznej w środowisku;
- zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan roślin.

Ustalenia Planu ogólnego mogą przyczynić się do zmniejszenia terenów biologicznie czynnych. Będą to zmiany związane z lokalizacją inwestycji w trakcie budowy czy wydobywania surowców mineralnych (dopuszczone w niewielkiej skali). I aby oddziaływania przewidzianych w zapisach poszczególnych stref planistycznych dla profili podstawowych czy dla profili dodatkowych inwestycji, nie stanowiły negatywnego oddziaływania wprowadzono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej od 20% do 50% oraz wprowadzając maksymalny udział powierzchni zabudowy w przedziale do 70%. W każdej ze stref pozostawia się tereny zieleni naturalnej i urządzonej, tereny lasu, tereny wód.

W celu minimalizacji negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną Plan ogranicza intensywność zabudowy na terenach cennych przyrodniczo lub dając możliwość nieznaczego uzupełnienia zabudowy na terenach rolnych tych terenów (OCHK, obszary Natura 2000) oraz zachowując zakazy w przypadku obszarów chronionego krajobrazu.

Skutki oddziaływania planowanych przedsięwzięć będą najbardziej odczuwalne w okresie realizacji. Oddziaływania te w znaczny sposób mogą być ograniczone, jeżeli wykonawcy zastosują wszelkie metody minimalizujące wpływ budowy na środowisko. Po zakończeniu prac budowlanych uporządkowanie terenu w celu odzyskania przez środowisko wartości użytkowej w tym odtworzenie różnorodności biologicznej.

Ocenić można, że przyszłe zagospodarowanie obszaru gminy wynikające z realizacji zapisów Planu nie spowoduje degradacji środowiska przyrodniczego i obniżenia stopnia bioróżnorodności. Rozwój zabudowy nie wpłynie destruktywnie na stan siedlisk przyrodniczych w skali ogólnej, choć może uszczuplić zasoby przyrodnicze obszaru gminy, zmniejszając powierzchnię zieloną, a tym samym zmniejszając nisze ekologiczne żyjących tu organizmów.

Obecność człowieka wpisze się w środowisko przyrodnicze (uszczuplanie siedlisk, hałas bytowy, komunikacyjny, ścieki, odpady), lokalnie może zaburzyć przyrodniczą

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

strukturę, jednak nie prognozuje się, aby oddziaływania te były znacząco negatywne. Nie powinny przyczynić się również do jego degradacji, a jedynie do przesunięcia równowagi w kierunku form podporządkowanych człowiekowi, również zieleni urządzonej. Ustalenia projektu Planu wpłyną zarówno pozytywnie jak i negatywnie na różnorodność biologiczną gminy. Zapisy zawarte w uzasadnieniu Planu wpłyną na zwiększenie ochrony poszczególnych czynników środowiska wpływających na bioróżnorodność zarówno na obszarach zainwestowanych jak i na obszarach objętych ochroną, co może kompensować negatywne skutki wprowadzenia w Planie ogólnym nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania. Rekompensatą zajęcia jednych terenów pod inwestycje będą tereny biologicznie czynne przewidziane w każdej ze stref.

10.1. LUDZIE

Plan ogólny gminy Raczki umożliwia rozwój przestrzenny gminy, co powinno przedkładać się na poprawę jakości życia mieszkańców.

Plan proponuje rozwój zabudowy mieszkaniowej w sposób uporządkowany w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym. Strefy związane z zabudową mieszkaniową wraz z terenami uzupełnienia zabudowy, powinny zapewnić komfortowe warunki życia poprzez dostęp do nowoczesnej infrastruktury technicznej, terenów zielonych oraz usług publicznych. Założeniem planu jest również ograniczenie rozproszonej zabudowy, chociaż nie może jej całkowicie wyeliminować, co wiąże się z wysokimi kosztami rozbudowy infrastruktury. Zabudowa ma być funkcjonalna i harmonijna.

W planie pozostawia się duże tereny zielone wraz z tworzeniem nowych terenów biologicznie czynnych co powinno wpłynąć na poprawę jakości powietrza w zakresie jego czystości i zmniejszenia odczuwania hałasu.

Oddziaływania planowanych inwestycji przewidzianych w poszczególnych strefach planistycznych będzie miało miejsce głównie na etapie budowy inwestycji oraz eksploatacji kruszywa i dróg w zakresie dopuszczalnych norm przewidzianych prawem. W trakcie realizacji inwestycji wpływ robót budowlanych będzie czasowy i zmienny o różnych wartościach i jakościach. Maszyny wykorzystywane przy pracach ziemnych i montażowych a także środki transportowe będą źródłem hałasu. Wpływ na klimat akustyczny następował będzie tylko w fazie budowy i podobnie jak emisja zanieczyszczeń do powietrza będzie miał charakter miejscowy, krótkotrwały i okresowy, a po zakończeniu budowy całkowicie ustąpi.

Eksploatacja inwestycji nie powinna mieć wpływu na jakość życia ludzi. Będą zastosowane wszelkie środki techniczne niwelujące negatywny wpływ inwestycji. W przypadku kopalń kruszywa, dróg głównych, kolei, będą to ekrany akustyczne, zieleni izolacyjna. Podstawą lokalizacji inwestycji uciążliwej pod względem emisji hałasu jest dotrzymanie norm przewidzianych przepisami prawa.

Prognozuje się, iż skala spodziewanych emisji zanieczyszczeń (tj.: zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, ścieki, odpady stałe, hałas) nie będzie stanowić zagrożenia dla zdrowia ludzi. Generalnie należy uznać, iż ustalenia Planu a przede wszystkim pozostawienie terenów biologicznie czynnych w każdej ze stref wpłyną

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY RACZKI

pozytywnie na jakość istniejących przestrzeni życia lokalnej społeczności i zaspokojenie jej potrzeb.

10.2. ZWIERZĘTA

Ochrona zwierząt polega na:

- zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej;
- tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta funkcji biologicznej w środowisku;
- zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt.

Zapisy w strefach w części profili dodatkowych dotyczą zachowania terenów zieleni naturalnej, zieleni urządzonej, terenów lasów i tereny wód oraz w profilach podstawowych wskazują minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co korzystnie wpływa na dobrostan zwierząt danego terenu.

Oddziaływanie inwestycji na zwierzęta, będzie miało miejsce zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji, szczególnie w przypadku kopalń kruszywa naturalnego. W trakcie realizacji inwestycji wpływ robót budowlanych będzie czasowy i zmienny o różnych wartościach i jakościach. Hałas wykorzystywanych maszyn budowlanych oraz obecność ludzi może skutkować płoszeniem zwierząt bytujących w obszarze oddziaływania oraz w najbliższym sąsiedztwie.

Wszelkie prace budowlane należy prowadzić zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi, poza okresem lęgowym ptaków i rozrodu innych zwierząt lądowych. Realizacja zabudowy w mniejszym stopniu wyeliminuje zwierzęta z terenów lokalizacji inwestycji. Rekompensatą tej eliminacji będą tereny zielone tworzone wokół każdej zabudowy, które dają możliwości osiedlania zwierząt.

Projekt planu ogólnego gminy Raczki nie wywołuje bezpośrednich, znaczących, negatywnych skutków dla fauny. Skala tych oddziaływań będzie w dużej mierze zależna od zapisów aktów planistycznych niższego rzędu (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) oraz praktyki inwestycyjnej i wymagać będzie dalszej weryfikacji środowiskowej na kolejnych etapach procedur planistyczno-decyzyjnych.

10.3. ROŚLINY

Ochrona roślinności na obszarze objętym opracowaniem opiera się na ustaleniach dotyczących udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenie przeznaczonym pod zabudowę oraz wyznaczeniu na obszarze w chwili obecnej niezagospodarowanym, zielonym – strefy otwartej dla której profil podstawowy to m.in: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód. Plan ogólny zachowuje istniejące skupiska leśne, w całości zachowuje tereny wód, pozwoli na zachowanie ciągłości biologicznej w gminie jak i poza nią. Istotnym

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

zagadnieniem przy oddziaływaniu na szatę roślinną jest wystrzeganie się na obszarze opracowania wprowadzania nasadzeń gatunków obcych i inwazyjnych. Takie zapisy winny znaleźć się w nowych dokumentach planistycznych (mpzp). Szczególnie istotne jest zachowanie wartości biologicznej obszarów objętych formami ochrony przyrody, korytarzy ekologicznych wyznaczonych w PZPWP oraz utrzymaniem ich ciągłości.

10.4. WODY POWIERZCHNIOWE I WODY PODZIEMNE

10.4.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Ochrona wód polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności przez:

- utrzymanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach,
- doprowadzenie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Do podstawowych zagrożeń dla środowiska wodnego na terenie gminy można zaliczyć:

- przedostawanie się do wód powierzchniowych zanieczyszczeń z funkcjonowania gospodarki wodno – ściekowej i kanalizacji deszczowej,
- przedostawanie się zanieczyszczeń do wód podziemnych, związanych z uprawa roli.
- nie stwierdza się możliwość występowania oddziaływań skumulowanych, rozumianych jako łączenie skutków osobno występujących działań w ciągu pewnego czasu.

Realizacja ustaleń Planu ogólnego nie stwarza zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych określonych w Planach gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Niemna i Wisły.

10.4.2. WODY PODZIEMNE

Wprowadzone ustalenia planu ogólnego nie określają zasad ochrony wód podziemnych, jak i powierzchniowych, jednak poprzez wyznaczenie odpowiednich stref – adekwatnych do istniejących uwarunkowań hydrograficznych w sposób racjonalny powinny chronić zarówno powierzchniowy jaki podziemny zasób wodny. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową należy dążyć do maksymalnego retencjonowania wód opadowych i roztopowych z możliwością wtórnego ich wykorzystania do celów bytowo-gospodarczych. Plan ogólny umożliwia takie rozwiązanie poprzez zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej w strefach zabudowanych. Na terenach rolnych, w szczególności znajdujących się na terenie obszarów chronionych powinno zapobiegać się potencjalnym zagrożeniom zanieczyszczeniem wód podziemnych i

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

powierzchniowych wynikającym z nawożenia nawozami mineralnymi, nawozami organicznymi oraz środkami ochrony roślin.

10.5. POWIETRZE I KLIMAT AKUSTYCZNY

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości poprzez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane;
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;
- zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Ustalenia Planu ogólnego dotyczące poszczególnych stref nie wpłynęły negatywnie na powietrze atmosferyczne czy klimat akustyczny. Plan nie dopuszcza do likwidacji zadrzewień, zakrzewień czy lasów na znacznych obszarach, pozostawiono je w strefie otwartej (SO), które mają istotny wpływ na ograniczanie emisji zanieczyszczeń w terenie w tym hałasu.

Na etapie realizacyjnym inwestycji przewiduje się także emisje krótkookresowe i lokalne, związane z pracami budowlanymi i montażowymi. Źródłami tych emisji są głównie maszyny budowlane, transport materiałów oraz pylenie związane z robotami ziemnymi i przeładunkowymi. Choć emisje te są ograniczone czasowo i przestrzennie, ich skumulowany wpływ może być zauważalny w rejonach intensywnych prac, zwłaszcza przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych (np. silnym wietrze, braku opadów).

Istniejącymi obiektami uciążliwymi pod względem emisji hałasu (w dopuszczalnych normach) do środowiska jest przede wszystkim droga krajowa ekspresowa i trzy elektrownie wiatrowe zlokalizowane w północno-wschodniej części gminy.

Źródłem hałasu emitowanego przez elektrownie jest:

1. hałasu mechaniczny, emitowanego przez przekładnię i generator
2. szumu aerodynamiczny, emitowany przez obracające się łopaty wirnika, którego natężenie.

Wyniki badań hałasu przeprowadzone w marcu 2022 r. przez GDDKiA (Generalna Dyrekcja dróg Krajowych i Autostrad) w Białymstoku wskazują na przekroczenie hałasu w Raczkach o 1 – 5 dB i 5,1 – 10 dB, w Koniecborze Pod Lasem i Franciszkowie o 1 – 5 dB. GDDKiA zobligowana jest do pomiarów hałasu co 5 lat oraz stosowania skutecznych rozwiązań ochronnych przed hałasem.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

10.6. POWIERZCHNIA ZIEMI

Ochrona powierzchni ziemi polega na:

- racjonalnym gospodarowaniu,
- zachowaniu funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych,
- zapobieganiu zanieczyszczeniu substancjami powodującymi ryzyko;
- zachowanie jak najlepszego stanu gleby;
- zapobieganiu ruchom masowym ziemi i ich skutkom;
- przeciwdziałaniu niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Krajobraz Gminy po części zmieni swój charakter z rolniczego, upraw polowych na zabudowany, oraz tereny urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (ogniw fotowoltaicznych), drogi.

10.7. KRAJOBRAZ

Ocena estetyki krajobrazu jest rzeczą subiektywną. Widoczność proponowanych inwestycji będzie uzależniona od szczegółowej lokalizacji i punktu obserwacji oraz od warunków pogodowych.

Powierzchnia ziemi (przypowierzchniowe warstwy litosfery) zostanie zaburzona na etapie rozwoju osadnictwa, realizacji paneli fotowoltaicznych oraz eksploatacji kruszywa naturalnego i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych jak i budowy infrastruktury.

Na etapie inwestycyjnym ustalonych przedsięwzięć, można spodziewać się;

- przekształceń w przypowierzchniowych warstwach litosfery (wykopy, uzbrojenie terenu),
- lokalne zmiany ukształtowania terenu,
- likwidacja pokrywy glebowej z jej fizycznymi przekształceniami,
- zmiana użytkowania terenu,
- utwardzenia terenu.

Oddziaływania te będą bezpośrednie, długoterminowe w przypadku zabudowy.

Na etapie funkcjonowania ustaleń Planu ogólnego będą mniej znaczące niż na etapie inwestycyjnym.

Ogniwa fotowoltaiczne będą oddziaływały na krajobraz w skali mikro. Są to konstrukcje stosunkowo niskie. Lecz ze względu na ich gęste ustawienie, przysłaniają widok obserwatorom na tej samej wysokości. Niewidoczne są z większych odległości. Proponowana nowe osadnictwo powiększy wielkość istniejącej zabudowy, głównie wzdłuż dróg. Przy doborze właściwej architektury może stać się ciekawym elementem krajobrazu osiedli podmiejskich.

W celu ochrony i kształtowania krajobrazu gminy, przyjmuje się w projekcie Planu ogólnego następujące kierunki działań:

- zachowanie krajobrazu otwartego o najwyższych i wysokich walorach
- zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego, stanowiących wyróżniki krajobrazu,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- zapewnienie ekspozycji wyróżników krajobrazu z przestrzeni ogólnodostępnych,
- kształtowanie rozwoju miejscowości na zasadzie kontynuacji istniejących struktur i zapobieganie rozpraszaniu zabudowy,
- kształtowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do cech tradycji regionu – ustalenia dotyczące zasad kształtowania architektury powinny być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Krajobrazy zawsze zmieniały się i będą się zmieniać, zarówno na skutek procesów naturalnych, jak i działań ludzkich. W rzeczywistości, należy dążyć do zarządzania przyszłymi zmianami w sposób, który uznaje różnorodność i jakość odziedziczonych krajobrazów i zmierza do zachowania, a nawet zwiększenia, ich różnorodności i jakości nie pozwalając na niszczenie najcenniejszych.

Planowany kierunek rozwoju przestrzeni gminy, określony w projekcie planu ogólnego, powinien być ukierunkowany na kształtowanie ładu przestrzennego z poszanowaniem wartości krajobrazowych, zarówno tych przyrodniczych, jak i kulturowych. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie zostaną doprecyzowane w ramach opracowań planistycznych niższego rzędu, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

10.8. ZASOBY NATURALNE

Surowce, które człowiek czerpie ze środowiska przyrodniczego na swoje potrzeby nazywają się zasobami naturalnymi ziemi. Zasoby te dzielą się na nieorganiczne takie jak: powietrze atmosferyczne, surowce mineralne, gleba, woda oraz organiczne tj. rośliny i zwierzęta.

Proponowane ustalenia projektu Planu ogólnego stwarzają warunki dla prawidłowego, racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi, nie stwarzają pogorszenia jakości zasobów naturalnych. Wszelkie zmiany w zasobach naturalnych, spowodowane realizacją ustaleń Planu ogólnego muszą mieścić się w normach przewidzianych prawem lub poniżej norm. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

10.9. ZABYTKI

Projekt planu ogólnego został sporządzony w sposób umożliwiający ochronę dziedzictwa kulturowego, zapewniając odpowiednie środki ochrony zabytków w ramach przestrzennych rozwiązań planistycznych. Zakłada się, że przyjęte rozwiązania planistyczne będą sprzyjać zachowaniu wartości zabytków oraz ich ochronie, z uwzględnieniem zapisów wynikających z ustawy o ochronie zabytków, jak i z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Analiza oddziaływań projektu planu na zabytki i dobra materialne wykazuje, że w wyniku realizacji inwestycji, które mogą być związane z rozwojem infrastruktury, nie dojdzie do negatywnego wpływu na obiekty zabytkowe, pod warunkiem przeprowadzenia odpowiednich działań ochronnych i realizacji inwestycji z uwzględnieniem zasad ochrony dziedzictwa kulturowego. W przypadku obiektów archeologicznych, w których obecność zabytków może zostać ujawniona dopiero na etapie robót budowlanych, konieczne będzie przeprowadzenie odpowiednich prac archeologicznych i konsultacji z konserwatorem zabytków.

Teren przyszłych lokalizacji inwestycji przewidzianych w każdej ze stref nie wpłynie na zabytki czy dobra materialne. Sieć dróg wykorzystywana w czasie budowy czy późniejszej eksploatacji zostanie zmodernizowana czy wyremontowana zgodnie z potrzebami.

Wszelkie prace ziemne i inwestycje na stanowiskach archeologicznych mogą być wykonywane jedynie po uzyskaniu pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz po przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych lub pod nadzorem archeologicznym. W przypadku natrafienia w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych na przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:

- wstrzymać wszelkie prace mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- niezwłocznie zawiadomić o tym konserwatora zabytków, wójta gminy lub policję.

Na terenie GMINY występują obiekty zabytkowe podlegające ochronie i wpisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Gminna ewidencja zabytków powiela ww. obiekty.

Na obszarze gminy występują zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków (źródło: Rejestr A zabytków woj. podlaskiego - BIP stan na dzień 9 marca 2026 r.):

Dowspuda

- pozostałości zespołu pałacowego, nr rej. A-230, dec. z 20.04.1960, dec. z 25.05.1979, dec. z 28.06.1993 r. :

- murowany podjazd (portyk pałacu),
- piwnice
- wieżyczka flankująca pn.-zach. narożnik dawnego pałacu
- zarys murów pałacu
- ogród romantyczny,
- kordegarda wraz z otoczeniem

Konieczbór

- park dworski, nr rej.: A-854 z 14.10.1991

Moczydły

- cmentarz żydowski, nr rej.: A-883 z 25.11.1991

Raczki

- układ przestrzenny miasta, XVI-XIX, nr rej.: A-986 z 23.03.1994

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- kościół rzym.-kat. par. p.w. św. Trójcy, 2 poł. XVIII, 1825, XX, nr rej.: 118 z 30.04.1958
oraz 507 z 23.06.1986

- cmentarz par. rzymsko-kat., nr rej.: 493 z 15.05.1986

Na obszarze gminy występują zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków:

lp.	nr ewidencyjny	adres	zabytek
1	5449	(Bakaniuk)	cmentarz rzymskokatolicki
2	5450	Bakaniuk nr 13	budynek mieszkalny-chałupa nr 13
3	5451	Bakaniuk nr 15	budynek mieszkalny-chałupa nr 15
4	5452	Bakaniuk nr 24	budynek gospodarczy - spichrz w zagrodzie nr 24
5	5453	Bakaniuk nr 29	budynek mieszkalny-chałupa w zagrodzie nr 29
6	5454	Bakaniuk nr 36	budynek mieszkalny-chałupa nr 36
7	5455	Bakaniuk nr 38	budynek gospodarczy - kurnik w zagrodzie nr 38
8	5456	Bakaniuk nr 41	budynek mieszkalny-chałupa nr 41
9	5457	(Dowspuda)	cmentarz wojenny z I wojny św.
10	5458	(Dowspuda)	zespół pałacowo - parkowy
11	5459	(Dowspuda)	pozostałości Pałacu Paca
12	5460	(Dowspuda)	park w zespole pałacowo - parkowym
13	5461	(Dowspuda)	kordegarda - zespół pałacowo-parkowym
14	5462	(Dowspuda)	podjazd w zespole pałacowo - parkowym
15	5463	(Franciszkowo)	cmentarz ewangelicki
16	5464	Franciszkowo nr 5	budynek mieszkalny-chałupa nr 5
17	5465	Franciszkowo nr 5	budynek mieszkalny-chałupa nr 5
18	5466	Franciszkowo nr 5	budynek gospodarczy - stodoła nr 5
19	5467	Franciszkowo nr 5	budynek gospodarczy - obora w zagrodzie nr 5
20	5468	Franciszkowo nr 8	budynek mieszkalny-chałupa nr 8
21	5469	(Józefowo)	cmentarz ewangelicki
22	5470	(Koniecbór)	dwór
23	5471	(Koniecbór)	park dworski wraz z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej
24	5472	(Moczydły)	cmentarz żydowski
25	5473	(Raczki)	zabytkowy układ przestrzenny miasta
26	5474	ul. Kościelna	kościół rzymskokatolicki p.w. Trójcy Przenajświętszej
27	5475	(Raczki)	cmentarz parafialny rzymskokatolicki
28	5476	Pl. Kościuszki nr 15	fabryka chusteczek, ob. Gminny Ośrodek Kultury
29	5477	ul. Browarna nr 1	budynek mieszkalny nr 1
30	5478	ul. Browarna nr 6	budynek mieszkalny nr 6
31	5479	ul. Browarna nr 7	budynek mieszkalny nr 7
32	5480	ul. Browarna nr 12	budynek mieszkalny nr 12
33	5481	ul. Browarna nr 18	budynek mieszkalny nr 18
34	5482	ul. Kościelna nr 17	budynek mieszkalny, plebania

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

35	5483	Pl. Kościuszki nr 1	budynek mieszkalno-usługowy nr 1
36	5484	Pl. Kościuszki nr 4	budynek mieszkalno-usługowy nr 4
37	5485	Pl. Kościuszki nr 2	budynek mieszkalno-usługowy nr 2
38	5486	Pl. Kościuszki nr 3	budynek mieszkalno-usługowy nr 3
39	5487	Pl. Kościuszki nr 5	budynek mieszkalno-usługowy nr 5
40	5488	Pl. Kościuszki nr 7	budynek mieszkalno-usługowy nr 7
41	5489	Pl. Kościuszki nr 8 i 9	budynek mieszkalno-usługowy nr 8 i 9
42	5490	Pl. Kościuszki nr 10	budynek mieszkalny nr 10
43	5491	Pl. Kościuszki nr 14	budynek mieszkalny, ob. administracyjny
44	5492	Pl. Kościuszki nr 16 i 17	budynek mieszkalno-usługowy nr 16 i 17
45	5493	Pl. Kościuszki nr 18	budynek mieszkalno-usługowy nr 18
46	5494	ul. Suwalska nr 1	budynek mieszkalno-usługowy nr 1
47	5495	(Sidory)	szkoła
48	5496	(Stoki)	mogiła żołnierska z okresu I woj. św.

Na obszarze gminy nie występują zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

W granicach gminy występują stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków:

- Podwysokie st. 1 AZP 18-83/1	- Dowspuda st.2 AZP19-83/5
- Bakaniuk st. 1 AZP 18-83/2	- Dowspuda st.3AZP19-83/6
- Chodźki st. 1 AZP 19-82/1	- Małe Raczki st. 2AZP19-83/7
- Chodźki st. 2AZP 19-82/2	- Raczki st. 3 AZP 19-83/8
- Chodźki st. 7 AZP 19-82/3	- Kurianki Pierwsze st. 1 AZP 19-83/9
- Sidory st. 1 AZP 19-82/4	- Chodźki st.4 AZP19-83/10
- Raczki st. 5 AZP 19-82/5	- Małe Raczki st. 3AZP19-83/11
- Szczodrucho st. 1 AZP 19-82/6	- Kurianki Pierwsze st. 9 AZP 19-83/12
- Małe Raczki st. 6 AZP 19-82/7	- Kurianki Pierwsze st. 10 AZP 19-83/13
- Ludwinowo st. 1 AZP 19-82/8	- Kurianki Pierwsze st. 11 AZP 19-83/14
- Raczki st. 6 AZP 19-82/9	- Kurianki Pierwsze st. 12 AZP 19-83/15
- Małe Raczki st. 7 AZP 19-82/10	- Kurianki Pierwsze st. 13 AZP 19-83/16
- Raczki st. 7 AZP 19-82/11	- Małe Raczki st. 4 AZP 19-83/17
- Chodźki st. 8 AZP 19-82/15	- Małe Raczki st. 5 AZP 19-83/18
- Chodźki st. 9 AZP 19-82/16	- Chodźki st. 5 AZP 19-83/19
- Sidory st. 2 AZP 19-82/17	- Chodźki st. 6 AZP 19-83/20
- Chodźki st. 10 AZP 19-82/18	- Rudniki st. 1 AZP 19-83/21
- Małe Raczki st. 1 AZP 19-83/1	- Rudniki st. 2 AZP 19-83/22
- Raczki st. 1 AZP 19-83/2	- Rudniki st. 3 AZP 19-83/23
- Raczki st. 2 AZP 19-83/3	- Szkocja st. 5 AZP 19-83/24
- Dowspuda st. 1 AZP19-83/4	- Rudniki st. 4 AZP 19-83/26

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- Raczki st. 4 AZP 19-83/27	- Korytki st. 1 AZP 20-83/15
- Dowspuda st.6 AZP 19-83/28	- Szkocja st. 4 AZP 20-83/16
- Jankielówka st. 1 AZP 20-82/15	- Sucha Wieś st. 6 AZP 20-83/17
- Moczydły st. 1 AZP 20-82/	- Sucha Wieś st. 7 AZP 20-83/18
- Sucha Wieś st. 1 AZP 20-83/1	- Sucha Wieś st. 8 AZP 20-83/19
- Sucha Wieś st. 2 AZP 20-83/2	- Dowspuda st. 5 AZP 20-83/20
- Sucha Wieś st.3 AZP 20-83/3	- Sucha Wieś st. 9 AZP 20-83/21
- Szkocja st. 1 AZP 20-83/4	- Sucha Wieś st. 10 AZP 20-83/22
- Szkocja st. 2 AZP 20-83/5	- Moczydły st. 1 AZP 20-83/23
- Szkocja st.3 AZP 20-83/6	- Kurianki Pierwsze st. 4 AZP 20-83/24
- Jaśki st. 1 AZP 20-83/7	- Kurianki Pierwsze st. 5 AZP 20-83/25
- Sucha Wieś st. 4 AZP 20-83/8	- Kurianki Pierwsze st. 6 AZP 20-83/26
- Sucha Wieś st. 5 AZP 20-83/9	- Kurianki Pierwsze st. 7 AZP 20-83/27
- Jaśki st. 2 AZP 20-83/10	- Sucha Wieś st. 11 AZP 20-83/28
- Jaśki st. 3 AZP 20-83/11	- Kurianki Pierwsze st. 8 AZP 20-83/29
- Kurianki Pierwsze st. 2 AZP 20-83/12	- Sucha Wieś st. 12 AZP 20-83/29
- Kurianki Pierwsze st. 3 AZP 20-83/13	- Sucha Wieś st. 13 AZP 20-83/30
- Dowspuda st. 4 AZP 20-83/14	

10.10. DOBRA MATERIALNE

Pojęcie dobra kultury współczesnej wprowadziła Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: są to niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Definicja wyklucza ze zbioru dóbr kultury współczesnej obiekty, które uzyskały status prawnej ochrony, jako zabytki.

Na terenie gminy nie występują obiekty zidentyfikowane na listach dóbr kultury współczesnej jako obiekty wyróżniające się, niosące wartości.

Najogólniej zakłada się, że powinny być bezwzględnie zachowane obiekty o walorach kulturowych i zabytkowych, oraz promowane winno być rozwijanie formy budownictwa nawiązującej do architektury lokalnej - tradycyjnej. Zachowanie charakteru wsi, krajobrazu wiejskiego w powiązaniu z atrakcyjnym krajobrazem przyrodniczym winno być priorytetem w zagospodarowywaniu otwartych i krajobrazowo ważnych przestrzeni otwartych.

W tym celu określono lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego.

W odniesieniu do historii terenu proponuje się:

- *popularyzację historii gminy w miejscowych szkołach, za pomocą*
- *kultywowanie tradycji śpiewu i kuchni ludowej*
- *zachowanie świadectw historii (m.in. z czasów rusyfikacji ludności polskiej).*

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Na terenie gminy uznaje się wyróżniające się krajobrazy kulturowe części centralną wsi Raczki i tereny powiązane z pozostałościami Pałacu Paca które objęto proponowaną strefą rewitalizacji .

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Na terenie gminy Raczki występujące obszary Natura 2000 i pozostałe obszary chronione zostały uwzględnione ściśle co do zasad ich ochrony oraz zakazy na ich terenach występujące. Na tych terenach przeważa wyznaczona strefa otwarta (SO). Strefy te mają na celu zapewnienie odpowiednich warunków do ochrony środowiska, zgodnie z celami ochrony gatunków oraz ich siedlisk.

Obszary Natura 2000, będące częścią Europejskiej Sieci Ekologicznej, stanowią istotny element ochrony bioróżnorodności na terenie Unii Europejskiej. W odniesieniu do tych obszarów, sporządzono plany zadań ochronnych, które określają działania mające na celu ochronę przedmiotów ochrony (gatunki roślin i zwierząt) oraz utrzymanie ich siedlisk. W ramach planów zadań ochronnych, szczególny nacisk kładzie się na ochronę lęgów i gniazd ptaków, żerowisk oraz cennych siedlisk przyrodniczych, które są niezbędne do utrzymania różnorodności biologicznej.

Projekt Planu ogólnego gminy Raczki uwzględnia uwarunkowania ochrony przyrody, a wprowadzenie stref otwartych ma na celu minimalizację potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko. Strefy otwarte, będące częścią planu, mają na celu zapewnienie odpowiednich warunków do realizacji działań ochronnych, zgodnych z wytycznymi zawartymi w planach zadań ochronnych obszarów Natura 2000. Pozostałe strefy znajdujące się w granicach obszarów Natura 2000 zostały wyznaczone zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem i nie spowodują znacznej intensyfikacji zabudowy. Na granicy obszarów natura 2000 wyznaczone są strefy infrastrukturalne z dopuszczonymi strefami usług, jednak na etapie sporządzania planu ogólnego nie jest możliwe określenie potencjalnego wpływu tych terenów na obszary Natura 2000.

Realizacja projektowanych inwestycji, takich jak budowa nowych obiektów, infrastruktury komunikacyjnej czy zmiany zagospodarowania terenu, będzie wymagała szczególnej uwagi i zgodności z zapisami ochrony przyrody, w tym z przepisami dotyczącymi ochrony obszarów Natura 2000. W przypadku realizacji takich inwestycji w pobliżu obszarów chronionych, konieczne będzie przeprowadzenie szczegółowych ocen oddziaływania na środowisko, które uwzględnią potrzeby ochrony gatunków i siedlisk, a także przeprowadzenie działań łagodzących ewentualne negatywne skutki. Projekt Planu ogólnego gminy jest zgodny z wymogami ochrony obszarów Natura 2000 oraz innych obszarów chronionych, a przyjęte w planie rozwiązania przestrzenne

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

i funkcjonalne sprzyjają ochronie cennych siedlisk oraz gatunków przyrodniczych, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony bioróżnorodności.

Można stwierdzić, że inwestycje zawarte w poszczególnych strefach przewidzianych w projekcie Planu ogólnego nie wpłyną bezpośrednio na obszary Natura 2000 ani na przedmioty ochrony dla których te obszary zostały powołane oraz na ich fragmentację.

W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi w niniejszej „Prognozie oddziaływania na środowisko” zaleca się następujące działania:

- zaleca się, aby prace ziemne prowadzone w pobliżu drzew – drzewostanów wykonywać w sposób niepowodujący zagrożeń dla systemów korzeniowych i pni drzew sąsiednich,
- należy ograniczyć do minimum nieuzasadnione przejazdy ciężkiego sprzętu przez tereny leśne, hydrogeniczne i łąki,
- należy chronić warstwę próchniczą gleby, w celu późniejszego jej użycia do rekultywacji gruntów w kierunku rolniczym, leśnym lub innym,
- masy ziemne powstające w trakcie realizacji inwestycji, po zakończeniu budowy, zaleca się wykorzystać do przywrócenia naturalnej rzeźby terenu.

Aby ograniczyć do minimum wpływ lokalizacji przewidzianych inwestycji na środowisko przewidziano szereg rozwiązań. W zależności od komponentu środowiska są to:

Środowisko przyrodnicze:

- wykonanie pełnej rekultywacji terenu po zakończeniu budowy i eksploatacji kruszywa.

Ochrona krajobrazu

- w celu wkomponowania projektowanych ustaleń Planu w istniejący układ krajobrazowy oraz ich uatrakcyjnienia zaleca się zastosowanie odpowiednio zaprojektowanych terenów zieleni krajobrazowej, pełniących również funkcje ochronne (wiatro i wodochronne, glebochronne, przegroda biotechniczna),

Środowisko gruntowo-wodne:

- zalecenie podłączania nowej zabudowy do gminnej sieci wodno – kanalizacyjnej,
- w celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem, należy wprowadzić na terenie górniczym bezwzględny zakaz gromadzenia i składowania odpadów (nie dotyczy odpadów eksploatacyjnych),
- w celu ochrony środowiska wodno-gruntowego należy zakazać wprowadzania jakichkolwiek ścieków do gruntu i wód powierzchniowych, związanych z działalnością górniczą i towarzyszącą.

Stan klimatu akustycznego – zabezpieczenia przeciwhałasowe terenów chronionych:

- dla zabudowy chronionej (zabudowa mieszkaniowa) znajdującej się w zasięgu oddziaływania ponadnormatywnego hałasu emitowanego z projektowanych inwestycji przewiduje się zastosowanie ochrony w postaci ekranów akustycznych, dodatkowo zalecane pasy zieleni wpłyną korzystnie na zwiększenie współczynnika pochłaniania dźwięku w środowisku oraz stworzą barierę osłonową.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

12. POTENCJALE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Uogólniając po analizie projektowanych zamierzeń w poszczególnych strefach Planu ogólnego, można przypuszczać jakiego rodzaju oddziaływania wystąpią. Oddziaływania te mogą być trwałe lub odwracalne. Będą powstawały na przestrzeni dłuższego okresu czasu, trudnego do określenia. Oddziaływania te będą inne na etapie realizacji i inne na etapie funkcjonowania. Przy użyciu technik i metod chroniących środowisko realizacja ustaleń Planu ogólnego nie będzie przyczyną degradacji wartości przyrodniczej obszaru Gminy. W tabeli 6, przedstawiono potencjalny wpływ realizacji Planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

TABELA 6. Potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego

POTENCJALNY WPŁYW REALIZACJI Planu... NA:	TAK	NIE	PRAWDOPODOBNIENIE
POWIETRZE			
- wzrost zanieczyszczenia powietrza (pyły, gazy)			+
- powstanie odorów		+	
KLIMAT AKUSTYCZNY			
- wzrost hałasu			+
- wibracje			+
POWIERZCHNIĘ ZIEMI			
- zniszczenie warstw powierzchniowych (warstwy gleb)			+
- zmiany rzeźby terenu			+
- wzrost erozji wietrznej		+	
- wzrost zagrożenia osuwiskami		+	
HYDROSFERĘ			
- zmiany w obecnych przepływach wody		+	
- zmiany jakości wód		+	
- zmiany poziomu zwierciadła wód gruntowych		+	
- zmiany ilości wód powierzchniowych lub podziemnych		+	
- zrzuty ścieków do wód		+	
ROŚLINNOŚĆ			
- zmiany różnorodności siedlisk, w tym ich fragmentacja		+	
- wprowadzenie nowych gatunków w tym obcych geograficznie			+
ZWIERZĘTA			
- zmiany różnorodności gatunkowej		+	
- przecięcie szlaków wędrówek i migracji zwierząt			+
KRAJOBRAZ			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

POTENCJALNY WPŁYW REALIZACJI Planu... NA:	TAK	NIE	PRAWDOPODOBNIENIE
- zmiana ukształtowania terenu, - zwiększenie stopnia urbanizacji wartości estetycznych krajobrazu:	+		+ +
KLIMAT			
- zmiany cech klimatu		+	

13. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY - BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG DOKUMENTU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Na etapie projektu Planu nie podaje się rozwiązań dotyczących inwestycji zawartych w postanowieniach poszczególnych stref jako profil podstawowy i profil dodatkowy. Mają to być inwestycje najmniej lub wcale szkodliwe w oddziaływaniu na środowisko i ludzi.

14. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Planu Ogólnego Gminy Raczki.

Plan ogólny jest podstawowym dokumentem w zakresie planowania przestrzennego zachowujący zasady gospodarowania przestrzenią przy uwzględnieniu zasad ochrony środowiska oraz zasobów naturalnych.

Prognoza zawiera część tekstową i graficzną w postaci rycin przedstawiających środowisko przyrodnicze oraz dane liczbowe w postaci zestawień. W dokumencie zawarte są informacje o głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami. Przedstawiono podstawę prawną i zakres opracowania. Prognoza została wykonana na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Projekt Planu ogólnego jest zgodny z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi dokumentami planistycznymi oraz programami ochrony środowiska.

Zakres i stopień szczegółowości PROGNOZY został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku Oddział Terenowy w Suwałkach oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Suwałkach.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

Celem prognozy jest określenie wpływu na środowisko realizacji zapisów projektu Planu ogólnego i ocena przyjętych rozwiązań chroniących środowisko. Rolą prognozy jest sprawdzenie czy zapisy projektu Planu ogólnego i przyjęte rozwiązania nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, czy cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego sprzyjają szeroko pojętej ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

Projekt Planu stanowi aktualizację polityki przestrzennej gminy Raczki zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i obowiązującymi przepisami odrębnymi z uwzględnieniem potrzeb rozwoju gminy. W skrócie została przedstawiona zawartość projektu Planu ogólnego, który składa się z 12 typów stref:

- 1) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną
- 2) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- 3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
- 4) SU – strefa usługowa,
- 5) SP – strefa gospodarcza,
- 6) SR – strefa produkcji rolniczej,
- 7) SI – strefa infrastrukturalna,
- 8) SN – strefa zieleni rekreacyjnej,
- 9) SC – strefa cmentarzy,
- 10) SG – strefa górnicza,
- 11) SO – strefa otwarta,
- 12) SK – strefa komunikacyjna.

Dla każdej strefy, oprócz SK, SO i SG określa się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Dla wymienionych stref, oprócz stref SK, SO i SG określono wartości maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy. Profile podstawowe mogą być uzupełnione o profile dodatkowe.

Różnice w minimalnych wielkościach powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej powierzchni zabudowy czy maksymalnej wysokości zabudowy wynika z zapisów w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Oprócz stref przedstawiono Obszary Uzupełnienia Zabudowy.

Prezentowano informacje o metodach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy. Dokument zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień Planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Prognoza wykazała brak transgranicznych oddziaływań na środowisko.

Opisując istniejący stan środowiska oraz stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w szczególności uwzględniono tereny objęte projektem oraz ocenić ich przydatność do planowanych zamierzeń. Uwzględniono formy ochrony przyrody określone w art. 6 ustawy o ochronie przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Górnej Rospudy” (PLH200022);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Augustowska” (PLH200005);
- Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 „Puszcza Augustowska” (PLB200002);

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

- pomniki przyrody.

Przedstawiony został stan środowiska gminy jako wiejski, upraw rolnych średnio zantropizowany przez użytkowanie rolnicze i zabudowę zagrodową. Przeprowadzono ocenę skutków środowiskowych ustaleń zawartych w projekcie Planu na poszczególne składowe środowiska:

- różnorodność biologiczna i roślinność,
- ludzie,
- zwierzęta,
- powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny,
- krajobraz i powierzchnia ziemi,
- wody powierzchniowe i podziemne,
- zasoby naturalne,
- obszary Natura 2000.

Uwzględniono zależności między nimi oraz oceniono oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkotrwałe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.

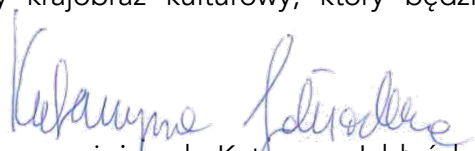
Stwierdzono neutralne oddziaływanie ustaleń projektu Planu na środowisko. Wykazano również brak obszarów o znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Brak również problemów istotnych z punktu widzenia projektu Planu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W celu ograniczenia przekształceń w środowisku związanych z realizacją inwestycji zawartych w profilach podstawowych czy dodatkowych, zawartych dla każdej ze stref ustaleń projektu Planu, należy zastosować środki wzbogacające środowisko głównie poprzez tworzenie terenów zielonych, ochronę wysokiej roślinności, zastosowanie środków chroniących wody, rekultywację terenów wcześniej przekształconych i in.

Będą osiągnięte cele ochrony środowiska zarówno na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym poprzez zachowanie dopuszczalnych norm emisji zanieczyszczeń do atmosfery ze względu na niewielkie ilości emisji oraz stosowania wszelkich metod ograniczających te zanieczyszczenia zawarte w projekcie planu.

Prognoza przedstawia rozwiązania mające na celu zapobiegania czy ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko.

Realizacja inwestycji nie spowoduje negatywnego wpływu na dobra kultury współczesnej, stworzy w dużej mierze nowy krajobraz kulturowy, który będzie kształtowany na przestrzeni lat.

opracowanie: mgr inż. arch. Katarzyna Jabłońska

mgr Alicja Jaworowska – Jurewicz

26-05-28

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

26-05-28

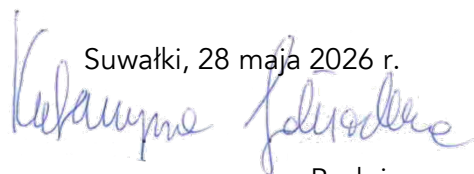
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU
OGÓLNEGO GMINY RACZKI

OŚWIADCZENIA

Ja niżej podpisana, Katarzyna Jabłońska oświadczam, iż będąc autorem Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Planu Ogólnego Gminy Raczki, spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

Suwałki, 28 maja 2026 r.

Podpis

Ja niżej podpisana, Alicja Jaworowska – Jurewicz oświadczam, iż będąc autorem Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Planu Ogólnego Gminy Raczki, spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Suwałki, 28 maja 2026 r.

Podpis

Alicja Jaworowska - Jurewicz

